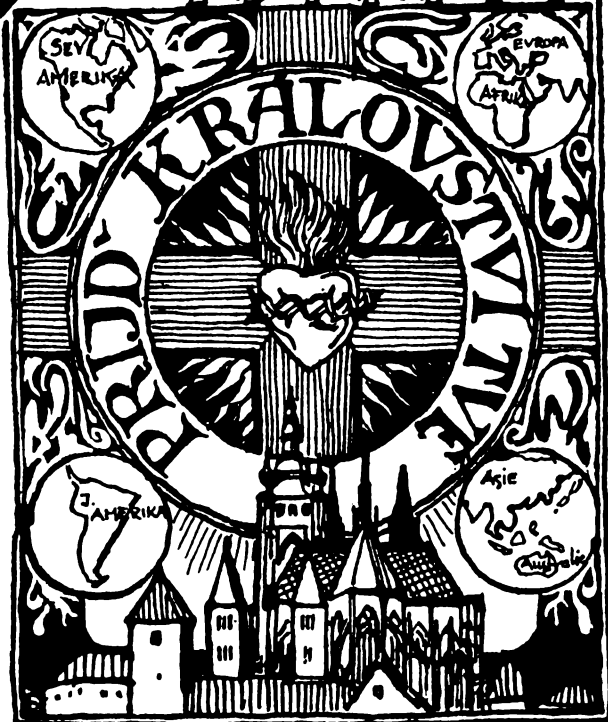
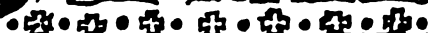

VÁTEK KRISTA KRÁLE.

Ježíši Kriste, uznávám tě za Krále světa. Všechno, co bylo stvořeno, pro tebe jest stvořeno. Jednej tedy se mnou podle svého práva!

Obnovuji svůj křesťní slib a odříkám se zlého ducha, i vši pýchy jeho i všech skutků jeho, a slibuji, že budu žít jako pořádný křesťan. Zvláště se zavazuji, že vynaložím vše, abych pomohl k vítězství právům Boha a tvé sv. Církve.

Božské Srdce Ježíšovo, obětuji ti své ubohé skutky s úmyslem, aby všechna srdce uznala tvé svalé království a tak se upevnila vláda tvého pokoje na celém světě. Amen.

Plnomocné odpustky jednou denně za podmínek obvyklých: sv. zpověď, sv. přijímání, návštěva kostela a modlitba na úmysl sv. Otce.

Pius XI. 21. II. 1923.

S V Á T E K K R I S T A K R Á L E

N A P S A L

Msgr. Dr. ALOIS KUDRNOVSKÝ

VYDAL KLUB DUCHOVENSTVA

VE PROSPĚCH

EXERCIČNÍHO DOMU V HÁJKU

V P R A Z E 1 9 2 6

TISKEM ARCIBISKUPSKÉ KNIHTISKÁRNY V PRAZE

Rozbouřené doby potřebují velikých myšlenek.

Slavně panující Papež Pius XI. staví ve vzduchu vlny dneška velikou ideu svátku Krista Krále, aby jí nastal mír Kristův v království Kristově.

Z ní má vyjít nová síla, jež by dala dnešním proudům jednotný, věčně pevný směr, přetvořila názory, změnila mravy, urovnala sociální poměry veškerého života.

Veliká to, až ke Králi Tvůrci a Spasiteli veškerenstva sahající myšlenka, nejhlubší základ, skutečné středisko, na němž jedině možno uspořádati život národů a států.

Ovšem nestačí svátek jen slaviti, ale nutno podstatu svátku Krista Krále chápati a v životě uskutečniti.

Úkolem práce této jest podati myšlenky sv. Otce, rozbor jejich a několik úvah o Kristu Králi a tak přispěti k vznešenému tomuto úkolu.

Vydává ji Klub duchovenstva, poněvadž „Kristus Král“ jest jeho program a vydává ji ve prospěch exercičního domu, poněvadž jen obnovením duše v Kristu jest možné obrození lidské společnosti v Kristu Králi.

KRISTUS-KRÁL.

Za tiché noci doprovázen zpěvem andělů
sestoupil, by se oděl tělem lidským, králů Král,
ve mdlobě naší přirozenosti chtěl zjevit moc
a vládnout láskou královskou, již ve Trojici plál.

Kraluje bez leglí, ne vně jen jak vladaři
tohoto světa. On i uvnitř srdce provládá;
vně slovem, Slovo, milostí uvnitř duše prohněte
jak těsto; nad lidskou svou božskou vládu zakládá.

Nenechá krváceti za sebe své poddané,
sám trpí za ně, předrahou krev za ně prolívá.
Vystoupil na trůn kříže, s něho zákon prohlásil,
usíná znaven, nesmrtelný zase ožívá.

Po božské katastrofě božské vzešlo vítězství:
moc všechna do rukou je dána Bohu-člověku;
vlast vyvolených ovládá i všechen lidský rod,
moc lidská ratolest je jeho, kmene do věků.

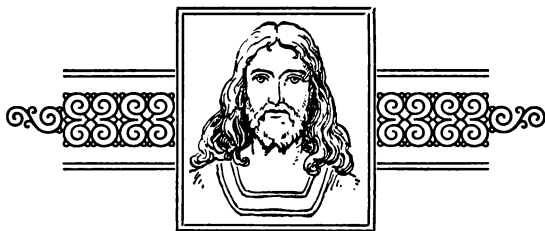
Duchovní království, hle, roste skvělé na zemi,
nad všemi královstvími jako věž se pozvedá,
v národech všech mu zraje plné, svaté ovoce,
ze zrnka vzrostlo v strom, jež hustě ptactvo obsedá.

Duch Kristův každou cevou toho stromu proniká;
na venek roste obrovitě dílo činnosti
a nitrem údů Ježíšových mystický jde proud,
jenž srdce tajem zpodobuje k božské bytosti.

Slovanstvo, větev mohutná, též zapojeno jest,
svatými bratry přidruženo v celek živoucí
národů Kristových: ó mocně rošť a kveť a zraj
v jednotě, v pravdě působí láskou horoucí!

František Kašpar.

ÚVOD.

1. Život strhuje k pozemskosti. 2. Přirozená snaha. 3. Porušenost hříchem. 4. Svědectví sv. Pavla i pro naši dobu. 5. Snahy po záchraně. 6. Neschopnost vlastní. 7. Nutnost pomoci Boží. 8. Význam papežství. Lev XIII. 9. Jeho hlavní encykliky. 10. Program katolické politiky. 11. Pius X. 12. Vnitřní život katolické politiky. 13. Benedikt XV. 14. Pius XI. Šíření království Krista — katol. politika. 15. Vztah její k dřívějším směrům. 16. Encyklika o Kristu Králi. 17. Náš úkol. —

1. Sledujeme-li myšlenkové proudy lidstva *), jeho praktický život, všechno zápolení v dobách minulých i přítomných, snadno za pravdu dáme velikému trpělici Jobovi, že „bojování jest život člověka na zemi, a jako dnové nádeníka jsou dnové jeho“ (7, 1). Lidé sem tam zmítání proudem života touží, volají po záchraně. A když se blíží červánky míru a pokoje, opět prchají před nimi. Hledají ideály, solva však se přibližují k nim, již všechno pozemské strhuje je zpět do bahna této hmoty.

*) Použito: La festa di Gesù Cristo Re, Roma 1926; Crawley, Il regno sociale, Padova 1925; Lenfant, La très sainte royauté, Paris 1915; Roppel, Zur Frage der kath. Politik, Das soziale Königtum Christi, Stimmen der Zeit 1925.

Odkud to? Vyžaduje to snad přirozený běh života našeho? Či snad jest toho příčinou hospodářský nedostatek? Či politická situace? Pak ovšem rozhárané poměry musely by býti nutnou podmínkou přirozeného vývoje, hospodářsky silní museli by býti jedině a pouze šťastní a spokojeni bez jakékoli nudy a tužby, a politické vnější poměry nesměly by býti výrazem vnitřního života. Nuže kde jest toho příčina, a kdo ji odstraní?

2. Jistě veliká omezenost naše nutí nás, abychom snažili se proniknouti *per aspera ad astra*, těžkou prací až k poslední příčině vši pravdy a všeho dobra. Jest veliká mezera mezi námi a Bohem. Celý svět jsou jen stopy jeho, jak pěkně dí Linné v úvodu své „Soustavy přírody“, a jednou z nich jest každý z nás. Po těchto stopách snažíme se k němu dostat. „Učinil jsi nás pro sebe“ líčí tuto snahu sv. Augustin, „a nepokojno jest srdce naše, dokud nespočine v tobě“. Cítíme, že nemáme zde svůj poslední cíl, trvalé přibytky, ale že máme u Boha budovu, ne rukama udělanou, věčnou (2 Kor. 5, 1).

A zároveň tyto stopy udávají nám směrnice, jež nás k Bohu vedou: jeho jsoucnost i dokonalost, takže i pohané nemají omluvy (Řím. 1, 20), povinnost úcty a lásky, plnou důvěru (2 Kor. 1, 8—9), jež nám vždy klid dání může. Proto tato snaha nemůže býti zdrojem rozháranosti, již dnes v lidstvu nalézáme.

3. Pravou příčinu nám naznačuje vlastní nitro. Vědomí vlastní viny. Myšlenka, že sami zavinujeme mnohé tyto nepořádky, klesáme v pozemskost, oddalujeme se od svého cíle (2 Kor. 5, 10), úzkost před budoucí zodpovědností. Psychologie to dítěte, jež se od domu a náručí svého otce vzdaluje. — Odtud i všude nalézáme snahu, úkony náboženskými, modlitbami a oběťmi usmířiti si božstvo.

Vidíme, že všechno ve světě není v pořádku. Šťěstí a pokoj hledá člověk ve světě, a svět mu obou nedává, po dokonalosti baží, a místo mravní velikosti — hřích. Nehody ničí, co s obtíží postavil, vášně chytají jej do svých sítí, boj se světem vyčerpává poslední jeho síly. A přece patrně, že všechno vyšlé z rukou Tvůrce musilo

býti dobré (1 Mojž. 1, 12), ovanuto dechem jeho lásky a proniknuto vděčností a oddaností k němu. Proto soudíme, že tento odvrát od něho, tuto rozvrácenost zavinití musil někdo. Již Plato mluví o „ostnu hříchu, který starou, neusmířenou vinou v lidstvo byl uveden a který zde řádě zločiny plodí“ (Legg. IX. 854 c). Ano odvrátil se člověk od Boha, a Bůh odvrátil se od člověka. „Zjevuj se jistě“, dí Písmo, „s nebe hněv Boží proti každé bezbožnosti, a nespravedlnosti těch lidí, kteří pravdu Boží zdržují“ (Řím. 1, 18).

Lidé ocitli se na šikmé ploše, všichni jsou pod hříchem (Řím. 3, 9—17), odtud tento stav vnitřní nespokojenosti, rozháranosti, hospodářských, sociálních a státních rozvatů a převratů, tím horší, čím hlubší byl pád.

4. Sv. apoštol popisuje jej ve svém listě k Římanům (1, 21—32): „ač poznali Boha, neoslavili ho jako Boha, ani mu nepoděkovali, nýbrž zmarnili ve svých myšlenkách, a zatemnilo se nemoudré srdce jejich; říkajíce, že jsou moudří, stali se blázny: zaměniliť slávu neporušitelného Boha za podobu obrazu porušitelného člověka a placiva i čtvernožců a plazů. Proto Bůh je vydal v žádostech srdce jejich v nečistotu, takže hanobili těla svá na sobě samých; neboť zaměnili pravdu Boží za lež a ctili a klaněli se tvorstvu místo Tvůrci, jenž jest pozhňaný na věky. Amen. Proto Bůh je vydal v náruživosti ohavné: vždyť ženy jejich zaměnily přirozené obcování za protipřirozené, a podobně i muži ... docházejíce tak za své poblouznění na sobě samých odplaty, která jim náležela. A poněvadž nevážili toho, aby měli poznání Boha, vydal je Bůh ve smysl nevážný, takže činili věci neslušné, jsouce naplněni všelikou nepravostí, nešlechterností, smilstvem, lakotou, špatností, plni závisti, vraždy, sváru, lsti, zlovolnosti, jsouce pomlouvачi, utrhači, nenávidci Boha, hanliví, pyšní, domýšliví, vynalézaví věci zlých, rodičů neposlušní, nemoudří, věrolomní, bezcitní, nesmířliví, nemilosrdní; neboť ač poznali ustanovení Boží, že smrti hodní jsou ti, kteří takové věci páší, netoliko je činí, nýbrž i přisvědčují těm, kteří je páší.“

Mluví ovšem sv. apoštol o své době, avšak hledíme-li na proudy minulého století i na hesla dneška, ocitáme

se v pohanství starověku, pozorujeme-li život soukromý i veřejný jednotlivců, celé společnosti, smíme i dnes slova jeho opakovati.

Reformací XVI. věku způsoben odvrát od autority víry, racionalismem XVIII. věku postaven rozum nad náboženství jakožto jediná norma vši pravdy a vši mravnosti. Důsledkem tohoto subjektivismu vidíme vznikat materialism, pozitivism, skepsi, nihilism a anarchism století XIX. Bludné směry přírodních věd chtěly se uspokojiti pouze touto přírodou v čirém naturalismu, domněnky špatně chápaných vývojových teorií odkazovaly na pouhou hmotu v materialismu a zneuznávaly jakoukoli energii života v pouhém mechanismu. A tyto směry vedly proudy života, strhovaly a tvořily třídy kapitalistické a davy proletářské, připravovaly půdu pro katastrofu světové války.

5. Zaplatilo lidstvo trpce svoji zkušenost nejdražšími svými statky, krví svých nejlepších. A ještě dnes s hrůzou vzpomíná těch děsných chvil, následků své pozemské politiky, plně poznává a cítí, že takovéto lidské snahy jen pro tuto hmotu ničí všechny národy a připravují hrob veškerému životu.

Odtud, ještě ani vřava válečné litice neutichla, a již ozývaly se hlasy: Pryč s těmito směry! Až tam zajiti lidstvo nesmí nikdy více! Dnes plně se uznává potřeba vyšších ideí, jež i v nejléžších dobách jsou s to, zachovati národům mír a pokoj, chrániti je před bojem a zkázou. Staré bludičky nešťastných minulých let se opouštějí, nový život různými směry pozvedá svoji sílu v idealismu a vytyčuje své ideály pravdy, dobra a krásna, spiritualism hlásí se k nadvládě nad hmotou, a vitalism chápe se svého práva na poli vědy. A v praktickém životě? Kapitalism, válkou prokletý, se zprotivil, jest nenáviděn, zásady proletářské, vyvrcholené v heslech komunismu a bolševismu, hrozně otevírají mnohým oči. I masy dnes již jeví porozumění pro vyšší myšlenky, smysl pro transcendentno a jeho duchovní hodnoty, jejich rozum i srdce hledá skutečný ideál lepšího života.

6. Kdo jim může pomoci?

Již v době starého pohanstva snažili se mnozí naklonit si vyšší moc a získati si její pomoc a proto zaváděli různé kulty božstev, tajemná mysteria. Než brzy poznali, že sami vedouce život, jenž se božství protíví, na to nestačí. Jiní opětně, a byli to i fariseové Starého zákona, mínili, že budou zachovávat co nejsvědomitěji i nejmenší předpisy a tak se sami životem k lepším ideám proboují. Než i tyto snahy ztroskotaly na holé trpké zkušenosti, již líčí sv. apoštol: „Shledávám v sobě pravidlo, že když chci činit dobré, jest při mně zlé. Libuji si totiž v zákoně Božím podle člověka vnitřního, ale vidím jiný zákon v údech svých, který odporuje zákonu myslí mé a jímá mne zákonem hříchu, jenž jest v údech mých. Já nešťastný člověk: kdo mne vysvobodí z těla smrti této?“ (Řím. 7, 21—24).

7. A tak třeba jiné pomoci. Lidstvo se odvrátilo od svého Tvůrce k zemi. Ztratilo svého Boha, jeho lásku a pomoc. Hříchem rozpoutané vášně nabyly převahy. Třeba smířiti lidstvo s Bohem. Jako jeden, praotec všech, odvrátil lidstvo od Boha, tak zase jeden, duchovní otec všech, má všechny opětně přivést k Bohu. „Jako neposlušností jednoho člověka stalo se jich hříšnými mnoho, tak i poslušností jednoho stane se jich spravedlivými mnoho“ (Řím. 5, 19).

Tím dosáhneme míru a pokoje s Bohem, obnovení starého přátelství a dětství (Řím. 8, 16—7), hojnost milostí a daru ospravedlnění (5, 17). A tak zůstaneme i v nejléžších chvílích v láskyplném styku s Bohem, provázeni jeho pomocí, a „když Bůh pro nás, kdo proti nám?“ (8, 31).

A odtud si vysvětlíme, proč obracejí se národové ke Kristu Spasiteli, proč úcta k zástupci Krista Pána roste, proč vážnost sv. Stolicе stoupá. Vzhlížejí k Vatikánu jakožto zdroji a záruce vnitřního míru duší, svornosti a spokojenosti hospodářského a sociálního života národů.

8. A z Vatikánu? Stále pozvídají svůj hlas zástupci Kristovi a volají lidstvo ke Kristu. Čím těžší doba, tím větší jejich úsilí. Zvláště jsou to v poslední době tři

jména, tři slavné hvězdy: Lev XIII., Pius X. a Pius XI., Jež ukazují a s veškerou pílí vedou lidstvo ke Kristu Pánu a Králi. Lev XIII. udává směrnicе, Pius X. obrozuje duše, Pius XI. obnovuje vnější sociální život v duchu vlády Kristovy.

Lev XIII. (20./II. 1878—20./VII. 1903) žil v době, kdy liberalismus kvetl a šířil své zásady odluky církve od státu, odloučení veřejného života od náboženství, etiky od morálky. A když viděl, jak tato hesla odcizují lidstvo Kristu, vzdalují od Boha, připravují je o mír a pokoj, poučoval, napomínal a varoval je ve svých proslulých encyklikách. A tak jeho encyklika „Inscrutabili“ (21. dubna 1878) vykládá o zlu v lidské společnosti, jeho příčinách a o jeho nápravě, „Quod Apostolici“ (8. prosince 1878) poučuje o socialismu, komunismu a nihilismu, „Diuturnum“ (29. června 1881) podává nauku o původu a povaze vlády světské, proslulá „Immortale Dei“ (1. listop. 1885) hlásá křesťanské zřízení společnosti, slavná „Rerum novarum“ (15. května 1891) upravuje poměry dělnictva, až konečně v „Annum sacrum“ (25. května 1899) a v „Tametsi futura“ (1. listop. 1900) vede papež celé lidstvo ke Kristu Vykupiteli a odůvodňuje vládu Kristovu nad věřícími a nad veškerým lidstvem. (Viz Ad. Srb, Lev XIII., v Praze 1901.)

9. Ohlašuje jubilejní rok 1900 v květnu r. 1899, vykládá o významu křesťanství pro lidstvo a jeho záchranu. „Náboženství Kristovo má od Boha vstípenou, nevyčerpatelnou a vždy trvající sílu vést člověka k ctnostem. Poohlédneme-li však kolem a vidíme-li, co dnes temna, bludů, to ohromné množství lidu k věčné zkáze spějící, jaký to bol naplňuje nás!“ (str. 396) a přeje si „touto oslavou jubilejního roku Spasiteli Ježíši Kristu prokázati obzvláštní poctu“ (str. 397).

Na to okružním listem „Annum sacrum“ zasvěcuje všechny národy nejsvětějšímu Srdci Ježíše Krista. Podává výklad a nauku o nejsv. Srdci Páně a úctě jeho dodává: „Když církev v časech po svém založení pode jhem caesarů úpěla, zjevil se mladistvému císaři kříž na výsosti jako předzvěst a záruka brzkého vítězství. Dnes jeví se zrakům našim jiné štěstí ohlašující božské znamení: jest

to nejsvětější Srdce Ježíšovo, nad nímž ční kříž: jež mezi plameny v nejjasnějším lesku září. Na toto znamení musíme upnouti své naděje, od něho třeba lidstvu vyprositi a očekávati jistou spásu" (str. 403). Proto nařizuje pobožnosti k nejsv. Srdci Páně, předpisuje litanie a stanoví zaslíbenou modlitbu, v níž prosí, aby Kristus vládl nejen věřícím, nýbrž i marnotratným synům i národům, kteří v staré pohanské pověře trvají. V ní prohlašuje trojí vládu Krista: nad srdcem lidským, aby zcela se mu oddalo, nad všemi věřícími, by životem svým jej uznávali a vyznávali, konečně nad státy a celým veřejným životem.

A tento jedinečný význam Krista Spasitele znovu vykládá v encyklice „Tametsi futura“ o Ježíši Kristu Spasiteli, v níž dovolává se sv. Jana: „Kristus jediný jest cesta, pravda a život“ (14, 16), a žádá, by tento základ křesťanských ctností byl všude oživen.

„Z venku není klidu, uvnitř žádné jistoty, celá veřejnost jest nespravedlností poskvrněna. Při tomto zápasu náruživostí nutno jest se obáhati rozkladu, aneb hledati spasných prostředků“ (str. 414). Tak popisuje následky odvratu od Krista. Čeho tedy třeba? „Z vyššího stanoviska musí náprava národů býti započata, vyšší moc než lidská musí zde na pomoc přispěti, která každého volá k svědomitému plnění povinností, a to jest táž moc, která již jednou svět spasila. Pryč se všemi překážkami, ať ve státech ožívne a sesílí duch Kristův, a stát bude uzdraven. Zápas vyšších proti nižším ustane, a společná práva obou stran budou uznána“ (str. 414). A tak vědom si vážnosti a důležitosti svého úřadu rozhoduje: „Kristus musí do společnosti lidské opět býti dosazen jako do svého majetku, a jeho život musí proniknouti všechny údy státu, zákony, veřejná zřízení, školy, manželské svazky, rodiny, domy boháčů a dílny chudých. Nezapomínejme, že od toho závisí všechna civilisace, která ne tak na stalcích pozemských spočívá, jako spíše na ctnostech a křesťanských mravech“ (str. 415).

10. Liberalism zavržen. Život hospodářský, státní, život jednotlivců i národů musí se dle vůle Krista Pána řídit. Dvojitá morálka, jedna pro život soukromý, jiná pro veřejný, musí ustati. Nelze tedy hodně dávat almužnu, a

mimo to a snad i proto v hospodářství a ostatním životě vůli Boží se neříditi. Všechny útvary života jsou od Boha a proto v Bohu musí míti svůj základ. Odtud máme i povinnost, tento základ nejen v životě soukromém, nýbrž i veřejném, státním uplatniti.

Ve své encyklice „Immortale Dei“ vykládá a hájí svrchovanost, dokonalost, nezávislost a svobodu státní moci v jejím oboru. Útoky její na církev neplynou z její povahy. I její zřízení jest z vůle Boží ku prospěchu občanů. Nemůžeme proto k státu se stavěti nepřátelsky, nesmíme ani k němu se chovati lhostejně, ale máme poslušně v něm spolu pracovati, všechny své schopnosti v jeho službě uplatniti v duchu Kristově ku blahu lidu, ku prospěchu národa.

To jest program katolické politiky.

11. Tento plán uvádí ve skutečnost nástupce Lva XIII. papež Pius X. (4./VIII. 1903—20./VIII. 1914). Již v první své encyklice „E supremi“ (4. října 1903) ukazuje své srdce, láskou ke Kristu a lidstvu planoucí, jež chce ohněm lásky zanítili celý svět. Za své heslo si volí „Inslaurere omnia in Christo“, obnoviti všechno v Kristu (Efes. 1, 10), aby Kristus byl všecko ve všem (Kolos. 3, 11). Vidí boj proti církvi, boj proti Bohu všude a proto tím důrazněji žádá, by všichni poslouchali Boha. Nutno plniti zásady sv. evangelia, zachovávat posvátný svazek manželský, pěstovati dobrou výchovu křesťanskou, hájiti právo majetkové, křesťanské zásady ve zřízeních společností. A při tom ukazuje na vzor dobroty, mírnosti, lásky, obětavosti, trpělivosti — Ježíše Krista.

Abyste Kristus byl vše a ve všem, jest třeba býti svěží ratolestí na révě — Kristu, k čemuž nejlepším prostředkem jest nejsv. Svátost oltářní. Proto hned od počátku ukazuje na tento zdroj svatosti a dokonalosti. Neboť tak jen mohou nastati ideální poměry prvních dob křesťanských, kdy byli věřící jedno tělo, jedna duše, odhodlaní život svůj dáti za víru: „Pro Christo morimur“. Proto schvaluje 17. prosince 1905 dekret „Sacra Tridentina Synodus“, vydaný pak posv. Kongregací Koncilu 20. prosince 1905, o denním sv. přijímání, v němž odporoučí časté sv. přijímání a žádá

duchovní, by k témuž věřící vybízeli často a horlivě. Stejně umožňuje sv. přijímání nemocným dekretem „Post editum“ 7. pros. 1906 a útlému věku dětskému výnosem „Quam singulari“ 8. srpna 1910. Rovněž stejně veliký význam přikládá světovým sjezdům eucharistickým, z nichž XVI. eucharistický mezinárodní sjezd v Římě ve dnech 1. až 7. června 1905 sám zahajuje a končí. (Dr. K. Kašpar, Pontifikát Pia X. Olisk Čas. kat. duch. r. 1917 str. 150.)

Aby Kristus panoval v rodinách, přihlédá k jejímu základu a veškeru péči věnuje tomu, aby uzavíráno bylo svátostné manželství v duchu Kristově a upravuje mnohé jeho předpisy (str. 156 n.).

Aby duch Kristův panoval ve společnosti, stará se o dobré spolky katolické. Chce, by nejen četně zakládány byly všude, ale především, aby v nich skutečně panovaly svornost, opravdový křesťanský život, vřelá oddanost Kristu a jeho církvi (str. 162 n.).

A když se blížily přišery války, vyzývá všechny katolíky ve světě, encyklikou „Dum Europa“ ze dne 2. srpna 1914, aby se obrátili k tomu, od něhož přichází pomoc, knížeti pokoje, Kristu, a ustanovuje modlitby, aby milosrdný Bůh odvrátil zhoubnou válku a vnukl všem státníkům myšlenky míru. A když konečně pozoroval, jak utrpení válečná propukají na všech stranách přes všechny jeho snahy, bolestí a žalem puká jeho srdce (str. 261).

Tak Pius X. pečoval o prohloubení náboženského života, uváděje tím v život veliké myšlenky Lva XIII.

12. Jeho stálé poukazování na lásku Kristovu, na nejsv. Srdce Vykupitelovo, moc a sílu, znovu a znovu přýslíci se ze sv. Eucharistie, časté a opakované zasvěcování jednotlivců, rodin, spolků, národů a států nutně k tomu vedlo. Tehdy ovšem považovány byly tyto předpisy za zbožné projevy dobrého srdce Otce Papeže; dnes však, kdy vidíme jich ovoce, obdivujeme jeho myšlenky. Kde eucharistický život probuzen, tam obec, farnost jest katolickou, celý velký okrsek tvoří corpus Christi mysticum, povstávají uvědomění katolíci, kteří praktikují křesťanský život a vnášejí do svého okolí katolické přesvědčení.

Tací katolíci dostávají se více méně i nevědomky přes hranici liberalismu náboženského, lhostejnosti a indife-

rentismu k svému katolickému vyznání. Žijí podle své víry, nejsou pouze křesťany, ale katolíky, učí se s pozitivním přesvědčením pevně světem kráčet bez ústupků, bez kompromisů ve věcech víry a mravů. Tak jdou světem svojí cestou s radostným krokem vedle druhých a s druhými k cíli, který jest všem společný.

A to jest vnitřní život katolické politiky.

13. Úkol Pia X. přejal Benedikt XV. (3./XI. 1914—22./I. 1922) a připravoval lidstvu, souženému lítící války, program míru v Kristu. Ve svém listě „*Pacem Dei munus*“, ze dne 23. května 1920, hlásá: Napomenutí k povinnosti lásky, která zde jednotlivcům dáváme, mají dle naší vůle býti dána i národům, kteří prodělali dlouhý zápas, aby pokud možno příčiny různic odklidili. Neboť evangelium nemá žádného zvláštního příkazu pro jednotlivce a žádného jiného pro státy a národy, které přece z jednotlivých lidí srůstají a trvají. Když však válka ustala, zdá se, že okolnosti nejen k vůli lásce, nýbrž pod vlivem jakési potřeby, nutí ke spojení národů mezi sebou, ježto národové přirozenou páskou jak potřeby, tak prospěchu právě dnes co nejvíce se sdružují, mezitím co i lehkost styku obchodního podivuhodně stoupá.

14. Provedení však dalších svých plánů ponechává svému nástupci Pťovi XI. A tento hned na počátku svého pontifikátu v encyklice „*Ubi arcanum Dei*“, ze dne 23. prosince 1922, oznamuje, že chce hlásati a zříditi „*Pax Christi in regno Christi*“, mír Kristův v království Kristově.

A jak možno jej uskutečnit, uvádí v témže listě: Církev jako Jediná, Bohem ustanovená strážkyně a učitelka víry a mravů, má věčnou a nevyčerpatelnou sílu a moc: ona může a má z veřejného života, z rodiny a ze společnosti vyhostiti materialism, jenž již tak mnoho zřícenin způsobil; ona může a má tam, zcela jinak než filosofie, křesťanské nauky o duchovosti a nesmrtnosti duše uplatniti; ona může a má všechny občanské třídy sblížit a veškeren lid v upřímné přízni a jakémisi bratrství spojit (cf. Aug., *De mor. eccl. cath.* 1, 30); ona má člověka v jeho důstojenství chrániti a hájiti a až k výši Boha pozvednouti;

ona má konečně soukromý a veřejný život zlepšiti a zúšlechtiliti, aby všechno poddáno bylo Bohu, jenž v srdcích čte (1 Král. 16, 7); aby všechno se řídilo dle jeho zákonů a nauk. Je-li tak svaté vědomí povinnosti životním zákonem všeho, poddaných i poroučejících a docela i veřejných zřízení, pak jest Kristus vše ve všem (Kol. 3, 11).

V tom záleží krátce řečeno království Boží. Kristus panuje tu nejprve nad jednotlivci; vládne v rozumu svojí naukou, v srdci svojí láskou, v celém životě, je-li tento v souhlasu s jeho zákonem a příkladem. Kristus panuje v rodině, spočívá-li na svátosti manželství a zachovává-li svalý charakter bez poskvrny; je-li nebeskou svatyní, kde jest otcovská autorita obrazem Božského otcovství, již vděčí svůj původ a své jméno, kde napodobují děti poslušnost Ježíše dítěte, kde dýše celý život svatosti rodiny Nazaretské. Kristus vládne ve státu, je-li v něm svrchovanost Boží v největší účtě, odvozuje-li od Boha původ a obsah autority, takže nahoru právo a mez poroučení, dolů povinnost a ušlechtilost poslouchání jsou zajištěny; uznává-li Bohem propůjčené právo církve, dle něhož tato jest dokonalou společností, určenou, aby byla učitelkou a vůdkyní jiných společností. Učitelkou a vůdkyní, díím, ne tak, jako by jejich autoritu poškozovala — jsou přece i ony ve svém oboru oprávněny —: nýbrž ona je zdokonaluje, jako milost zdokonaluje přirozenost; teprve tato pomoc církve umožňuje, že společnosti své členy jednak podporují k dosažení jejich posledního cíle, věčné blaženosti, jednak podporují a zajišťují jich štěstí pozemské. *)

15. Toť tedy nauka a zároveň i program papeže Pia XI. v šíření království Kristova. Lev XIII. vyložil základní pravidla: náboženství musí pronikat celý život soukromý, hospodářský, sociální, státní, při čemž církev a stát jsou mocí svrchované a ve svém oboru nezávislé. A zasvěcováním světa nejsv. Srdci Ježíšovu dává liturgický výraz svému učení. Pius X. prohlášené království budoval v nitru člověka: Kristus hlavně sv. přijímáním stává se skutečně vládcem srdcí lidských. A Pius XI. pokračuje dále. Vlád-

*) Acta Apost. Sedis, Řím 1922, str. 690.

ne-li Kristus v člověku, pak musí se jeho vláda jeviti i navenek, v životě vnějším hospodářském, sociálním, politickém. Proto snaží se uskutečnit velkou myšlenku sociálního království Kristova ve světě.

Při tom ideu trojí vlády spojuje v jeden vnitřně související celek a vyvrcholuje v jedno všeobecné vládnutí Krista Krále. Království srdcí vede k sociálnímu životu a obojí jest podmínkou a prostředkem veřejného jednání. Sociální vláda zahrnuje v sobě vládu srdcí, a politický život obsahuje obojí vládu předešlou. Střed a základ všeho kralování jest svatostánek, jenž skýtá vládce duším, soustřeďuje kol sebe zástupy a učí je lásce Kristově, sdružuje kol sebe národy a vede je k míru a pokoji. Ne tedy vnější moc a násilí, nýbrž milost, láska a mír získává mu příslušníky. Tím též staří i moderní pohané mohou a mají cestu ke Kristu naléztí a s ostatními uznati a vyznati: Kristus jest Králem jednotlivců, společnosti, národů a států, nejvyšším ideálem veškerého lidstva!

16. A tuto konečnou myšlenku o vládě Krista Krále ve veřejném životě vykládá a osvětluje papež ve své encyklice „*Quas primas*“, ze dne 11. prosince 1925. Ji uzavíraje miloslivé léto, zavádí svátek Krista Krále.

Již tehdy, kdy papež Lev XIII. vydal encykliku „*Annum sacrum*“, žádalo pět kardinálů a mnoho biskupů, mezi nimi pozdější papež Pius X. a slavný arcibiskup milánský, kardinál Ferrari, aby zaveden byl zvláštní svátek království Kristova. K nim časem přidružilo se na 500 kardinálů a biskupů vedle četných spolků.

A sv. Otec, pozoruje, jak ustává liberalism, jak uvědomují si mnozí čím dále tím více, že jsou katolíky, jak cítí svůj zájem pro stát a národ, svoji zodpovědnost za život jeho, jak poznávají svoji povinnost, pracovali na uskutečnění království Kristova, milerád vyhovuje přednesené prosbě a ustanovuje nový svátek Krista Krále.

Jím má být dána věřícím příležitost, aby si uvědomovali tuto velikou myšlenku, a ji plně v život uváděli. Ze sv. Eucharistie a modlitby má vzejíti obrození celého lidstva v duchu Kristově. Prodchnutí modlitbou, posílení Spasitelem, mají lidé uvést svého Krista v jeho vládu.

A tak dílo papeže Lva XIII. dokonáno. Důsledně proto též předpisuje Pius XI., aby ve svátek Krista Krále veškeré lidstvo záslibnou modlitbou Lva XIII. se zasvěcovalo Kristu Králi.

17. Jistě pouhými encyklikami není ještě všechno vykonáno, třeba také starati se o jejich provedení. A tak i myšlenka království Kristova musí býti dále šířena, musí proniknouti život lidstva. Ve svátek Krista Krále, poslední neděle v říjnu, lidé od prací svých denních uvolnění, mohou pilně se věnovati svému Kristu Králi, o něm slovo Boží slyšeti, a je plně v zasvěcení se Jemu přilgmouti. K tomu ještě slouží i slavné bohoslužby, při nichž kněz v praefaci velebí aeternum et universale regnum: regnum veritatis et vitae; regnum sanctitatis et gratiae; regnum iustitiae, amoris et pacis, — věčné a všeobecné království: království pravdy a života; království svatosti a milosti; království spravedlnosti, lásky a míru —, a v modlitbách svých prosí, aby Všemohoucí Bůh v lidstvu toto království uskutečnil.

Papež Pius XI. obrací se též na episkopát se žádostí, aby před svátkem tímto v ustanovené dny konány byly promluvy, by lid byl poučen o pravém významu tohoto svátku a povzbuzen k věrnosti, oddanosti a poslušnosti ke Kristu Králi.

Jistě, i kdyby nebylo tohoto nařízení, vítá duchovenstvo se zvláštní radostí tuto slavnost. Vždyť vidí v ní vtělený svůj životní program: přivést lidstvo s celým jeho životem v království Kristovo. Uchopí se proto rádo této příležitosti, by přivinulo duše blíže k nejsv. Srdci Páně, vedlo je, by stály neochvějně na zásadách křesťanských v životě hospodářském a veřejném, poučilo je, jak nutno a možno uplatňovali vládu Kristovu v životě celého národa a státu. Modlitbou svou v tomto dni bude svolávati požeňnání Boží na tuto svoji činnost, aby i jeho národ a jeho stát k svému štěstí s celým světem stál věrně a horlivě ve službách svého Boha Krista Krále.

Myšlenka na Krista Krále takto šířená musí světem otlásti a vésti k činům. Božský hlas Krista Krále musí probudit lid, aby posvěcoval se a osvěd-

čoval živé křesťanství, jež skýlá své údy Bohu „za nástroj spravedlnosti“ (Řím. 6, 9).

A třeba hlas náš byl na počátku někde hlasem volajícího na poušti, i tento hlas musí se dovolati lidí a připraviti je na příchod Krista Krále. Přišli i tehdy, přijdou i dnes a přijmou království jeho. A truchlíme-li někdy, jak opuštěn jest ve svatostánku, pak ve svátek Krista Krále dáme mu zadostiučinění. Staneme před ním s lidem svým, jenž si zaslouží titul, který mu udělil zástupce Kristův: „Vy jste rodem vyvoleným, královským kněžstvem, národem svatým... lidem Božím“ (1. Petr 2, 9—10), padneme na kolena a vyznáme: Ty jsi Král slávy, Kriste! Tvými jsme, Tvými býtí chceme!

CHVALOZPĚV K NEŠPORÁM.

Tě Panovníka věků všech,
Tě, Kriste, Krále národů,
Tě vyznáváme jednoho
Myslí i srdcí vladaře.

Zločinný pokřikuje dav:
Kralovat Krista nechceme.
My plesající, tebe všech
Nejvyšším Králem pravíme.

Ó Kriste, Kníže pokojný,
Podrob si myslí odbojné
A svojí láskou zbloudilé
V ovčinec jeden shromáždí.

Se stromu zkrváceného
Proto pniš, ruce rozpiaté,
A hrozným kopím zbodené
Planoucí srdce zjevuješ.

Proto i na oltářích dlíš
Vína a krmě v podobě
A spásu dětem poskytáš
Ze probodené hrudi své.

Nechť národů tě vladaři
Ctí vyvyšují veřejnou.
Mistři a soudci velebí,
Zákon a věda zrcadlí.

Necht zazaří ti poddané
Odznaky králů, dané ti;
A dobrotivým žezlem vlast
A domy podrob občanů.

Ježiši, tobě sláva buď,
Jenž světa žezla v mocí máš,
S Otcem a Duchem milostným
Po věky všechny na věky.
Amen.

(Z officia přel. *Fr. Kašpar.*)

ENCYKLIKA „QUAS PRIMAS“

o svátku P. N. Ježíše Krista Krále.

A. Úvod:

1. Odpad od Krista zdrojem dnešního zla. — Království Kristovo pramenem míru a spásy. — Naděje k lepšímu v návratu ke Kristu a církvi.
2. Království Kristovo projeveno v Milostivém létu — Vatikánskou výstavou, — příchodem poutníků, — prohlášením nových svatých, — oslavou výroční památky sněmu Nicejského.
3. Závěrem milostivého roku nový svátek Krista Krále.

B. Stať:

I. Nauka o Kristu Králi.

4. Pojem královské hodnosti: Kristus a) v přeneseném smyslu králem myslí, vůle a srdce, b) ve vlastním smyslu králem dle své lidské přirozenosti.
5. Důkazy království Kristova ve Starém zákoně, — v Novém zákoně, — v liturgii církve.
6. Vnitřní důvody: pravý Bůh, — náš Vykupitel.
7. Povaha královské moci Kristovy: moc zákonodárná, soudcovská, výkonná.

8. Vlastnosti jeho vlády: a) duchovní, jak patrně z jeho řečí a skutků, — z učení evangelií, b) všeobecná, — stát jest Kristu podřízen, — hlavy státu jsou povinny jej uznávat.
9. Užitek z kralování Krista: poslušnost občanů pro Krista, — spravedlnost a mírnost vládnoucích, — mír a svornost všech.

II. Svátek Krista Krále.

10. Důvod k ustanovení: svátky působí důrazněji než pouhé výnosy.
11. Důkazy z dějin liturgie: církev zavádí svátky, by věřící jimi vzdělávala, od bludů chránila a k zvláštní účtě některého tajemství vedla, — jak svědčí svátky mučedníků, vyznavačů, — Matky Páně, slavnost Božího Těla, svátek nejsv. Srdce Páně.
12. Úkol jeho ustanovení: chrániti před laicismem, jenž popírá práva Krista a jeho církve, šíří lhostejnost náboženskou, bezbožectví; — ovoce laicismu; — práce katolíků ve veřejném životě.
13. Úkol všeobecný: světu odpad vytýkat a nápravu zjednat.
14. Příprava k zavedení jeho: zasvěcování nejsv. Srdce Páně, — eucharistické Kongresy.
15. Příprava zvláštní o Milostném létě; očistění srdcí, oslava Krista ve svatých jeho, — v misijní výstavě, — v jubileu sněmu Nicejského.
16. Ustanovení svátku Krista Krále.
17. Okolnosti: nový svátek, — v neděli, — poslední v říjnu; — spolupráce biskupů.

C. Závěr.

18. Užitek očekávaný: pro církev, — stát, — věřící.
19. Vláda Krista Pána vřelou tužbou Papeže.
20. Přání k Vánocům a požehnání.

Okružní list

ke ctihodným bratrům patriarchům, primasům, arcibiskupům, biskupům a jiným představeným míst mír a styk s apoštolskou stolicí majícím: o ustanovení svátku Pána našeho Ježíše Krista Krále.

PIUS PP. XI.

Ctihodní bratři!

Pozdrav a apoštolské požehnání.

A.

Úvod.

1. Odpad od Krista zdrojem dnešního zla.

V prvním okružním listě, který jsme po nastoupení Pontifikátu vydali ke všem představeným, pamatujeme se, že jsme v něm jasně naznačili — bádající po hlavních příčinách pohrom, jimiž vidíme, že pokolení lidské jest trápeno a sužováno, — že nejen směs zel toho druhu svět zaplavila proto, poněvadž většina lidstva odstranila Ježíša Krista jak ze způsobu svého života, tak od krbu rodinného i ze státu; ale že nikdy jistá naděje na trvalý mír mezi národy nezasvitne, dokud i jednotlivci i obce vládu Spasitele Našeho budou popíratí a odmítatí.

A tak, jako jsme povzbuzovali, aby mír Kristův byl hledán v království Kristově, tak jsme i prohlásili, že se všemožně o toto království přičiníme: neboť se Nám zdálo, že o znovuzřízení a upevnění míru nemůžeme účinněji pracovati než obnovením vlády Pána Našeho.

Nikterak nejistou nadějí na lepší doby v nás mezitím vyvolala ona příchyllost národů ke Kristu a jeho církvi, Jež jediná spásu zjednává, která v nich teď buď po prvé vznikla, nebo teď daleko mohutněji vzplanula: odkud též bylo patrné, jak mnozí, kteří opovrhnuvše nadvládou Vykupitele, z království jeho byli vyhostěni, se připravují a spěchají, by vrátili se k povinné poslušnosti.

2. Království Kristovo projeveno v Milostivém létu.

Než cokoli během Svatého roku se přihodilo a stalo, hodného trvale jisté vzpomínky a památky, zdaž to nepřispělo Zakladateli církve, Pánu a Králi nejvyššímu co nejvíce ke cti a slávě?

Vždyť veřejná výstava děl sv. Misií příliš hluboko dotkla se mysli i srdcí lidstva, a to buď předložené práce, jež církev ustavičně věnuje na rozšíření království Snoubence svého každodenně dále do všech zemí a ostrovů — až za oceánem nejdlehlších —, buď veliký počet krajů, jež byly za největších obětí potu a krve od přestatečných a nezdolných misionářů k jménu katolickému připojeny, buď ukázka, jak veliké ještě jsou ostatní prostory míst, jež mají být podřízeny spasitelnému a dobrotivému panování našeho Krále.

Dále všichni, kteří během posvátné doby pod vedením svých biskupů nebo kněží přišli do Města se všech stran, co jiného měli v úmyslu, než, aby očistice řádně své duše vyznali u hrobů Apoštolů a před námi, že jsou a zůstanou v říši Kristově?

A toto království Zachovatele našeho zdálo se, že se novým jakýmsi leskem stkví tehdy, když šesti vyznavačům a pannám, jichž převzácné ctnosti byly schváleny, jsme určili pocty svatých nebešfanů. Ó jak veliká radost zmocnila se mysli naší, jak veliká útěcha, když ve velebném chrámu Petřském po prohlášení Námi výnosů svatořečení od nesmírného zástupu věřících mezi dikuvzdáním bylo zapěno: Tys Král slávy, Kriste. Neboť, mezitím co lidé a obce od Boha odcizené, vzníceným ohněm závisli a úhlavním nepřítelstvím v zánik a záhubu spějí, Církev Boží, neustávajíc skýtati lidskému pokolení pokrm duchovního života plodí a živí přesvatý dorost, jeden z druhého, mužů i žen Kristu, jenž neustává k věčné blaženosti nebeského království povolávali ty, kteří mu v pozemském království převěrnými a poslušnými poddanými byli.

Mimo to, ježto v Jubilejním roce bylo tomu 1600 let, co konán sněm Nicejský, nařídili jsme oslavu konati této stoleté události, a My sami ve Vatikánské basilice ji ko-

nali, a to tím raději, poněvadž tento sněm prohlásil stejnou podstatu Jednorozeného s Otcem a k věření ji předložil jako článek víry katolické, i poněvadž rovněž slova „jehož království nebude konce“ do svého vyznání víry čili Symbola vkládaje, osvědčil královskou důstojnost Kristovu.

3. Závěrem Milosrdného roku nový svátek Krista Krále.

Protože tedy tento posvátný rok poskytl nejednu příležitost k osvětlení království Kristova, zdá se nám, že vykonáme čin s Apoštolským úřadem především souhlasný, jestliže vyhovující prosbám Nám buď jednotlivě nebo společně předneseným přemnohých Otců kardinálů, biskupů i věřících, uzavřeme tento svatý rok zavedením zvláštního svátku P. N. Ježíše Krista Krále do liturgie církevní. Kterážto záležitost tak nás těší, že o ní k vám, ctihodní bratři, několika slovy promluvit chceme: na vás potom bude, abyste, cokoliv o úctě Krista Krále řekneme, myslí i srdci lidu tak upravili, aby mu z ustanovené výroční slavnosti hojně požehnání pro budoucnost vzešlo.

B.

1. *Nauka o Kristu Králi.*

4. Pojem královské hodnosti.

Již dlouho a všeobecně stalo se zvykem, že v přeneseném slova smyslu králem se nazývá Kristus pro svrchovanou vznešenost, kterou mezi vším tvorstvem vyniká a je předčí. Tím totiž se stává, že se říká, že kraluje v myslí lidí ne tak jen pro výši myšlenek a obsáhlost svého vědění, jako protože sám jest Pravda, a že nutno, aby pravdu od něho lidé čerpali a poslušně přijímali: že kraluje ve vůli rovněž lidí, nejen protože svatostí vůle Boží v něm odpovídá naprosto dokonalá neporušenost lidské vůle a poslušnost, ale i protože svobodnou naší vůli si podrobuje svým povzbuzením a vlivem, odkud právě k nejvznešenějším věcem planeme. Za krále srdcí konečně Kristus jest uznáván pro svojí lásku „převyšující

naše poněti“ (Efes. 3, 19), i mírnost a dobrotivost získávající duše: neboť nikomu nikdy se nestalo a ani v budoucnosti se nestane, aby byl tak milován ode všech národů jako Kristus Ježíš.

Avšak, abychom předmětu tohoto blíže se dotkli, každý vidí, že jméno a moc krále, ve vlastním totiž slova smyslu třeba Kristu člověku přivlastnit; neboť jen pokud člověkem jest, možno říci, že od Otce „moc a čest i království“ (Dan. 7, 13—14) přijal, jelikož Slovo Boží, jež jest též s Otcem podstaty, má všechno Bohu vlastní společné s Otcem, a proto i samu nejvyšší a naprostou nadvládu nad veškerým tvorstvem.

5. Důkazy království Kristova.

Zdaž nečteme napořáde v posvátných Písmech, že Kristus jest Král? O něm totiž se praví, že jest panovníkem, jenž vyjde z Jakuba (4 Mojž., 24, 19), jenž od Otce ustanoven jest králem nad Sionem, horou svatou jeho, a přijme národy za dědictví své a za majetek svůj hranice země (Ž. 2.); snubní pak píseň, již pod obrazem a podobou krále nejbohatšího a nejmocnějšího byl oslavován, toto obsahuje: „Trůn tvůj Bože trvá na věky; berla pravosti (přímá, spravedlivá) jest berla království tvého“ (Ž. 44.). Ať mnohé již toho druhu opomineme, na jiném však místě, jako by tím obraz Kristův jasněji měl býti nastíněn, bylo předpověděno, že království jeho, jež žádnými hranicemi nesmí býti omezeno, dary spravedlnosti a míru obohatí: „Vzejde za dnů jeho spravedlnost, a hojnost pokoje... A panovati bude od moře až k moři; a od řeky až do končin okršku země“ (Ž. 71.). A k tomu přistupují hojnější věštby proroků, i ona především nejrozsířenější věštba Isaiášova: „Maličký... narodil se nám, a syn dán jest nám, a učiněno jest knížectví na rameni jeho; a nazváno bude jméno jeho, Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku, Kníže pokoje. Rozmnoženo bude panování jeho, a pokojí nebude konce; na stoliči Davidově, a na království jeho seděti bude, aby utvrdil je, a upevnil v soudu a v spravedlnosti, od tohoto času až na věky“ (Is. 9, 6—7). A zajisté „ne jinak než jak zní

výrok Isaiášův, ostatní proroci věští: jako Ieremiáš, jenž předpovídá „kmen spravedlivý“, jenž z pokolení Davidova má vzejít, kterýžto syn Davidův „kralovati bude jako král, a moudrý bude: a konati bude soud a spravedlnost na zemi“ (Jer. 23, 5.), jako Daniel, jenž věští, že království od Boha nebes má být zřízeno, kteréz „na věky nebude rozptýleno . . . státi bude na věky“ (Dan. 2, 44) a nedlouho potom dodává: „Viděl jsem u vidění nočním: a aj s oblaky nebeskými přicházel jako syn člověka, a přišel až k starému dnu: a postavili jej před obličej jeho. I dal jsem mu moc, a čest i království: a všichni lidé, pokolení a jazykové sloužiti budou jemu: panství jeho jest panství věčné, kteréz nebude odňato: a království jeho, kteréz nebude zrušeno“ (Dan. 7, 13—14). A Zachariášovu pak předpověď onu o „Králi tichém“, jenž „sedě na oslici a na oslátku mladém oslice“ do Jerusalema spravedlivý a spasitel za jásání davů vstoupí (Zach. 9, 9), zdaž svatí spisovatelé evangelií za splnění neuznali a nepotvrdili?

Ostatně totéž učení o Kristu Králi, jehož, pokud v knihách Starého zákona zaznamenáno, jsme se dotkli, nejen toliko ze stránek Nového zákona nemizi, nýbrž naopak velkolepě a skvěle se v něm stvrzuje. V čemž, abychom zvěstování Archanděla jen se dotkli, jímž Panna se počuje, že porodí syna, jemuž dá Pán Bůh trůn Davida otce jeho, a jenž kralovati bude v domě Jakubově na věky, a království jeho nebude konce (Luk. 1, 32—33), Kristus o své nadvládě sám svědčí: když totiž buď mluvil v poslední řeči k lidu o odměnách a trestech, jichž se navždy spravedlivým a vinníkům dostane, buď odpověděl Správci římskému po svém zmrtvýchvstání, buď svěřil Apoštolům úřad učiti a křtíti národy, anebo když při jiné dané příležitosti i sobě jméno krále přidělil (Mat. 25, 31—40) i že králem jest otevřeně potvrdil (Jan 18, 37) a slavnostně prohlásil, že dána jest mu všeliká moc na nebi i na zemi (Mat. 28, 18): kterážto zajisté slova, co jiného než velikost jeho moci a nekonečnost jeho království naznačují? Zdaž proto možno se diviti, jestliže též Kristus, jenž od Jana nazýván jest knížetem králů země (Zjev. 1, 5), má, jak se apoštolu v onom vidění

budoucích věcí zjevil, „na rouchu, a to na bedru svém napsáno: král nad králi a pán nad pány?“ (Zjev. 19, 16.) Vždyť Krista Otec ustanovil dědicem všech věcí (Žid. 1, 1.), musí totiž kralovati, dokavad na konci světa nepoloží všech nepřátel pod nohy Boha a Otce (1. Kor. 15, 25.).

Z kteréhožto společného učení posvátných knih zajisté musilo následovati, že katolická Církev, Jež jest královstvím Kristovým na zemi, které ke všem lidem a veškerým zemím má se rozšířiti, pozdravuje svého Původce a Zakladatele během roku v posvátné liturgii, jako Krále a Pána i Krále králů, rozmnoživši tím obřady jeho uctívání. Těchto zajisté výrazů úcty, Jež podivuhodnou růzností slov jedno a totéž znamenají, jako použila ve starém způsobu modliteb a ve starodávných knihách obřadních, Sakramentářích, tak používá v přítomné době ve veřejných modlitbách Boží velebnosti denně přinášeny a při obětování neposkrvněné oběti; v této pak neustálé chvále Krista Krále lze pozorovati překrásný souhlas našich i východních obřadů, takže i o tomto způsobu úcty platí: *Legem credendi lex statuit supplicandi*, Pravidlo víry určuje zákon modlitby.

6. Vnitřní důvody.

Na jakém však základu spočívá tato důstojnost a moc Pána našeho, vhodně poznamenává Cyril Alexandrijský: „Nade všemi tvory, abych jedním slovem se vyjádřil, panství má, ne násilím vynucené, ne odjinud přinesené, ale ze své podstaty a přirozenosti“ (In Luc. 10); jeho totiž nadvláda spočívá na oné podivuhodné jednotě, již hypostatickou (v podstatě) nazývají. Z toho plyne, že nejen Kristus od andělů a lidí jako Bůh jest uctíván, ale i že jeho vlády jako člověka andělé i lidé poslouchají a jí poddáni jsou; vždyť již z jediného titulu jednoty hypostatické, má Kristus moc na veškeré tvorstvo.

Avšak vskutku co možno příjemnějšího a milejšího si mysliti než, že Kristus nám vládne právem netoliko přirozeným nýbrž i nabytým, totiž právem svého vykoupení? Jak mnoho jsme totiž stáli Spasitele našeho, kéž uváží všichni zapomnělí lidé: „Nikoli porušitelnými věcmi,

zlatem nebo stříbrem, jste byli vykoupeni . . . nýbrž drahou krví Krista jakožto Beránka neúhonného a neposkvrněného“ (1. Petr 1, 18—19). Již nejsme svojí, jelikož Kristus za „velikou cenu“ (1. Kor. 6, 20) nás koupil; sama těla naše „údy jsou Kristovy“. (Tamtéž, 15).

7. Povaha královské moci Kristovy.

Již však abychom význam a povahu této nadvlády krátce vysvětlili, sotva nám třeba vykládati, že v trojí moci záleží, z nichž chybí-li jedna, sotva si lze vládu mysliti. Totéž více méně dostatečně vysvětlují vynatá místa z posvátných Písem o všeobecné vládě našeho Vykupitele, jakož i článek katolické víry, dle něhož jest věřiti, že Kristus Ježíš lidem dán jest jako Vykupitel, jemuž mají důvěřovati, zároveň však i jako zákonodárce, jehož mají poslouchati, (Sněm Trid., Sess. VI. can. 21.) O němž též evangelia ne tak vypravují, že zákony dal. Jako spíše jej uvádějí, jak zákony dává: kteréhožto zákony kdo zachová, o tom praví božský učitel, že ten i svojí lásku k němu osvědčí, i že v jeho lásce zůstane (Jan 14, 15; 15, 10.). Soudcovskou pak moc sobě od Otce udělenou sám Ježíš židům oznamuje, když jej obviňovali z porušení klidu sobotního zázračným uzdravením ubožáka: „Vždyť Otec nesoudí nikoho, ale veškeren soud dal Synu“ (Jan 5, 22). V tom zároveň i to jest obsaženo, — což věcně od souzení nedá se oddělit, — aby udílel svým právem odměny a tresty lidem posud žijícím. Než však i mimo to Kristu moc, kterou výkonnou (trestnou) nazývají, nutno přisouditi, ježto jest nutno, aby všichni jeho vlády poslouchali, a to jen je možno, je-li jeho vláda prohlášena pod uloženými pro vzdorující tresty, před nimiž nikdo nemůže utéci.

8. Vlastnosti jeho vlády:

a) duchovní.

Že ovšem takové království zvláštním jakýmsi způsobem i duchovním jest i na duchovní věci se vztahuje, jak dokazují ona slova, jež z Bible výše jsme uvedli, tak

potvrzuje Kristus Pán svým jednáním. Když totiž ne při jedné dané příležitosti židé, ano i sami apoštolové omylem se domnívali, že Mesiáš lidu svobody dobude a království Israelské obnoví, sám jim tuto bezdůvodnou domněnku odňal a vyvrátil; za krále od obklopivšího jej davu žasnoucích máje býti prohlášen, prchaje a skrýváje se tohoto jména i této hodnosti se zřekl; a konečně před Správcem římským prohlásil, že království jeho „není z toho světa“ (Jan 18, 36).

A ke vstupu do něho připravili se mají činice pokání, vstoupiti pak nemohou leč vírou a křtem, který, ačkoliv je vnějším obřadem, vnitřní přece obrození znamená a působí. Království jeho stále stojí jedině proti království Satanově a moci temnot, a od přívrženců svých žádá, nejen, aby vzdálivše srdce své od bohatství a věcí pozemských dali přednost jemnosti mravů, a aby lačněli a žíznil po spravedlnosti, ale též aby sebe sami zapřeli a kříž svůj na se vzali. Poněvadž však Kristus i jako Vykupitel krví svojí Církev si získal i jako Kněz sebe sám za hříchy v oběť přinesl, a ustavičně se obětuje, kdo by neviděl, že královský jeho úřad povahu obojího tohoto úkolu na sebe bere a na něm účast má?

b) všeobecná.

Velmi ostatně by se mýlil, kdo by Kristu člověku upíral vládu nad jakýmikoli záležitostmi občanskými, ježto sám má od Otce právo nejabsolutnější na všechny věci stvořené, takže všechno na jeho vůli záleží. Avšak přece pokud na zemi život vedl, úplně upustil od vykonávání takového panství, a jako kdysi opovrhl držením lidských věcí a péčí o ně, tak je držitelům jich i tehdy ponechal i dnes ponechává. O čemž překrásně platí ono: Neodnímá smrtelná království, jež dává nebeská. Non eripit mortalia, qui regna dat coelestia (Hymn. Crudelis Herodes, in off. Epiph.).

A tak nadvláda Vykupitele našeho zahrnuje veškeré lidstvo; o čemž slova předchůdce Našeho, nesmrtelné památky Lva XIII. si přisvojujeme: „Jest zjevno, že vláda jeho nevztahuje se toliko na národy jména katolického, nebo jen na ty, kteří obmyti posvátným křtem již k církvi

se stanoviska práva patří, ačkoliv je buď blud mínění na bezcesti drží anebo nesvornost je od (společenství) lásky odděluje: ale zahrnuje i všechny, kolik se jich bez víry křesťanské čítá, takže v plné pravdě pod mocí Ježíše Krista jest veškerenstvo pokolení lidského" (Enc. Annum sacrum, d. 25./V. 1899).

A není v tomto ohledu nějakého rozdílu mezi jednotlivci, rodinami a státy, poněvadž lidé ve společnosti sdružení neméně jsou pod mocí Kristovou jako jednotlivci. Týž zajisté je zdroj soukromého i společného blaha: „A není v nikom jiném spásy; neboť není jiného jména pod nebem dávaného lidem, v němž bychom měli spasení býti" (Skutk. ap. 4, 12); týž i jednotlivým občanům i obci jest původcem štěstí a skutečné blaženosti: „Není totiž z jiného pramene blaženou obec, z jiného jednotlivec; ježto nic jiného obec není než sdružené množství lidí" (S. Aug., Ep. ad Macedonium, c. III).

Národů tedy vládcové ať se nezdráhají vládě Kristově vzdávali veřejnou povinnost úcty a poslušnosti sami sebou i skrze lid, chtějí-li totiž při zachování své autority bez úhony rozkvět a větší prospěch vlasti. Neboť to, co na počátku Pontifikátu jsme napsali o daleko pokleslé autoritě práva a účtě před vrchností, nazval bys i pro nynější dobu neméně vhodným a případným: „Odstraněním Boha a Ježíše Krista — tak jsme si stěžovali — ze zákonů a veřejného života, odvozením autority již ne od Boha, ale od lidí stalo se, že... samy základy autority byly sbořeny, neboť odstraněna byla hlavní příčina, proč jedni mají právo poroučeti, druhí však povinnost poslouchati. A tím celá společnost lidská musila se shroutiti, nemajíc již žádné pevné podpory a ochrany" (Enc. Ubi arcano).

9. Užitek z kralování Kristova.

A tak, uznají-li kdy lidé královskou moc Kristovu soukromě a veřejně, neuvěřitelná pak dobrodíní jako spravedlivé svobody, jako kázně a pokoje, jako svornosti a míru, veškeren státní život nutně proniknou.

Královská totiž důstojnost Pána našeho jako naplňuje lidskou autoritu knízat a vladařů jakýmsi náboženským po-

svěcením, tak zušlechťuje povinnost a poslušnost občanů. Pročež Apoštol Pavel, ačkoli poroučel ženám a otrokům, aby ve svém muži, aby ve svém pánu Krista cítili, napomenul je přece, aby ne jich jako lidí poslouchali, ale jediné, poněvadž Krista zastupují, ježto nesluší se, aby lidé Kristem vykoupení lidem otročili (1. Kor. 7, 23).

Budou-li však naproti tomu knížata a vládcové předsvědčení, že vládnou ne tak právem svým, jako k rozkazu a na místo božského Krále, každý dobře vidí, jak svatě a moudře autority své budou užívat, a jaký ohled budou mít při dávání a provádění zákonů na společné dobro a lidskou důstojnost podřízených. Odtud spokojenost z pořádku zajisté rozkvetne a potrvá, poněvadž jakákoli příčina k vzpouře bude odstraněna: uvidí-li totiž občan v knížeti a jiných vládících státu lidi sobě povahou rovné, nehodné a potupné, neodmítne proto jejich vlády, když i v nich bude zřítí daný sobě obraz a autoritu Krista Boha a člověka.

Co se pak týče dobrodiní svornosti a míru, vůbec patrné, že čím šířej se království Kristovo rozprostírá a na veškeré lidstvo vztahuje, tím více lidé uvědomují si ono spojení, jímž mezi sebou jsou poutáni: kteréžto vědomí, jak čelné srážky zamezuje a jim předchází, tak jich ostrost mírní a zmenšuje. A proč, kdyby království Kristovo všechny, jak právem zahrnuje, také ve skutečnosti obsáhlo, neměli bychom mít naději na onen mír, který Král mírumilovný na svět přinesl, onen Král, dim, jenž přišel, aby smířil všechno (Kol. 1, 20), jenž „nepřišel, aby mu bylo slouženo, ale aby sloužil“ (Mar. 10, 45), a, ač jest Pánem všeho (Gal. 4, 1), sám sebe propůjčil za příklad pokory a přední zákon dal spojený s příkazem lásky; jenž mimo to prohlásil: „Jho mé sladké a břímě mé lehké jest?“ (Mat. 11, 30). O jakého bylo by možno požívat štěstí, kdyby od Krista i jednotliví lidé, rodiny i státy dali se ovládati! Tehdy konečně — abychom užili slov, jež předchůdce Náš Lev XIII. před 25 lety ke všem biskupům pronesl — bude možno uzdravit tolik ran, tehdy zmohutní veškeré právo v naději na dřívější autoritu, i navrátí se skvost míru, a klesnou meče a vypadnou zbraně z rukou, když Kristovu vládu všichni

rádi přijmou a jí budou poslouchati, a každý jazyk vyzná, že Pán Ježíš Kristus ve slávě jest Boha Otce" (Enc. Annum sacrum).

II. *Svátek Krista Krále.*

10. Důvod.

Již tedy, aby tím hojněji tento přezádoucí užitek se dostavil a ve společnosti křesťanské pevněji zakotvil, poněvadž nutno, aby známost o královské důstojnosti našeho Spasitele co nejvíce se rozšířila, zdá se, že tomu nemůže nic více prospěti, než zavede-li se sváteční den Krista Krále vlastní a zvláštní. Neboť k poučení lidu ve věcech víry a k povznesení ho k vnitřním radostem života, daleko s větším účinkem slouží slavnosti posvátných tajemství, než jakékoli i nejzávažnější doklady úřadu učitelského; tyto totiž obyčejně týkají se málo a to vzdělanějších mužů, ony však zasahují a učí všechny věřící; tyto mluví jednou, ony každoročně a, abych tak řekl, stále; tyto účinkují ponejvíce na rozum, ony na rozum i srdce, celého totiž člověka. Jistě, poněvadž člověk sestává z duše a těla, má býti tak dojat a povzbuzen vnějšími slavnostmi dní svátečních, že božské nauky z různosti a krásy posvátných obřadů hojněji si osvojí a je přinutí, aby sloužily v maso a krev přetvořené k jeho pokroku v duchovním životě.

11. Důkazy z dějin liturgie.

Písemnými památkami jest ostatně dotvrzeno, že slavnosti toho druhu jedna za druhou byly zavedeny, když se zdálo, že toho nutnost a prospěch křesťanského lidu vyžaduje: když totiž měl býti lid buď ve společném nebezpečí posílen, nebo od plíživých se bludných omylů uchráněn, nebo když měl býti rázněji pohnut a nadchnut, aby s větší horlivostí ctil některé tajemství víry či dobrodiní božské dobroty.

A tak od prvních věků obnovené spásy, když křesťané velmi krutě byli pronásledováni, počali posvátnými obřady si připomínati Mučedníky, aby „slavnosti mučedníků — dle

svědectví Augustína — povzbuzením byly k mučednictví“ (Sermo 47, De Sanctis); liturgické však pocity, které potom byly vzdávány Vyznavačům, Pannám a Vdovám, sloužily podivuhodně u křesťanů k roznícení horlivosti po ctnostech nutné i za dob míru. Nejvíce však slavnosti sváteční ustanovené ku počtě Nejblahoslavenější Panny způsobily, aby lid křesťanský nejen s větší zbožností cíl Bohorodičku, nejmocnější Ochránkyni, ale i vřeleji miloval Matku sobě od Vykupitele jako závěti svěřenou.

Mezi milostmi pocházejícími z veřejného a zákonného kultu Bohorodičky a svatých nebešů ne na posledním místě nutno čítati, že Církev od sebe v každé době odrazila moře bludů a omylů, zůstávajíc nepřemožitelnou. A v tomto bodě obdivujeme úmysly Boha Prozřetelného, který, poněvadž ze samého zla dobro vytváří, rovněž dopustil, aby víra a zbožnost domácích ochabovala, anebo nepravé nauky pravdě katolické úklady činily, s tím přece výsledkem, že pak tato pravda novým jakýmsi leskem se zaskvíela, ona však víra a zbožnost, z ospalosti probuzena, o vyšší a světlejší věci usilovala.

A nenepodobný měly původ a nenepodobný zplodily užitek slavností, které během liturgického roku přijaly byly v méně vzdálených dobách: jako, když úcta a kult Velebné Svátosti ochladly, ustanoven byl svátek Božího Těla, jenž tak měl býti slaven, aby velkolepá úprava nádhery a prosby na osm dní prodloužené, zpět volaly lidi k veřejnému klanění se Pánu; jako slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova byla tehdy zavedena, když nevidností a obližnou přísností Jansenistů ochabla a opuštěná srdce lidská docela ledovatěla a od Boží lásky a důvěry ve spásu se odstrašovala.

12. Úkol jeho ustanovení.

Jestliže tedy jsme nařídili, aby Kristus jako Král od veškerého katolického světa byl ctěn, tím samým máme v úmyslu se o nutnou potřebu těchto dob postarati a proti moru, který společnost lidskou nakazil, jakéhosi protileku použití. Morem nazýváme laicism dnešní doby, jak jej nazývají, jeho bludy a bezbožné směry: kterážto

nepravost, Ctihodní bratři, vite, neužrála v jednom dni, ježto již dříve v útrokách států vězela. Kristova totiž vláda nade všemi národy počala býti popírána, popřeno právo církve, jež ze samého práva Kristova pochází, učiti lidstvo, dávali zákony, řídit národy, jež k věčné blaženosti mají býti přivedeny. Tehdy vskutku pomalu Kristovo náboženství počalo se přirovnávat k falešným a na týž stupeň s nimi klásti způsobem vůbec nečestným; potom počalo se státní moci podrobovat a libovůli téměř knížat a vládců ponechávat; dále ještě šli ti, kteří myslí, že přirozeným jakýmsi náboženstvím, přirozeným jakýmsi hnutím srdce třeba božské náboženství nahraditi. Ano nechybělo států, které myslí, že mohou Boha postrádati, a že náboženstvím jest jejich bezbožnost a zanedbávání Boha.

Do přehořkých zajisté plodů, jež takový odpad od Krista i jednotlivých občanů i států tak často a tak dlouho přinášel, stěžovali jsme si arci v Okružním listě „Ubi arcano“ a opět dnes si stěžujeme: totiž že tím zaseta všude seménka nesvornosti, plameny nenávisti a rozdmýchana vření mezi národy, jež způsobují tak veliký průtah k sjednání míru; nevázanost vášni, které nezřídka pláštěm veřejného dobra a vlastenecké lásky se kryjí, a odlud vzešlé jak rozbroje mezi občany tak ona slepá a nesmírná sebeláska, jež, poněvadž na nic jiného se neohlíží než na vlastní prospěch a zisk, dle těchto ohledů všechno posuzuje; že vyvrácen ze základů domácí mír zapomínáním na povinnosti a nedbalostí v plnění jich; že styk a pevnost rodiny zkaženy; že otřesena a do záhuby vržena lidská společnost.

Než slavnost Krista Krále, jež potom každoročně má býti konána, skýtá nám nejlepší naději, že tato společnost, šťastně se vracějíc, k nejmilejšímu Spasiteli bude spěchat. Na katolicích ovšem bude, aby tento návrat prací a píli svojí uspíšili a urychlili; ovšem z nich velmi mnozí, zdá se, že nezaují onoho místa ve styku, jak dí, společenském, ani nepoužívají oné autority, které postrádati nesluší se na ty, kteří před sebou nesou pochodeň pravdy. Tento však neúspěch připsati sluší váhavosti a bojácnosti těch, kteří zřikají se odporu, nebo

příliš slabě na odpor se staví: odtud nutně nabývají protivníci církve větší smělosti a odvahy. Avšak jest-li jednou věřící všeobecně poznají, že pod prapory Krista Krále i statečně i vytrvale mají bojovati, tu ať vynasnaží se uchvácení ohněm apoštolátu odcizená a nevzdělaná srdce s Pánem svým smířiti a ať vzhopí se práva jeho neporušená chrániti.

13. Úkol všeobecný.

A mimo to nezdá se, že slavnosti Krista Krále každoročně všude mezi národy konané nepovedou k vytýkání tohoto veřejného odpadu, jež laicism způsobil s tak velikou škodou pro společnost, a k jakési jeho nápravě? Neboť čím nedůstojnějším mlčením přeslaská jméno našeho Vykupitele na sjezdech mezinárodních a ve Shromážděních jest potlačováno, tím více jest třeba, aby hlasitěji bylo voláno, a aby práva královské důstojnosti Kristovy tím všeobecněji byla hlášána.

14. Příprava k zavedení jeho.

Nuže, co vidíme, že k ustanovení této slavnosti dne svátečního šťastně a výborně cestu připravilo? Každý z-
jistě dobře ví, jak obhájen byl tento kult v přemnohých knihách po širém světě vydaných v mnoha různých jazycích; rovněž knížectví a vláda Krista uznány byly zavedeným zbožným zvykem, že téměř nesčetné rodiny nej-
světějšímu Srdci Ježíšovu se zasvěcují a obětují. V pravdě nejen rodiny tak učinily, ale i obce a království: ano i veškerenstvo pokolení lidského z nařízení a za vedení Lva XIII. témuž božskému Srdci během Svatého roku 1900 šťastně zasvěceno bylo.

Ano, ani o tom nelze pomlčeti, že k slavnostnímu hlásání královské této moci Krista nad společností lidskou obdivuhodně přispěly velmi četné Eucharistické sjezdy v naší době svolávané, jež totiž k tomu směřují, aby lidé buď jednotlivých diecézí i krajů i národů nebo celého světa, ke klanění se a uctění Krista Krále pod Eucharistickým závojem skrytého shromáždění, pozdravovali Krista jakožto Krále sobě božsky daného, jak řečmi ve schůzích

a chrámech, tak společným klaněním se Velebné Svátosti veřejně vystavené a velkolepými průvody. Dle práva a zásluhy řekl bys, že lid křesťanský božským jakýmsi popudem řízen, onoho Ježíše, kterého bezbožní lidé do svého příbytku, když přišel, nechťeli přijmouti, z ticha a tajů posvátných chrámů u vítězoslávě ulicemi měst vedeného chce zpět uvést ve všechna práva královská.

15. Příprava zvláštní o Milostivém roku.

Již tedy k provedení Našeho úmyslu, o němž jsme se zmínili, skýtá Svatý rok, jenž ke konci spěje, příležitost, nad níž zajisté žádná nezdá se býti větší, ježto myslí i srdce věřících povznesena k nebeským dobrům, jež převyšují všechen pojem, nejdobrotivější Bůh buď opět rozhodl darem své milosti, anebo utvrdil v setrvání na dobré cestě, poskytnuv jim důvody ku snaze po ještě lepších darech. Budžte tedy uvažujeme tolik Nám přednesených proseb, budžte máme na zřeteli, co se během Milostivého roku událo, máme dosti důvodů, z nichž můžeme souditi, že konečně jednou nadešel všem přezádoucí den, v němž bychom prohlásili, že Kristus jako Král celého pokolení lidského má býti ctěn vlastním a zvláštním svátkem. V tomto totiž roce, jak na počátku jsme uvedli, Král onen božský v pravdě obdivuhodný ve svých svatých slavnostně oslaven byl tím, že nový zástup jeho bojovníků obdařen byl poctami nebešfanů; v tomto rovněž roce při neobvyklé prohlídce předmětů a bez mála i prací mohli všichni žasnouti nad získaným Kristu vítězstvím hlasateli evangelia v šíření jeho království; v tomto konečně roce při stoleté slavnosti výroční sněmu Nicejského vzpomenu-li jsme obhájené stejné podstaty Slova Vtěleného s Otcem, na níž jako základu svém spočívá vláda téhož Krista nad všemi národy.

16. Ustanovení svátku Krista Krále.

A tak autoritou svojí apoštolskou ustanovujeme svátek P. N. Ježíše Krista Krále, jenž každoročně v poslední neděli měsíce října, která totiž slavnosti Všech Svatých

nejblíže předchází, po veškeré zemi má být svčen. Rovněž nařizujeme, aby v týž den zasvěcení se lidského pokolení Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu každoročně se obnovovalo, o němž rozkázal sv. p. předchůdce Náš, aby v jednoilivých letech se opakovalo; v tomto roce pouze chceme, aby toto dne 31. tohoto měsíce bylo vykonáno, kdy My pontifikálním obřadem ke cti Krista Krále Bohoslužbu vykonáme a totéž zasvěcení před Námí vykonati poručíme. A zdá se Nám, že nemůžeme ani lépe a vhodněji Svatý rok uzavřítí a Kristu Králi věků nesmrtelnému větší výraz vděčné mysli projevití — v němž vyjadřujeme i vděčnou vůli celého katolického světa — za dobrodiní v této posvátné době Nám, církvi a veškerému jménu katolickému udělená.

17. Okolnosti.

A není důvodu, proč bychom vás, Ctihodní Bratři, poučovali dlouho a mnoho, z jakého důvodu jsme ustanovili, aby svátek Krista Krále se slavil odděleně od ostatních, v nichž jest jakýsi výraz a oslava královské jeho důstojnosti. Jedno tu stačí poznamenati, že ačkoli ve všech dnech svátečních Pána našeho předmětem věčným, jak se dí, Kristus jest, přece důvod (obiectum formale) naprosto se liší od důvodu královské Kristovy moci i jména. Na den nedělní proto jsme Jej určili, aby božskému Králi nejen duchovenstvo obětující a modlící se své povinnosti vykonalo, ale i lid, uvolněn od obvyklých zaměstnání vydal překrásné svědectví Kristu v duchu svaté radosti, poslušnosti a oddanosti. Zdála však se nám k slavnosti daleko vhodnější poslední neděle měsíce října, kdy uzavírá se téměř běh liturgického roku než ostatní; tím totiž se stane, že tajemství života Ježíše Krista, před tím během roku připomínaná posvátnými slavnostmi Krista Krále jaksi se ukončí a vyvrcholí, a dříve než slávu Všech Svatých uctíme, Onoho prohlásíme a povzneseme slávu, jenž ve všech svatých a vyvolených vítězí.

A tak to budiž, Ctihodní bratři, vašim úkolem, to vaši účastí, pečovatí, aby výroční slavnosti v stanovených dnech předcházela kázání k lidu z jednoilivých farností, jimiž by, přesně poučen a vzdělán o povaze, významu a dů-

ležitosti tohoto svátku, tak život si zařídil a uspořádal, aby hodným byl těch, kteří vlády božského Krále věrně a horlivě poslouchali.

C.

Závěr.

18. Očekávaný užitek.

Ke konci tohoto listu milerádi chceme ještě krátce vysvětliti, jaký konečně užitek očekáváme a slibujeme si z veřejného tohoto kultu Krista Krále k dobru jak církve a státu tak i jednotlivých věřících.

Těmito zajisté poctami knížectví Páně přinášenými nutně se v paměť lidí uvede, že církev, ježto jest od Krista ustanovena dokonalou společností, vrozeným sobě právem, jehož se nemůže zříci, vyžaduje plnou svobodu a neodvislost od státu, a že táž ve vykonávání úřadu sobě božsky svěřeného, učiti, řídit i k věčné blaženosti vésti všechny, kteří z Kristova království jsou, nemůže záviseti od cizí libovůle. Ano, mimo to ne nepodobnou má stát poskytovat svobodu těm řádům a bratrstvům zbožných obojího pohlaví, která jsouce velmi vlivnými pomocníky pastýřů církve, co nejvíce se namáhají v šíření a utvrzení království Kristova, buďže potírají trojí žádostivost těla věrným plněním svatých slibů, buďže působí samotnou svojí snahou po dokonalejším životě, aby ona svatost, již ustanovil božský Zakladatel za význačnou známku Církve, rostouc den ze dne ve svém lesku, před zrakem všech zářila a se stkvěla.

Státy však sama slavnost dne svátečního ročně opakovaná upomene, že jsou vázány povinnostmi Krista veřejně ctíti a poslouchati, a to jak soukromníci tak úředníci i vládcové; těmto zvláště na mysl uvede myšlenku na onen poslední soud, při němž Kristus nejen ze státu vyhozený, ale i opovrhováním zanedbávaný a zneuznávaný, velmi přísně tak veliká bezprávi ztrestá, poněvadž vyžaduje královská jeho důstojnost, aby veškerý stát dle božských zákonů a křesťanských zásad se řídil jak při dávání

zákonů, tak i ve vykonávání práva, tak i ve vedení mládeže ve zdravé výuce a neporušenosti mravů.

Avšak mimo to, jak mnoho síly a pomoci z úvah těchto pravd budou s to čerpatí věřící, aby srdce svá uspořádali dle pravého řádu křesťanského života! Neboť dána-li Kristu Pánu všechna moc na nebi i na zemi; podrobí-li se lidé, vykoupení nejdražší jeho krví, z nového jakéhosi práva pod jeho vládu; zahrnuje-li taková jeho moc celou lidskou přirozenost, jasně z toho vysvítá, že není v nás žádné schopnosti, jež by z jeho vlády byla vyňata. Vládnouti tedy jemu přísluší v mysli člověka, jehož povinností jest v dokonalém se podřízení pevně a vytrvale souhlasiti se zjevenými pravdami a naukami Kristovými; kralovati ve vůli, jejíž úkolem jest božských zákonů a nařízení poslouchati; kralovati v srdci, jehož údělem jest po odložení všech pozemských tužeb Boha nade všechno milovati a jeho jediného se držeti; kralovati v těle a jeho údech, které jako nástroje, či, abychom užili slov Apoštola Pavla, jako „zdroj spravedlnosti pro Boha“ (Řím. 6, 13), mají k vnitřnímu posvěcení duší sloužiti. A to všechno ovšem jestli věřícím bude předloženo k plnému nahlédnutí a k uvážení, mnohem snáze budou vedeni ke všem nejdokonalejším věcem.

19. Vláda Krista Krále vřelou tužbou papeže.

Kéž se stane, Ctíhodní bratři, aby sladké jho Kristovo i ti, kteří mimo jsou, ku spáse své hledali a přijali, a my všichni, kteří z milosrdného úradku Božího domácími jsme, ne obtížně, ale dychtivě, ale rádi, ale svatě je nesli: abychom pak uspořádavše život svůj dle zákonů království Božího, přijali přeradostnou hojnost dobré odměny a abychom byvše Kristem uznáni za služebníky dobré a věrné, účastnými se stali v nebeském jeho království věčné s ním blaženosti.

20. Přání k Vánocům a požehnání.

Budiž pak toto přání a tato tužba dokladem Naší k vám, Ctíhodní bratři, otcovské lásky k bližícímu se dni Naro-

zení N. P. Ježíše Krista; a k získání božských milostí
přijměte apoštolské požehnání, jež vám, Cílihodní bratři,
i duchovenstvu i lidu vašemu trvale udílím.

Dáno v Římě u sv. Petra
dne 11. měsíce prosince Svatého roku MDCCCCXXV.,
Pontifikátu Našeho čtvrtého.

PIUS PP. XI.

OSM MYŠLENEK

na základě encykliky „Quas primas“.

I. Potřeba doby (č. 12).

„Pojďte ke mně všichni,
kteří se lopotíte a jste obtíženi,
a já vás občerstvím.“

(Mat. 11, 28.)

Úvod: Dnešní doba — doba nespokojenosti.

Stať: 1. Odvrat od Boha.
2. Důsledky odvratu.
3. Odpomoc.

Závěr: Práce nás apoštolů.

II. Kristus Král (č. 5 a 6).

„Tys král slávy, Kriste.“
(Chvalozpěv sv. Ambrože.)

Úvod: Breviář římský dí o původu tohoto chvalozpěvu: Hymnus Ss. Ambrosii et Augustini. Dle staré tradice po křtu sv. Augustina oba těmito slovy velebili Boha. Mnozí vidí v něm zbytky staršího originálu řeckého. Křesťané všech dob oslavují slovy těmito Krista Krále. Ze kterých důvodů?

Stať: 1. Vnější: svědectví Starého, Nového zákona a liturgie církevní.
2. Vnitřní: Kristus pravý Bůh, náš Vykupitel.

Závěr: Věřím ... i v Ježíše Krista ..., Pána našeho.

III. Povaha vlády Kristovy (č. 7).

„Bojování jest život člověka na zemi,“
(Job 7, 1.)

Úvod: Život křesťana bojem za vedení Krista. Kristus Král a naše poslušnost.

Stať: 1. Kristova moc zákonodárná, soudcovská, výkonná.
2. Naše povinnost poslušnosti.

Závěr: Osvědčme se bojovníky, jak jsme ve sv. biřmování slíbili.

IV. Vlastnosti kralování Kristova (č. 8).

„Proto Ježíš poznáv, že chtějí přijít a chopit ho, aby jej učinili králem, uchýlil se opět na horu sám jediný.“
(Jan 6, 15.)

Úvod: Úmysly lidské a úmysly Boží. Představa lidí a vůle Boží o království Kristově.

Stať: 1. Království duchovní.
2. „ všeobecné.

Závěr: Naše názory podříditi Kristu. „Poslouchati sluší více Boha než lidí“ (Skutk. ap. 5, 29).

V. Úcta Krista Krále (č. 15; 2; 14).

„Přijď království tvé.“
(Luk. 11, 2.)

Úvod: Kristus sám nás učí prositi za rozšíření království jeho.

Stať: 1. Důvody všeobecné.
2. „ zvláštní.

Závěr: „Není jiného jména pod nebem dávaného lidem, v němž bychom měli spasení býti“ (Sk. ap. 4, 12).

VI. Ustanovení svátku Krista Krále (č. 16; 10; 11; 17).

„Musí totiž kralovati.“

(1. Kor. 15, 25.)

Úvod: Autorita církve i po stránce liturgické vyhověla přání křesťanů ustanovením zvláštní slavnosti.

Stať: 1. Důvody.
2. Způsob.

Závěr: Příkázání církevní: Zasvěcené svátky světlí.

VII. Význam svátku Krista Krále (č. 9; 18).

„Příklad zajisté dal jsem vám, abyste i vy tak činili, jako jsem učinil vám.“

(Jan 13, 15.)

Úvod: Svátek Krista Krále připomíná nám královský jeho význam jako Boha a Vykupitele. Co z toho plyne pro lidstvo?

Stať: 1. Pro církev.
2. „ stát.
3. „ věřící.

Závěr: „Každý tedy kdo slyší slova má a koná je, bude připodobněn muži moudrému, který postavil dům svůj na skálu. I spadl příval a zaválí větrové a obořili se na ten dům: a nepadl, neboť založen byl na skále“ (Mat. 7, 24—5).

VIII. Věrnost Kristu Králi (č. 2, 4; 19).

„Buď věrným mi až do smrti,
a dám tobě korunu života.“

(Zjev. 2, 10.)

Úvod: Králové mají svoji družinu. Družinou Krista Krále má být celý svět a každý z nás.

- Stať:**
1. Jak svět, ukazují zvláště události Milostivého roku, v němž svátek tento zaveden: přijmouti Krista, následovati Krista Krále; svatý život, veřejné vyznání víry.
 2. Jak každý z nás, ukazují naše schopnosti: mysl, vůle, srdce, tělo.

Závěr: Vřelá touha papeže. Zásvětná modlitba. Co nám zbývá? Tvými jsme, tvými býti chceme.

CHVALOZPĚV K JITŘNÍ.

Ó nejvyššího Obraze,
Ó Světlo, Bože, ze Světla,
Tobě, ó Spáso, oslava,
Důstojnost, moc buď královská.

Ty samojedin před věky
Jsi nadějí a středem dob,
Národů žezlo nejvyšší
Jemužto Otec odevzdal.

Ty květem cudné Panny jsi
A hlava rodu našeho,
Kámen, jenž spadl s vrcholu
A silou svou zem ovládl.

Hroznému krutovládcí rod,
Smrtelných k zkáze poddaný
Tebou své zlomil okovy
A sobě nebe vymohl.

Učitel, Kněz a zákona
Dárce na rouchu krvavém
Máš psáno: Vládce vladařů
A králů všech Král nejvyšší.

Ochotně poddáme se ti,
Jenž po zásluze vládneš všem;
Toť blaženost je občanů
Zákonů твоjích poslouchat.

Ježíši, tobě sláva buď,
Jenž světa žezla v moci máš,
S Otcem a Duchem milostným
Po věky všechny na věky.
Amen.

(Z officia přeložil *Fr. Kašpar.*)

ÚVAHY O KRÁLOVSTVÍ KRISTOVĚ.

Ú V O D.

„I řekl mu Pilát: Tedy králem jsi ty?
Ježíš odpověděl: Ano, já jsem král.“
(Jan 18, 37.)

Kristus před Pilátem prohlašuje: Ano, já jsem král (1.). Svět často na to zapomíná (2.). Církev znova, zvláště touto encyklikou, mu to na pamět uvádí a vybízí Jej, by plně Krista Krále uznával (3.).

„I řekl mu Pilát: Tedy králem jsi ty?
Ježíš odpověděl: Ano, já jsem král.“
(Jan 18, 37.)

1. *Okamžik, na nějž čekají všechny věky.* Odpověď, od níž závisí blaho veškerého lidstva. Kristus před Pontským Pilátem. V Jerusalemě na soudní stoličce na místě, které slulo Lithostrotos, hebrejsky Gabbatha, usedl

místodržitel Pilát z Pontu. Židé čekali, že potvrdí pouze rozsudek jimi vynešený: Hoden jest smrti. Ale Pilát sám chce rozsuzovati a proto se táže: „Kterou žalobu vedete proti člověku tomuto?“ A když slyší obvinění: „Tohoto jsme našli, an převrací národ náš a brání daň dávat císarš a praví, že jest Kristem Králem“, vchází do soudního dvora, povolává k sobě Ježíše a dí k němu: „Tedy králem jsi ty?“ A Ježíš odpovídá: „Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a k tomu přišel na svět, abych svědectví vydal pravdě.“

Jasně a otevřeně, klidně a rozhodně před nejvyšším tribunálem soudním prohlašuje Ježíš celému světu, že jest Kristem Králem, na nějž národové čekali, a jenž nad veškerým lidstvem vládu má. A tuto svoji výpověď potvrdil nedlouho před tím slavnou přísahou a nedlouho potom svoji smrtí na kříži!

Tak stojí před světem světa Král! Svět jest říší, kde Kristus Král jest Pánem a Vládcem všeho. Proto, co zbývá člověku jiného než uvědomiti si, že jest pod praporem Krista a že jen dle jeho vůle smí si život zaříditi.

2. *Než vše kol na zemi přlíš ohlušuje.* Viditelné věci jsou více patrné, pozemské bohatství zaslepuje. Snadno se stane, že člověk pro svoji pozemskost zapomene na věčnost. A přece: „Co platno člověku, byť celý svět získal a na duši své škodu trpěl? Aneb jakou dá člověk výměnu za duši svou?“ (Mat. 16, 26). Proto nesmí se státi, by továrny dýmem hmoty zastínilly nám výhled k nebesům, nesmí žár elektrického světla vnějšího světa odvésti pohled náš od světélka oleje před svatostánkem v nitru chrámu. Nesmí se splniti na nás, nač sléžuje si Hospodin již ve starém věku: Opravili jste si zdi měst, vodovody zřídili, ale Pána našeho nad nimi jste zapoměli. „Nevzhlédli jste k tomu, který to byl učinil“ (Is. 22, 11).

3. Odtud tak často a tak důrazně *ukazuje církev nám k nebesům.* A v těchto dnech opětně zástupce Kristův na zemi, hlava církve ve své encyklice před zraky našimi otevírá poklady své nauky, ustanovuje způsob oslavy našimi Krále a z celé své duše volá k nám: Ejhle Král náš! Pojďme a klanějme se jemu! Christum Regem adoremus

dominantem gentibus! Kristu Králi klanějme se vládnoucímú národům! (Liturgie Božího Těla.)

Kristus Král náš! Vizme povahu jeho vlády, pohlédněme na její vlastnosti, přemítejme o jejich dějinách. A pak tím vroucněji na kolena svá padneme a tím vřeleji vyznáme: I my Tvoji jsme a Tvými býti chceme!

I.

KRISTUS KRÁL.

„Král nad králi a Pán nad pány.“
(Zjev. 19, 16.)

Úvod: Kristus prohlašuje sám své království. Z jeho učení možno čerpatí důvody vnější a z jeho osoby důvody vnitřní jeho královské důstojnosti (1.).

1. *Důvody vnější:*

- a) Starý zákon, jehož se Kristus dovolává: Bohem slíbený Mesiáš vládce (2.) — proroci nazývají jej králem (3.) — žalmy o jeho královské důstojnosti (4.).
- b) Nový zákon: Zvěstování narození Krista (5.) — Kristus o své hodnosti (6.) — učení apoštolů (7.).
- c) Tradice: Učení církve (8.) — liturgie (9.) — víra věřících (10.).

Kristus tedy Králem prohlášen. A tituly jeho hodnosti?

2. *Důvody vnitřní (11.):*

- a) Titul dědictví, Kristus Syn Boží téže podstaty s Otcem, Tvůrcem a Zachovatelem světa (12.).
- b) Titul kupní, Kristus vykoupil svět drahocennou krví svojí (13.).
- c) Titul uznání, lidstvo přijímá jej za Krále, tvoří s ním jedno tělo mystické, spojuje se s ním v Eucharistii (14.).

Závěr: Nápis na kříži v trojím jazyku. Pojdme a klaňme se jemu! (15.)

„Král nad králi a Pán nad pány.“
(Zjev. 19, 16.)

1. Kristus Král! Kdo jej prohlásil za krále? Které jsou důvody, na nichž moc jeho královská spočívá? Kdo nám to poví? Známe jedna ústa, jež nikdy nelhala, jímž nepřátelé svědectví vydávají: „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi a cestě Boží v pravdě učíš a nedbáš na nikoho, neboť nepatříš na osobu lidskou“ (Mat. 22, 16). To jsou ústa Krista samotného. Známe jedno srdce, jež nejlépe jej znalo, a to jest Kristus sám. Před ním se v prach sklání duch můj, rty šepotají modlitbu, a srdce přednáší prosbu: Můj Kriste, pouč nás, že Králem jsi.

Mluví k nám slovem, mluví k nám životem. Mluví slovy Starého zákona, jehož výroky Mesiánské si přivlastňuje, dějinami Nového zákona a církve, jež jeho učení hlásají. Život pak jeho ukazuje tituly, na nichž se jeho vladařská moc zakládá.

I.

a) 2. Lidstvo čekalo slíbené vykoupení, svého Mesiáše, a čím více se doba jeho příchodu blížila, tím více se naň těšili. Bohem osvícení lidé věstili jim podrobnosti jeho budoucího života, by jej spíše poznali, až přijde. *) Hlásali dobu jeho příchodu, místo narození, popisovali jeho život, působení, úřad učitelský, kněžský a královský, jeho utrpení za lidstvo a slavné z mrtvých vstání. A Kristus Pán? Plní všechna tato proroctví a dovolává se jich: „Zpytujte Písma, neboť se domníváte, že v nich máte život věčný. Také ona jsou to, jež svědectví vydávají o mne“ (Mat. 5, 39).

A těmito proroctvími jako zlatá nít vine se stále jeho vladařský charakter: bude králem národů, vládcem veškerého lidstva. Již nejstarší zprávy posvátných Písem, v nichž Hospodin slibuje Spasitele, předpovídají o něm, že bude očekáváním národů, v němž požehnána budou všechna pokolení země, že z pokolení Jakubova přijde ten, jenž

*) Hugon, La fête spéciale de Jésus-Christ Roi, Paris 1926.

bude vládcem (1. Mojž. 12, 3; 22, 18; 26, 4; 49, 10; 4. Mojž. 24, 17).

3. Stejně proroci mluví o Mesiáší Králi. Isaiáš opěvuje jeho narození: „Maličký narodil se nám . . . nazváno bude jméno jeho: Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Kniže pokoje. Rozmnoženo bude panování jeho, a pokoji nebude konce“ (9, 6—7). A Daniel líčí jeho příchod jako malého kamene, jenž vyrostе v obrovský balvan a naplní celou zemi. Jeho vláda rozšíří se na všechna pozemská království (2, 34). Sv. Augustin k tomu dodává: Neohromuje nás tak, že nepoznali toho, kterého nepochopili jako malý kámen ležící u nohou jejich: ale co nás ohromuje jest, že odpírají uznati takovou horu. (Enarr. in ps. 45, 12 cit. Hugon, *La fête spéciale de J. Ch. Roi*, str. 2.) Zachariáš oslavuje ctnosti tohoto krále, jenž přichází mírný, spravedlivý, chudý. „Aj Král tvůj přijde tobě spravedlivý, a spasitel: sám chudý . . .“ (9, 9). Haggeáš těší židy: veliká bude sláva chrámu nového, poněvadž v něm bude zjedнан mír lidstvu (2, 8—9) a Malachiasz dí: „Přijde do chrámu svého Panovník, jehož vy hledáte; a anděl zákona, kterého vy chcete“ (3, 1).

4. A z knih naučných kniha Žalmů hymny na královskou důstojnost Kristovu pje všemi city lidského srdce. Tak žalm 2. vztahuje se na Spasitele, k němuž Otec nebeský dí: „Syn můj jsi ty, já dnes t. j. od věčnosti zplodil jsem tebe.“ Oslavuje Krista jako osobu věčnou, božskou, všemocnou, jež vládne nad Sionem, jež sedí na pravici Otce nebeského, majíc tak dle lidské přirozenosti nejvyšší slávu v nebi, a jež jednoho dne vládnouti bude nad svými nepřáteli: „Řekl Hospodin ku Pánu mému: Sed na pravici mé. Dokavadž nepoložím nepřátel tvých za podnoží noh tvých“ (109, 1). A v žalmu 71. praví o králování jeho: „a bude trvati se sluncem, a před měsícem, od národu až do národu . . . A panovali bude od moře až k moři . . . a od řeky až do končin země.“

Podobně i jiní ukazují na jeho vladařskou důstojnost. Všichni jako jedněmi ústy připravují lidstvo na jeho příchod, napomínají a volají: Národové padněte na kolena svá, vzdějte čest a slávu svému králi! „Pozdvihněte kni-

žata bran svých, a vyzdvihněte se brány věčné: a vejdeť král slávy. Kdož jest ten král slávy? Hospodin mocností, onť jest ten král slávy" (Žalm 23, 9—10).

b) 5. A Nový zákon? Co Starý zákon předpověděl, ukazuje uskutečněné. Anděl zvěstuje jeho narození a při tom sděluje sv. Panně: „Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce jeho, a bude kralovati v domě Jakubově na věky, a království nebude konce" (Luk. 1, 32).

Kristus sám vykonává svoji královskou moc při rozličných příležitostech. Zdokonaluje zákon, jenž jest božského původu (Mat. 5, 7), prohlašuje se za Pána soboty, a ta jest též božským zřízením (Mat. 9, 15), odpouští hříchy svojí vlastní mocí, a i tu všichni chápou, že jen Bůh může tak činiti (Luk. 5, 17—25). Jeho divy jsou svědky královské jeho vlády nad veškerým tvorstvem, živou i neživou, tělesnou i duchovní přírodou. Ano i andělé jsou pod jeho mocí (Luk. 2, 13; Mat. 26, 53). A tak sv. Tomáš Akvinský když ukázal, že Kristus božskou mocí divy činil, rozděljuje tyto jeho divy na zázraky vykonané na bytostech duchových, na nebeských tělesech, na lidech a na tvorech nerozumných (S. th. III qu. 43 a 44).

6. Viděli jsme, jak otevřeně prohlásil své království před Pilátem. A zároveň dodal, že není králem jako jsou králové pozemští: Nejsem vladařem, jenž vládne pouze nad přístupným tímto světem, nýbrž, abych svědectví vydal pravdě. Můj trůn je v nitru lidstva, na pravdě a lásce budouji království své. — A uprosřed svého pokoření před veleradou dovolává se budoucí slávy své. „Avšak pravím vám: Od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici Boží a přicházeti v oblacích nebeských" (Mat. 26, 64). Po druhé hlásá světu svoji vladařskou hodnost po svém z mrtvých vstání. „Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi" (Mat. 28, 18). Skrze apoštoly chce se vlády své ujmouti. Proto posílá je, aby šli a hlásali evangelium všem národům.

Hledejme v dějinách! Kdo by se byl kdy odvážil podobnou moc si přisvojit? On jediný v celém světě, Pán nebes i země! Nemá sobě rovného a podobného. Vědom si této své vlády káže: Jděte a učte!

7. A apoštolové? Co jiného mohli konati než plniti jeho svaťou vůli? Království Kristovo uznali a je světu kázali. A tak jest učení jejich jeho učením, hlas jejich ozvěnou jeho hlasu. Slova jejich obsahují nauku o království Kristově, a kde výslovně o něm nemluví, tam tvoří toto aspoň základ a zdroj jejich činnosti. A co slovy sdělují, skutky potvrzují: Ano, my jsme jeho poddaní, On naším Králem!

Sv. Jan, miláček Páně, v úvodu svého evangelia předpokládá, že vše Kristu na zemi patří, a proto „ve vlastní přišel, a svojí ho nepřijali“ (1, 11). A pro tentýž důvod nazývá jej ve Zjevení Počátkem a koncem všeho, Králem králů, Pánem pánů, soudcem nejvyšším, jenž odplatí každému podle skutků jeho (1, 18; 3, 7; 4, 9—10; 6, 10; 17, 14; 19, 16; 22, 13).

Sv. Pavel, poučuje Filipenské: Kristus v přirozenosti božské jest rovný, soupodstatný s Bohem Otcem. Stal se pravým člověkem, ve své osobě božské spojil přirozenost lidskou se svojí božskou. Proto povýšil ho Bůh, oslavil ho jako člověka tím, že mu dal jméno, moc a slávu nad veškerým tvorstvem. „Kristus jsa . . . rovný Bohu . . . přijav způsobu služebníka . . . podobným stal se lidem i ve vnějším zjevu svém byl shledán jako člověk. Ponižl sebe samého stav se poslušným až k smrti a to k smrti kříže. Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, které jest nade všechna jména, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno nebesťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ke slávě Boha Otce“ (2, 5—11).

Stejně sv. Petr hlásá židům království Kristovo: „Na jisto tedy věz veškeren dům israelský, že Bůh jej učinil i Pánem i Vykupitelem — toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali“ (Skulk. ap. 2, 35).

c) 8. Apoštolové plnili své poslání, „kázali všude, a Pán jim pomáhal a potvrzoval slova jejich zázraky, které na to následovaly“ (Mar. 16, 20). Šířili království Kristovo a věřící je přijímali, vládu Krista Krále uznávali.

Sv. Justin v Dialogu s Tryfonem ukazuje židům, že Kristus jest Pánem, jenž předpověděn byl ve Starém

zákoně, vládcem, jenž vládne s dokonalou prozíravostí. V církvi latinské sv. Ambrož ukazuje, že plným právem nápis byl umístěn na kříži, poněvadž na kříži zářila velebnost Krále Ježíše: *super crucis tamen Regis maiestas radiabat*. V Syril sv. Efrém oslovuje Krista: Tobě sláva! jenž kříž svůj postavil jsi jako most nad smrtí, aby po něm přecházely duše z říše smrti do říše života. *Tibi gloria! qui cruce tua pontem extruxisti super mortem, ut per eum transeant animae e regione mortis in regionem vitae.*

Sv. Cyril Alexandrijský velebí Krista, že má vládu nade vším tvorstvem ne násilím vynucenou, nebo odjinud uvedenou, nýbrž ze své podstaty a přirozenosti. *Creaturarum omnium dominatum non per vim extortum nec aliunde inventum, sed essentia sua et natura.* (Cít. Hugon, d. cit. str. 5—6.)

9. Toto svědectví církve potvrzuje liturgie křesťanská všech míst a všech dob. Výroky proroků, učení apoštolů v ní stále se ozývají během staletí. A obsah Jejich? Oslava Krista, ženicha církve, jako Krále, Pána a Vládce.

Na počátku dne klade církev do úst kněze výzvu, by lidstvo ctilo Krista Krále: *Regem, venite, adoremus!* Padněme na kolena svá a klanějme se jemu!

V různé dny připomíná světce, jichž Kristus Králem jest, králem apoštolů, mučedníků, vyznavačů, světic, králem všech svatých.

V roce církevním uvádí nám na mysl různá tajemství ze života Krista Krále a vybízí k jeho oslavě.

V adventu vyzývá nás: „*Regem venturum, venite, adoremus!* Králi, jenž přijde, pojďme a klanějme se! A prohlašuje o něm: „*Sedětí bude na trůnu Davidově a v království jeho na věky. Super solium David et super regnum eius sedebit in aeternum.*“ — Podobně oslavuje jeho vládu v antifonách: „*Hle, přijde Pán, kníže králů země. Ecce veniet Dominus, princeps regum terrae.*“ „*Pán zákonodárce náš, Pán král náš, sám přijde a spasí nás. Dominus legifer noster, Dominus Rex noster, ipse veniet et salvabit nos.*“ — A v posvátný předvečer radostně zvěstuje lidstvu: „*Crastina die delebitur iniquitas terrae et regnabit*

super nos Salvator mundi. Zitřejšího dne shlazená bude nepravost země, a vládnouti bude nad námi Spasitel světa.“ O Matce Páně učí: genuit puerpera Regem, cui nomen aeternum, porodila Krista Krále, Jemuž věčné jméno.

S vážnými myšlenkami v době postní pozdravuje kříž jako prapor Krále, Vexilla regis prodeunt, neboť s kříže kraloval nám Bůh, regnavit a ligno Deus.

Při slavném vstupu Páně na nebesa vzhlíží k výšinám nebes s povzdechem: věčný krále nejvyšší, aeternus Rex altissime, a vybízí věřící: oslavujte Krále králů! exaltate Regem regum!

10. A tak podobné výrazy ožívají a odůvodňují liturgii, modlitby chvály, díků a proseb věřících. Dva tisíce let činí tak lidstvo po širé zemi, a v tyto hlasy tužeb, citů a snah srdcí lidských mísí se hlahol nebešťanů, všech věrných dítek Kristových. Nasloucháme-li zvukům těm a tážeme-li se, jaké učení víry tato modlitba obsahuje, nalezneme jen jednu odpověď: Východ i západ, sever i jih s proroky, apoštoly a celou církví jednohlasně vyznávají, že Kristus je Králem.

II.

11. Každá vláda musí být odůvodněna. Králové ukazují na různé tituly, jimiž hledí moc svoji ospravedlniti. Dědičné trůny dovolávají se své posloupnosti a jsou hrdy na historické své rody, jež na trůnech vládnou. Uchvatitel má za sebou svoji sílu, jež mu k vládě často i hrozným způsobem dopomohla. Jiný opět ukazuje na své bohatství, nebo své postavení, jímž si zemi a vládu nad ní přisvojil a tak svou říši založil. V říši demokratické opět vláda spočívá v lidu, jenž si svobodnou volbou i způsob vlády ustanovuje i svého presidenta určuje. A tak z mnohých titulů vladařské moci hlavní jsou: právo dědičné, nabyté a uznané.

Nuže, na jakém právu zakládá se vláda Kristova? Přihlédneme-li k jeho osobnosti, seznáme v kralování Kristově všechny tři tituly: titul práva dědiického, nabytého i uznaného.*)

*) Felix, La regalità di N. S. Gesù Cristo, Torino 1926.

a) 12. Titul dědictví. Kristus jest vtěleným Slovem Božím, jediným Synem Boha živého, jediné téže podstaty s Otcem, pravý Bůh. Tak prohlásil sám v kruhu svých přátel, před zástupy lidu, tak oznámil před nejvyšším soudem celému světu, dotvrdil slavnou přísahou a zpečetil smrtí svojí na dřevě kříže. Ve jménu svého Božství činil divy, jež jeho všemohoucnost potvrzují. A že nám pravdu říci chtěl, dosvědčuje jeho svatý, čistý, spravedlivý a poctivý charakter, jež každý mu přiznává. Bohu však přísluší všechna vláda a všechna svrchovanost. A tak i Kristus Pán, Syn Boží, ve své božské i lidské přirozenosti má všechna práva Božího kralování nad námi, jest Králem naším.

A jaký jest důvod těchto práv? Bůh jest naším Tvůrcem. „Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi“ (1. Mojž. 1, 1). A od té doby pečuje o svět tím, že jej zachovává a řídí. „Všecky věci skrze něho a v něm stvořeny jsou; a on jest přede všemi, a všecky věci jím stojí“ (Kolos. 1, 16–7). Bůh dává „všechněm život i dýchání a všechno... nebo v něm živi jsme a hýbáme se i trváme“ (Sk. ap. 17, 25–8). Titul původu jest nejlepší titul. Kdo stvořil věc, jest jejím pánem, autorem, odtud jeho autorita, vláda nad ní. Hrnčíři patří nádoba, kterou vytvořil, zahradníku strom s ovocem, jež vypěstil. A tak i my jsme Kristovými. On naším tvůrcem, proto naším Pánem a Králem, odtud jeho právo na nás, odtud jeho kralování.

b) 13. Titul vykoupení. Kristus dal život svůj za nás. Vykoupí-li někdo otroka z poroby, patří jemu, koupí-li si někdo za spravedlivou cenu věc, nabývá práva nad ní. I my jsme byli zaprodáni satanu, jeho otroky. Kristus Pán dal za nás nekonečnou cenu, sám sebe. My tedy patříme jemu. I my jsme jeho majetkem, od něho závisíme. My jsme jeho populus acquisitionis (1. Petr 2, 9), lid získaný, kterého nabyl krví svojí (Sk. ap. 20, 28). Sv. Pavel hájí jeho právo nad lidstvem a každým z nás, neboť si nás koupil za velikou cenu, takže nejsme více svými. „Nejste svoji, vždyť jste koupeni za cenu velikou“, „Non estis vestri: empti enim estis pretio magno“ (1. Kor. 6, 19–20). Proto máme se varovati, abychom se nestali otroky lidstva: „Pretio empti estis, nolite fieri servi hominum“ „Za cenu

velikou jste koupeni; nebuďte otroky lidí“ (1. Kor. 7, 23). Rovněž pěkně vykládá sv. Petr: „Nikoli porušitelnými věcmi, zlatem nebo stříbrem, jste byli vykoupeni ze svého nicotného života, přijatého podáním otcovským, nýbrž drahou krví Krista jakožto Beránka neúhonného a neposkvrněného“ (1. Petr 1, 18–9).

Oba dva důvody dědictví a vykoupení spojuje sv. Jan v knize Zjevení, velebě Krista „knížete králů pozemských, jenž nás miluje a nás obmyl od hříchů našich krví svou“ (1, 5).

c) 14. Titul uznání. Jsou říše, kde lid rozhodl o příslušnosti své, volí si svoji vládu a představitele její. Jistě čestným pro vladaře, když jest vyvolen svobodným rozhodnutím lidu, jistě čestným i pro lid, když svobodně určuje si své veřejné záležitosti.

I Kristus má ve prospěch své vlády souhlas lidu. Tak svobodný, tak všeobecný, jaký vůbec lze si jen mysliti.

Sotva že veřejně vystoupil a evangelium o království svém hlásal, shromažďují se kol něho, tvoří zástupy, a mnozí z nich opouštějí všechno a zůstávají při něm. Velerada žasne nad tím a volá: „Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho“ (Jan 11, 48).

Vystupují apoštolové, království jeho se šíří mezi cizí národy, a národové přijímají jeho vládu, věrnost jí slibují, ano často mnozí vše i život pro svého krále obětují.

Co jest moc lidská proti této vládě, jež nejen jednu zemi, nejen jeden národ, ale všechny části světa proniká, všude své příslušníky nalézá? A stane-li se přece, že vzdorují někteří: Nechceme, aby panoval nad námi (Luk. 19, 14), vyskytnou se mnozí, kteří poprvé o něm slyší, a hned otevírají mu srdce svá a radostně volají: Vítejte milý Jesu Kriste!

A tak vévodí světu, jenž se mu dobrovolně podrobuje. I my jsme tak učinili. Tížení vazbou hříchu, toužili jsme po svobodě synů Božích. Odřekli jsme se ďábla, vši pýchy a všech skutků jeho, ochotně a radostně jsme vyznali: Věříme v Ježíše Krista, Pána našeho.

„V jednom duchu všichni my byli jsme pokřtěni v jedno tělo“ (1. Kor. 12, 13). „Stali jsme se tělem Kristovým,

údy jeho“ (v. 26). Odlud tak úzký styk jeho s námi. Jako v těle výborně spořádaném, všichni údové jsou vedeni hlavou, tak i v tomto těle mystickém přijímáme vládu Krista, hlavy duchovní, Krista Krále.

Ano ještě užší jest toto spojení. „Já jsem vinný kmen“, dí Kristus, „vy jste ratolesti; kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho, neboť beze mne nemůžete činiti nic“ (Jan 15, 5). Tak jsme jeho, že on životem naším. „Žijl ne již já, nýbrž Ježíš Kristus žije ve mne“, jásá svatý apoštol (Gal. 2, 20). Proto též přebývá i v Eucharistii mezi námi.

* * *

15. Kristus Pán jest Králem, každý jeho poddaným. Vévodí světu. Tak předpověděli o něm, tak učí sám i církev po něm. S právem dědickým, s nárokem vykoupením lidstva nabytým stojí na hranicích zemí a národů, u bran měst a chýšek a den co den u srdce každého z nás a žádá, bychom uznali jeho právo.

Slavný biskup Bosuet ukazuje na nápis na praporu jeho. Na kříži, dí, čteme: Ježíš Král ve trojím jazyku: hebrejském, latinském a řeckém. A k tomu dodává: Královská důstojnost Ježíše Krista prohlášena byla v jazyku hebrejském, jenž byl řečí lidu tehdy vyvoleného, v jazyku řeckém, v jazyku učenců a filosofů, a jazykem latinským, jazykem státu a světa, jazykem dobyvatelů a politiků. Přiblížte se tedy Židé, dědici zaslíbení, i vy Řekové, vynálezci umění, i vy Římané, vládcové světa: pojdte sem a čtěte tento podivuhodný nápis! A pak padněte na kolena před vašim králem! (Uv. Hugon, d. cit. str. 4.)

Ano, přemýšlejte! Uvažte, co bylo o něm předpověděno, kým sám sebe prohlásil, za koho církev jej vydává, uvažte jeho právo dědické, vykupitelské, všeobecně uznané, a pak nezbude i vám než skláněti kolena před Kristem Králem a z celého srdce vyznávat: „Tys Král slávy, Kriste.“

II.

VLÁDA KRISTA KRÁLE.

„Musí kralovati.“ (1. Kor. 15, 25.)

Úvod: Sv. Pavel a svět o vládě Kristově. — Vizme proto vládu Kristovu, její vnitřní zřízení, vnější rozsah a skutečnost (1.).

I. *Podstata vlády Krista Krále.* Kristus má všechnu moc; — povahu svoji vlády naznačuje v poslání apoštolů (2.):

1. Učte ... úřad učitelský (3.), — jenž vyžaduje víru rozumnou a člověku přiměřenou (4.).
2. Křtíte ... úřad kněžský (5.), — jenž udílí obrození i posilu života a požaduje od svých lásku nadpřirozenou (6.).
3. Učte je zachovávat ... úřad pastýřský (7.), — odtud povinnost poslušnosti, přiměřené povaze lidské (8.).

Orgán viditelný, církev katolická (9.).

II. *Vlastnosti vlády Krista Krále.* Kristus odmítá rozhodovati o dědictví bratří. — Jakého rozsahu jest jeho vláda? (10.)

1. Nad věcmi:

- a) Kristus *de iure* má všechnu moc nad duchovními i hmotnými věcmi (11.);
- b) *de facto* nevykonává vlády pozemské, přenechává je státu (12.). — Církev a stát (13.).

2. Nad lidmi:

- a) jednotlivci: všemi i na této zemi i na věčnosti (14.);
- b) nad společnostmi (15.). — Význam vlády Kristovy pro stát (16.). — Nutná vzájemná shoda v životě církve a státu (17.).

Vláda universální a duchovní, — všennárodní a jednotná. (18.)

III. *Rozvoj vlády Krista Krále.* Apoštolové svědectví vydávají mají o vládě Kristově. — Vláda Kristova. (19.)

1. Nad jednotlivci:
 - a) jejich rozumem (20.);
 - b) vůlí (21.);
 - c) srdcem (22.).
2. Nad lidstvem:
 - a) neustupuje moci (23.);
 - b) překonává násilí (24.);
 - c) kráčí nad různými proudy světa (25.).

Provází lidstvo od kolébky až do hrobu.

Závěr: Přijď království tvé! (26.)

„Musí kralovati.“ (1. Kor. 15, 25.)

1. Kristus Král — základní článek víry, Kristus Král — nejvyšší zákon života našeho. Krista Krále vyznávají křesťané a dle slov svých skutky své řídí. Na Kristu Králi spočívá celé křesťanství.

Tuto velikou myšlenku o vládě Kristově má na mysli sv. Pavel v 1. listě ke Korintským, když dovozuje, že tehdy nastane konec světa, až Kristus Král své království na zemi ukončí a odevzdá je Otci jako vojevůdce panovníkovi, od něhož jako Bohočlověk svoji moc obdržel. „Potom bude konec, když bude odevzdávati království Bohu a Otci, až zničí veškeré panství a veškerou moc i sílu (Bohu a sobě nepřátelskou). Musí totiž kralovati, dokavad nepoloží všech nepřátel pod nohy své“ (1. Kor. 15, 24—5).

Vyskytl se již tehda lidé, kteří se jeho vládě protivili, vyskytují s i dnes nepřátelé vlády Kristovy. Volali a volají takřka slovy, jichž užívá Pán v podobenství o desíti hřivnách: „Nechceme, aby tento kraloval nad námi“ (Luk. 19, 14).

Jedni ve vědomé zlobě vystupují proti vládě Kristově a bojují proti ní. Vzpomínám tu spisovatele Tertulliana ze III. století. Prohlédá myšlenkové proudy své doby, vidí boj proti království Kristovu. Všechno se proti

němu spiklo, všechno bylo vhodným a dobrým v boji proti křesťanům. A tu z jeho úst vychází povzdech: „Si Tiberis ascendit ad moenia, si Nilus non ascendit ad arva, si terra movet, si fames, si lues, statim christiani ad leones“ (Apol. c. 40). Vystoupí-li Tiber k hradbám, nevystoupí-li Nil na nívy, nastane-li zemětřesení, hlad, mor, hned křesťané lvům jsou odsuzováni. Což dnes řečeno zní: Ať se děje cokoliv, vším vinna církev a proto ať zhyne!

Jiní opětně z nevědomosti tak činí. Znají pouze povrchně říši Kristovu a dle toho ji posuzují. Malované okno chrámové z venku činí dojem jen směsice nepravidelných linií, jen skupiny rozličných barev. Vstoupíme-li však do vnitř chrámu, a svítí-li slunce oknem, tu teprve žaseme nad krásou barev a harmonií celku, jež tvoří hlavy, sochy, sloupy, celé skupiny.

Podobně kdo říši Kristovu posuzuje jen z venku, povrchně, nechápe leccos, kritikuje mnoho jako karikaturu náboženství, temno pověry, opak evangelií atd. Kdo však vstupuje dovnitř a pozoruje vládu Kristovu, její zřízení, vlastnosti, život, dobře vidí, že království Kristovo jest sloupem a utvrzením pravdy, jak dí sv. Pavel (I. Tim. 3, 15), a žasne jen nad tím, že se ještě vyskytují lidé, kteří proti vládě Kristově mluví a jednají.

A proto i my tím více zasvěťme tyto chvíle pohledu na vládu Kristovu, její podstatu, vlastnosti, působení, — vnitřní zřízení, vnější rozsah, skutečný život, — tažme se, čím vládne, čemu kraluje a jak panuje. Učiňme tak s modlitbou na rtech k tomu, jenž žije a kraluje na věky věkův.

I.

2. V čem záleží kralování Kristovo? Vizme jeho působení. Hned na počátku své činnosti přichází Kristus do Galilee, káže evangelium o království Božím, říká: „Čas se naplnil a království Boží se přiblížilo; čiňte pokání a věřte evangeliu“ (Mar. 1, 15). A jindy prohlašuje: „Syn člověka přišel hledat a spasit, co bylo zahynulo“ (Luk. 19, 10). K tomu cíli, dí, že byl poslán na svět. „Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednoroz-

ného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“ (Jan 3, 16). Proto i stanoví prostředky k životu věčnému: obrození ve sv. křtu a plnění přikázání. „Nenarodí-li se kdo z vody a Ducha sv.“, dí k Nikodemovi, „nemůže vejít do království Božího“ (v. 5), a bohatému mládenci poroučí: „Chceš-li vejít do života, ostříhej přikázání“ (Mat. 19, 17).

A tak Kristus Pán vykonává svoji vládu poučuje, udíleje prostředky a veda ke spáse všechny, kteří do království Božího chtějí přináležeti.

Než všichni lidé mají dojíti k spáse, království Boží má celému světu býti hlášáno. Proto volí si Pán své apoštoly, je pověřuje úkolem šířiti království Boží, jim svěřuje svoji vládu: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“ (Jan 20, 21).

A když dokonál dílo spásy, zjevil se jim v Galilei. Přistoupil k nim a pravil: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jdouce tedy učte všechny národy křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, učte je zachovávat všecko, co jsem přikázal vám; a aj, já s vámi jsem po všechny dni až do skonání světa“ (Mat. 28, 18–20).

Kristus Král odvolává se na svoji moc: Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jaká je to moc? Není to moc, jež mu jako Bohu přísluší, neboť tato patří mu od věčnosti a nebyla mu teprve dána.

Kristus Pán má na zřeteli především svoji moc, jež mu vykoupením lidstva byla dána, vládu, které nabyl svojí vykupitelskou činností, neboť, vysvobozuje lid z hříchů a jej posvěcuje, království své v nich šíří, a oni stávají se jeho poddanými.

A tuto jeho moc mají apoštolové mezi všemi národy šířiti, tuto jeho vládu mají ve jménu jeho až do konce světa vykonávati.^{*)}

A jak? Učte! Křtěte! Učte je zachovávat všechno! Trojí úřad: učitelský, kněžský, pastýřský jim svěřuje. Trojím tímto úřadem mají vládu Kristovu v lidstvu uplatňovati. Toť tedy podstata, vnitřní obsah vlády Krista Krále.

^{*)} Mich. v. Faulhaber. Zeitfragen u. Zeitaufgaben. Frýburk, 1915, str. 332 n.

a) 3. „Učte“ poroučí Pán svým hlasatelům, udílí jim úřad učitelský. Jím mají národy vládě Kristově získati.

A aby nechybovali, a lidé mohli jejich učení jako učení Krista Krále přijmouti, slibuje jim trvalou pomoc svojí (Mat. 28, 20) a Ducha svatého (Jan 14, 26).

Ano hlavu apoštolů, sv. Petra, činí skálou, kterou brány pekelné nepřemohou (Mat. 16, 18), pastýřem celé církve (Jan 21, 15—7), prosí za něho, by neochabla víra jeho, a on potvrzoval bratry své (Luk. 22, 31—2).

Tak byl tento úřad učitelský vyzbrojen vyšší mocí, aby učení Kristovo neomylně hlásal, neomylně vládu Kristovu šířil.

Není tedy každý výrok papežský, každý výnos sv. Stolicе neomylným, nýbrž jen tehda, když papež sám jako nejvyšší učitel a pastýř celé církve ve věcech víry a mravů pro celou církev rozhodnutí činí, čili když úřad Kristem sobě svěřený v plném slova smyslu vykonává, neboli s kathedry mluví.

4. A rovněž též nemůže býti rozporu mezi vírou tímto úřadem hláсанou a vědou.

Člověk již na této zemi, v této přírodě hledá pravdu, a věda jest toliko jednou cestou ku pravdě. Tam, kde nestačí naše vědění, kam nesahají naše poznatky, vede nás k pravdě víra. Oborem vědy totiž jsou pravdy zkušenosti, a úvahou rozumovou nabyté, oborem víry jsou tajemství, pravdy nám skryté, buď z oboru minulosti nebo z přítomnosti nám nepřístupné, nebo obsahem svým tak vysoké, že přesahují naše vědomosti. Potřebujeme je znáti, bychom obohatili své vědomosti. A přijímáme je proto, poněvadž nám je jiný sděluje, a potud, pokud mu smíme důvěřovati, čili pokud jeho autorita nám zaručuje, že pravdy ony znáti může a nám říci chce. Věří proto dítko své matce a svému otci, věří i žák svému pravdu mluvícímu učiteli. Tolik již v obyčejném životě, v řádu přirozeném.

A v řádu nadpřirozeném? Jest to Kristus Pán, jenž nám přímo evangelium své zvěstuje. Kristus Bůh však, věčná pravda, Tvůrce řádu přirozeného dárce a hlasatel pravd nadpřirozeným způsobem zjevených, sobě odpovírat nemůže. A tak učení jeho může jen potvrzovati

pravdy v přirozeném našem řádu obsažené, pravdy cestou vědy poznané, a nad to i tajemství přirozená, jež obor vědy ještě neobsahuje. Mimo to ovšem obsahuje tajemství, obsahem svým nad přírodu sahající, pravdy nejen způsobem zjevení, ale i obsahem nadpřirozené. Věda a víra křesťanská nemohou tu však proti sobě býti, poněvadž původcem veškeré pravdy, k níž nás věda i víra vede, Kristus Bůh jest.

Proto nalézáme v říši Kristově v každé době nescíslné množství lidí učených, vůdců, objevitelů a vynálezců ve všech oborech vědy, tisíce a tisíce vzdělců, kteří její víru přijímají, dle ní žijí a v ní umírají.

Avšak má si dáti lidský duch poroučení, má se dáti poučovati? A což nedáváme se poučovati ve všech oborech po celý život? Netvoří poučování základ všeho našeho vědění? A jako kathedra vědecká neomezuje ducha, jako zákoník neomezuje soudce, tak také víra neomezuje činnost duševní. Ba naopak pobádá rozum náš, aby rozšířil své vědomosti vedle vědy i vírou, aby dále sám přemýšlel, uvažoval a v život poznané pravdy uvedl! A tak zcela přirozeno povaze naší, abychom se poučili dále, vírou své vědomosti rozšířili a tak tím na hlubším základu život svůj uspořádali.

A kde pevná víra, tam i pevný život, silná dogmata tvoří silné národy!

Přiměřeně tedy povaze naší přistupuje Kristus Král k lidstvu svými apoštoly a žádá, bychom se mu podrobili a pevnou vírou jeho nauky přijali. Přijetí jeho nauk jest branou do království jeho, zapření jedné z nich jest roztržkou s královstvím Božím. „Kdo neuvěří“, prohlašuje Kristus, „jest odsouzen“ (Jan 3, 18).

A my? Věříme lidem pro autoritu lidskou, tím více musíme věřití Kristu Králi, jenž přichází k nám s autoritou Boha, Pravdy nejvyšší, jež nemůže se mýlit ani klamat.

Proto nezbyvá nám nic jiného než ochotně přijmouti učení Krista Krále, podříditi se mu s radostí, s plným přesvědčením vřelé oddanosti vyjádřené touhou: „Mluv, Pane, neboť slyší služebník tvůj!“ (1. Král. 3, 10).

b) 5. „Křtítel“ Pozvedejte všechny národy k životu dítek Božích, posvěcujte je!

A dává jim dále k tomu cíli plnou moc hříchy od-pouštíti (Jan 20, 23), nejsvětější oběť přináseti, sebe sa-mého ve sv. Eucharistii lidstvu sprostředkovati (Luk. 22, 19), svátosti udíleti. Ustanovuje tak úřad kněžský, ježž svěřuje apoštolům, jak pěkně dí sv. apoštol Pavel: „Tak o nás suď každý, jako o služebnících Kristových a správ-cích tajemství Božích“ (1. Kor. 4, 1).

Veliký to úřad, jehož úkolem jest spojovati lidstvo s Kristem, sdružovati je co nejúžejí s Kristem Králem v jedno tělo mystické, jehož hlavou Kristus sám jest! „V jednom Duchu my všichni byli Jsme pokřtěni v jedno tělo, ať jsme byli židy nebo pohany, ať nevolní nebo svobodní“ (1. Kor. 12, 13), vykládá sv. Pavel a dále vy-světluje: „Jest však mnoho údů, ale jedno tělo“ (v. 20), „Vy jste tělem Kristovým, údy podle údělu“ (v. 27), t. j. jste údy církve, duchovního to těla Kristova podle roz-ličného postavení, jež nám udělil (Dr. J. Sýkora, Nový zákon, 1914, str. 206).

Toť velkolepý obraz království Kristova! Jedno tělo, jeden celek, všichni vespolek, všichni i s Kristem spojení.

Posvěcení, svatost, láska k Bohu a k bližnímu tvoří základ, obsah i život této jednoty. „Kristus miloval církev“, dí sv. apoštol, ... aby ji posvětil ..., aby byla svatá, bezúhonná“ (Efes. 5, 25—7). A ve velekněžské modlitbě prosí nejprve Kristus Pán sám, aby Otec posvětil apoštoly v pravdě, by se stali způsobilými hlasateli evangelia, aby tak nejen sami zjevenou jím pravdu náležilě a s celým srdcem pojali, nýbrž i zmužile hlásali: „Posvěťtž je v pravdě ... A já posvěcuji sebe sama za ně, aby i oni posvěcení byli v pravdě.“ A pak pokračuje: „Neprosím pak toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mně, aby všichni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsí ty mne poslal“ (Jan 17, 17—21).

Abys všichni jedno byli! V čem tato jednotu má spo-cívati? Aby všichni spojení byli vnitřní vírou, vzájemnou láskou, vyznáváním týchž článků víry, užíváním týchž pro-středků milostí, zachováváním týchž přikázání a týmž zří-

zením společenským, čili jednotou církve. Neboť pak tato jednota bude pohnutkou, aby svět uvěřil v božské poslání jeho, „by svět uvěřil, že jsi ty mne poslal.“ (Výklad J. L. Sýkory, uv. dílo str. 414—5.)

6. A tak z tohoto základu lásky k Bohu a svatosti musí vyrůstati celý život těla, celá činnost v království Kristově: „Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek“ (Jan 13, 34). Ano to bude znamením před celým světem příslušnosti ke vládě Kristově: „Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým“ (v. 35).

Kristus neníčí našich vlastních schopností, ale plně je vyžaduje. Jako na téže zemi roste dub, cedr, palma i slabé kvítko, tak i v říši Kristově každý dle svých schopností jest povinen síly své plně vyvinouti. Každý jest svého štěstí strůjcem. A proto čím církevněji, tím samostatněji i individuálněji!

A církev není tu zdí, která se mezi nás a Boha staví, nýbrž poučuje nás, umožňuje styk v lásce s naším Pánem a na nás jest, abychom sami pracovali a se svým Pánem hovořili.

A milost Boží, jež spojuje nás pod vládou Kristovou, není žebráckou almužnou pro lenochy. Potřebujeme jí sice, neboť jako jsme byli zrozeni k životu přirozenému, tak musíme býti milostí Boží znovuzrozeni k životu nadpřirozenému. Na nás však pak všechno záleží, jak totiž s touto milostí Boží spolupracovati chceme a tím jaké zásluhy si získáme.

Ona jest jen silou, jež nás posvěcuje, celý život náš Bohu milým činí, v službu Bohu věnovanou povznáší, v skutečnou Bohoslužbu pozvedá!

Ona jest jen pomocí v těžkém boji životním, jež nové nadšení vlévá, hrdiny a mučedníky tvoří!

A na nás jest tedy, abychom s ní věrně spolupůsobili, a tak svoji trvalou příslušnost ke království Kristovu si zasloužili.

Proto nezbývá nám než míti na zřeteli tento veliký nadpřirozený význam života svého, posvěcovati se plně v lásce k Bohu, podříditi se vládě Krista Krále, jenž

k nám ke všem dí: „Zůstaňtež ve mne, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmenu: tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Jáť jsem vinný kmen, vy jste ratolesti: kdo zůstává ve mne a já v něm, ten nese ovoce mnoho“ (Jan 15, 4—5).

c) 7. Učte je zachovávatí všechno, co jsem přikázal vám. Toť úřad pastýřský, jemuž odpovídá poslušnost poddaných.

Jako král zákonodárce byl Kristus Pán předpověděn, příchod jeho jako Krále a zákonodárce oslavuje církev oznamujíc světu: „Pán zákonodárce a král náš přijde a spasí nás, Dominus legifer et Rex noster veniet et salvabit nos“, jako král zákonodárce odvolává se Kristus na svoji zákonodárnou moc: „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákona nebo proroků; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit“ (Mat. 5, 17), a po celý svůj veřejný život ukazuje stále, že je lidstvu nejen pravdou, životem, ale i cestou.

Jeho království má se uskutečnit ve světě mezi všemi národy. Všem jest pravdou, životem a cestou. Mohl sice ke každému zvláště mluvit, každému zvláště svůj zákoník předložit, než neučinil tak. Volil si jiný, snad přiměřenější nám způsob proklamace svého království. Volí si své zástupce, ti mají intimovat, předkládat lidem nezadajná práva jeho království, zákony lásky, zákony to jeho vlády.

Dále je vyzbrojuje svojí božskou autoritou: „Kdo cirkve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán“ (Mat. 18, 17) a dává jim právo by sami vše další a bližší ustanovili: „Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi“ (Mat. 18, 18; 16, 19). Odtud nařízení cirkve, přikázání církevní, jsou jako prováděcí nařízení Krista zákonodárce!

8. Ovšem člověku, zvláště když zbavil se v době revoluční mnohé obližné závislosti, nechce se stále poslouchati. Jeho vlastní já, tím více, je-li náladou revoluční opojeno, vzpírá se: Nepotřebuji vůdce!

Než žádný převrat nemůže trvati dlouho, nemá-li se změnit v rozvrat, každá revoluce, anarchie musí ustati, nemá-li zničití všechno. Celým světem vládne řád, jemuž

nutno se podříditi. Svět fysický poslouchá zákonů fysických, svět mravní řádu mravního. Vlaky jezdí po kolejích, řídíme čas svůj dle slunečního oběhu, ano hledáme pevné cesty, abychom nezabloudili.

A tak i v království Kristově musí býti pevný řád, určitý běh, pevná cesta, jež k trůnu krále vede, silná vláda, jež svojí autoritou nás řídí. —

Ovšem není příjemno podříditi se autoritě, zvláště, je-li tvrdá a pevná. Než dítě, jež nad sebou cítilo pevnou autoritu otce, jež bylo vedeno přísnou rukou matky, když dospělo v pevný charakter, rádo a s vděčnou myslí vzpomene si i oné ruky i autority, jež je přivedla k cíli!

Nuže poslechněme i my církve své! A bude-li nám to kdy za těžko, pamatujme, že tím plníme vůli Kristovu, vzpomeňme s vděčností, že právě tím přináležíme do jeho království, o němž prohlásil: „Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského: ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž v nebesích jest“ (Mat. 7, 21).

* * *

9. Tak tu stojí vláda Krista Krále, vůli jeho a autoritou jeho pověřená církev.

Podstatou její vlády jest trojí úřad, učitelský, kněžský a pastýřský, viditelným orgánem hierarchie: papež, biskupové a kněží.

Často lidé říkají: Církev řízena jest lidmi. Ano, nemají vládu v ní andělé, nýbrž lidé, ale ti lidé mají plnou moc, autoritu Kristovu. Kněží jednají jménem biskupa, biskupové ve spojení s papežem, a papež z autority Krista Krále. Orgánem lidským jsou osoby, orgánem božským jest jejich autorita. Skrze jejich úřad působí Bůh, jak Kristus sám prohlásil: „Kdo vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo pak mnou pohrdá, pohrdá tím, jenž mne poslal“ (Luk. 10, 16).

Jich úkolem tedy jest vésti vládu, vzdělávati království Kristovo, „až bychom se všichni sešli v jednotu víry a poznání Syna Božího . . ., abychom vyznávající pravdu v lásce rostli ve všem k němu, ke Kristu, jenž jest hlavou, z něhož celé tělo jest spojováno“ (Efes. 4, 13—6), t. j. celá církev bere svoji živnou sílu.

II.

10. Kristus Pán jest Králem světa, jemu podrobena všeho. Z toho již patrně, tážeme-li se po rozsahu jeho kralování, že vládne vším.

A přece Kristus nevykonával pozemskou vládu ani v Judsku, ani v Jerusalemě nebo na některém jiném místě. Ano, když i byl vyzván, aby vydal rozsudek v otázce majetku, prohlásil, že není rozhodčím mezi námi.

„I pravil mu kdosi ze zástupu: Mistrě, řekni mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví. On pak řekl jemu: Člověče, kdo pak mne ustanovil nad vámi soudcem a dělitelem?“ (Luk. 12, 13—4.)

Kristus není tedy králem jako jsou vladaři pozemští. Nemá však vůbec žádné moci na věci pozemské? Nemá žádné vlády nad zřízením pozemským, nad národy a státy?

Jaký jest tedy rozsah jeho vlády na předměty a na osoby?

Pátrejme s pomocí Páně po odpovědi na obě otázky.

1.

a) 11. Kristu Králi zajisté přísluší vláda nade vším. Kristus má právo vládnouti nade všemi věcmi všemi tituly své královské důstojnosti.

Kristus jako Bůh jest tvůrcem všeho, a poněvadž vzal na sebe lidskou přirozenost a stal se člověkem, přísluší mu i jako člověku tato hodnost.

Kristus je vykupitelem světa, svět jemu patří. A také i my jej za svého Tvůrce a Spasitele uznáváme a se jeho vládě podrobujeme.

„V něm (Synu lásky Otce) máme vykoupení, odpuštění hříchu; ... v něm bylo stvořeno všecko na nebi i na zemi, viditelné i neviditelné ...; on jest hlavou těla církve ...“ (Kolos. 1, 14—8) líčí sv. Pavel vznešenost a důstojnost Kristovu, důvody jeho královského titulu.

Odtud Kristus Pán jest Králem všeho skutečným, absolutním, neomezeným a svrchovaným. Není to pouhý zbožný závěr theologický, ale otevřená, jasná věroučná pravda naší sv. víry.

Nic není vyloučeno z jeho vlády, jest králem naprostým v řádu duchovním i hmotným, věčným i časným, bez jakéhokolí omezení.

Tato vláda jeho obsahuje dvoje právo: právo vlastnické (*jus proprietatis*), všechno jest jeho majetkem. A tak sv. Jan mohl i v tomto smyslu napsati: „Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali“ (Jan 1, 11).

Dále právo vlády (*iurisdictionis, dispositionis*), jež obsahuje moc zákonodárnou, soudcovskou a výkonnou nebo-li tresnou.

Proto o sobě prohlásil: „Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi“ (Mat. 28, 18); všechno jest mu tedy i jako člověku podrobno jako na nebi tak na zemi.

Proto vykládá i svůj poměr k Otci: „Amen, amen pravím vám: Přichází hodina a nyní jest, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího a ti, kteří uslyší, živi budou; neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě, a dal mu moc konati soud, poněvadž jest Syn člověka“ (Jan 5, 25—7).

Přichází hodina, dí Pán, království nebeského, a duchovně mrtví, lidé ve stavu hříchu, uslyší hlas Syna Božího a ti, kteří jej uslyší a podle jeho učení žiti budou, živi budou životem milosti Boží. To jest jeho kralování na zemi. — A odkud Kristus Syn Boží i jako člověk má k tomu moc? Poněvadž vtělený Syn Boží jsa Synem člověka čili Vykupitelem, tak totiž prorok Daniel nazval Spasitele (7, 13), obdržel od Otce nebeského při svém vtělení i jako člověk tuto moc. — Obdržel moc potřebnou ku provedení vykupitelského úřadu svého, aby maje život sám v sobě mohl býti zdrojem života, aby mohl oživit životem milosti, koho by chtěl, jakož i moc, aby mohl konati soud a tedy i odsouditi ty, kteří v něj neuvěřili. (Srov. Dr. J. Sýkora, Nový zákon, 1909, str. 356.)

I jako Vykupitel jest tedy Pánem lidstva. Jeho důstojnost královská obsahuje opětne obojí právo; právo majetkové, neboť veškeren život milostí jest jeho majetkem, ježž uděluje lidstvu, právo výkonné, neboť žádá od nás, bychom se zodpovídali, jak Jsme jeho daru použili.

Dle sv. Pavla všechno bylo mu od Otce nebeského podřízeno. „Všechno poddal Bůh pod nohy jeho“ (1. Kor.

15, 26). Dle přirozenosti božské ovšem nebylo toho třeba, stalo se tedy tak dle jeho přirozenosti lidské, t. j. Otec nebeský vše mu jako člověku poddal.

„Když však praví, že všechno jest mu poddáno, jest patrné, že všechno vyjma toho, jenž mu všechno poddal“ (v. 27). Všecko tedy patří jemu i jako člověku, on má vládu nade vším.

Sv. Petr, aby oslavil Spasitele, jenž na kříži zemřel, ukazuje na to, že Bůh mu dal všechno, učinil jej pánem a vládcem nade vším: „Bůh jej učinil Pánem i Vykupitelem“ (Sk. ap. 2, 36) nade vším. A totéž stejně ohlašuje i veleradě: „Jej povýšil Bůh pravici svou za kníže a Vykupitele“ (Sk. ap. 5, 31).

A i sv. Jan v knize Zjevení mluvě o Slovu Božím, prohlašuje moc jeho nade všemi, i nad pány i nad králi: „Na rouchu a to na bedru mém má napsáno: Král nad králi a pán nad pány“ (19, 16).

Stejně mluví otcové a učitelé církevní, stejně nám vykládá vládu Kristovu naše liturgie. V antifonách větších v době adventní volá církev: „O Rex gentium... veni, et salva hominem, quem de limo formasti, O Králi národů... přijď, a spas člověka, jež jsi ze země utvořil.“

A den na to opětně: „O Emmanuel, Rex et legifer noster, expectatio gentium, et Salvator earum: veni ad salvandum nos, Domine Deus noster, O Emanueli, Králi a zákonodárce náš, očekávání národů, a Spasiteli jich: přijď ku spasení nás, Pane Bože náš.“

A stejným hymnem na jeho vládu nade vším jest naše vyznání víry, kde celá církev se všemi svými údy od dob apoštolských stále a všude jako jedněmi ústy vyznává: Odlud přijde soudit živých i mrtvých. Všechno jest jeho vládě podřízeno!

Kristovo království jest tedy úplné. Vztahuje se na všechno; na celý svět, na lidi i na vše ostatní, na přírodu živou i neživou, na věci nehmotné i hmotné.

Jemu přísluší nade vším právo vlastnické, všechno jest jeho majetkem, jemu přísluší právo disposiční se vším, všechno jest podřízeno jeho vládě.

b) 12. Kristu Králi přísluší tedy právo vlády nade vším na nebi i na zemi. A vykonával také skutečně Kristus Pán,

i pokud na zemi žil, tuto celou svoji vládu? Vládl Kristus Pán nad dušemi nesmrtelnými, pečuje o jejich spásu; vykonával též vládu nad pozemskými věcmi, staraje se o hmotné zájmy jednotlivců?

Dějiny života jeho jakož i moc, kterou dal církvi ukazují, že tuto vládu nad pozemskými věcmi, starost a péči o hmotné zájmy ponechal lidem a jejich zřízení občanskému, společnému a státům.

Ve Starém zákoně dle zákona, který Hospodin Mojžíšovi dal, i tyto věci pozemské patřily přímo pod vládu Boží.

Zákon Mojžíšův (Thora) obsahoval tři části: zákon mravní, desatero přikázání, jež řídí již přirozené závazky lidské; Kristus Pán proto jej potvrdil a doplnil. Dále zákon obřadní, jež řídil bohoslužbu, připravující na příchod Vykupitele; proto příchodem jeho pozbyl zákon tento významu a byl nahrazen novým, křesťanským. Konečně zákon právní neb občanský. Jím stanovena byla světská, státní, politická bohovláda. Zákony občanské byly dávány, rušeny, vysvětlovány a prováděny od zástupců božích; národ tvořil pozemskou říši Boží, království kněžské. („Království kněžské a národ svatý.“ 2. Mojž. 19, 6.)

A tento zákon k vykonávání ponechal lidem. Neboť přišel, aby spasil lidstvo, posvětil je a spásu věčnou mu získal. Jeho úkolem byla péče o nesmrtelné duše, aby „spasil lid svůj od hříchů jejich“ (Mat. 1, 21), „aby měl život a měli hojnost“ (Jan 10, 10). „Vždyť Syn člověka přišel, hledat a spasit, co bylo zahynulo“ (Luk. 19, 10).

A s tohoto stanoviska pohlíží Kristus na celý život člověka na tomto světě. Celý tento život časný má vésti k věčnosti, všechno má k tomuto cíli sloužiti, všechny věci časné, všechny tedy věci i pozemské, jež dal Tvůrce člověku, žehnaje mu a řka, by si zemi podmanil a nad ní panoval (1. Mojž. 1, 28). A když jí v této službě zneužil k hříchu, má tím horlivější poslušností vše napravit.

A v tomto smyslu, sub specie aeternitatis — pod zorným úhlem věrnosti, vykonává Kristus vládu nad věcmi časnými. Prohlašuje, bychom vůli Otce nebeského v životě svém plnili (Mat. 7, 21), dům života svého na tomto světě na skále postavili (v. 24).

Vykonává moc zákonodárnou v příkázáních, jež nás vedou k životu věčnému a z nichž mnohá týkají se přímo časných věcí, majetku, zdraví, cti atd., soudcovskou v podobnosti ku př. o hřívnách, jež jsme na tomto světě obdrželi (Mat. 25, 13—30), bychom věčnost si zasloužili, výkonnou, rozdávaje odměnu věčnou neb udíleje tresty, dle toho, jak jsme věci časných používali ve službě lásky k bližnímu (Mat. 25, 34—46).

Odtud ve věcech časných, pokud týkají se duše naší, svědomí, záslužných skutků nebo hříchů, jsme všichni, všechny společnosti, státy, státníci i vládcové podřízeni přímo jeho svaté vůli, jeho jím vykonávané vládě, jak činí ku př. sv. Pavel, jenž trestá tělo své a v službu podrobuje, aby snad jiným káže (jako vládce poroučeje) sám nebyl zavržen (1. Kor. 9, 27).

Avšak jedná-li se pouze o zařízení časná, jež mohou býti zcela různá a při tom mohou stejně vyhovovati vůli Boha Tvůrce, jako jest způsob vlády, jako jsou rozličné předpisy občanské, Kristus Pán tato nařízení ponechal lidem. K tomu dal nám Tvůrce rozum, schopnost, máme jich tedy použiti, a sami si vše dle svých potřeb co nejlépe upravit.

A toho bylo tehdy tím více třeba, protože židé v jeho době zaujati starostmi časnými, čekali na Mesiáše, by je vytrhl z moci římské vlády, upravil jich politické zájmy, a tím svedeni zásadně byli již zaujati proti Kristu.

Proto Kristus Pán jim jejich převrácenost vytýkal a především, aby ukázal čisté své náboženské poslání, svým jednáním nedotýkáje se časných pouze věcí ideu jejich o pozemském, politickém Mesiáši předem vyloučil.

A tak když lid nasycen byl pěti chleby a dvěma rybičkami, poznal v něm Mesiáše, dle svého předpojatého názoru chtěl jej do Jerusalema vésti a za krále prohlásiti. A Kristus? „Proto Ježíš poznáv, že chtějí přijíti a chytiti ho, aby jej učinili králem, uchýlil se opět na horu sám jediný“ (Jan 6, 15).

A když židé myšlenky své o politickém království Kristově použili za důvod žaloby před Pilátem, Kristus vložil charakter své vlády: „Království mé není z tohoto světa“ (Jan 18, 36), není původu pozemského, není vyko-

náváno způsobem pozemským. A tak výslovně popřel jeho ráz politický, což konečně i Pilát uznal, rozhoduje: „Já na něm žádné viny nenalézám“ (v. 38).

A naproti tomu své království duchovní jim zvěstoval. Hned na počátku své činnosti „přišel do Galilee a kázal evangelium o království Božím říká: Čas se naplnil a království Boží se přiblížilo; činite pokání a věřte evangeliu“ (Mar. 1, 14—5). Ano přišlo k vám království Boží (Mat. 4, 17; 12, 28), docela již mezi vámi jest (Luk. 17, 21), počátek tohoto království jest nepatrný jako zrna hořčičné (Mat. 13, 31—2; Mar. 4, 30—2; Luk. 13, 18—9) poroste, budou v něm dobří i zlí až do posledního soudu (Mat. 13, 37—43).

Tak zachoval a ochránil své poslání od příměšků židovských, dal mu čistý ráz duchovní, pro všechny národy, s cílem posmrtným.

Z učitelů církevních sv. Tomáš Akvinský (S. theol. III. qu. LIX. a. IV.) odpovídá na otázku: Zda Kristu přísluší soudcovská moc nad všemi věcmi člověka. Dí: Ano, neboť mluvíme-li o Kristu podle jeho božské přirozenosti, patrně, že veškeren soud Otcův patří i Synu, neboť jako Otec vše Slovem svým učinil, tak také všechno soudí Slovem svým; mluvíme-li o jeho lidské přirozenosti, rovněž: neboť tato jest se Slovem Božím v jedné Božské osobě spojena, mimo to i smrtí svojí tak si zasloužila, a konečně hmotné věci jsou podřazeny duchovním a tak i bude při soudu.

A na námitku vedenou ze slov Krista Pána: Kdo mne ustanovil nad vámi soudcem a dělitel? (Luk. 12, 14) praví: Soudcovská moc souvisí s královskou důstojností. Kristus však jakkoli jest ustanoveným králem od Boha, nechtěl přece na zemi živ jsa pozemskou vládu pozemským způsobem vykonávat; odtud sám prohlásil: Království mé není z tohoto světa; podobně nechtěl soudcovskou moc vykonávat nad věcmi časnými ten, jenž přišel, aby lidi k božským věcem povznesl: odtud Ambrož dí: „Dobře pozemským věcem se vyhýbá; jenž pro nebeské sestoupil, ani neráčí býti soudcem nad rozepřemi a rozhodčím nad statky, máje soud nad živými i mrtvými a rozhodnutí nad zásluhami.“

Proto Kristus Pán také tuto vládu církvi své nedal. I církev má své poslání vyšší, zachraňovati a spasiti duše.

Proto vysílaje sedmdesát dva učedníky, varuje je, aby starali se o věci časné a nařizuje jim, aby hlásali: Přiblížilo se k vám království Boží (Luk. 10, 1—17). A apoštolům, rozesílaje je před svým nanebevstoupením, předává svůj úkol: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“ (Jan 20, 21).

13. Jsou tedy dle vůle Krista Krále na zemi dvě společnosti: duchovní a světská, církev a stát. Jaký jest poměr mezi nimi? Každá má svůj cíl, jedna blaho časné, druhá věčné, každá tedy jest ve svém oboru samostatná, svrchovaná, dokonalá. Věci duchovní patří církvi, časné, pokud jsou takovými, státu. Jasně Kristus Pán prohlásil: „Dávejte, co jest císařovo, císaři, a co Božího, Bohu“ (Mat. 22, 21).

A tak Lev XIII. pojednává o poměru církve a státu, dí: „Bůh pěl o pokolení lidské mezi dvě mocnosti rozdělil, totiž církevní a státní, jednu pro božské, druhou pro lidské věci určenou. Obojí jest ve svém oboru svrchovaná; obojí má určité hranice, jimiž jest omezena, a sice určené svojí povahou a nejbližším úkolem; odtud jistý jakýsi obor povstává, v němž vlastní činnost každé vlastním právem se uplatňuje.“ (Denzinger, Enchiridion symb. 1908, n. 1866.)

2.

a) 14. Kristus Král nevykonával vlády pozemské, přenechal ji úplně světské, politické, státní moci. Mímovolně naskytá se otázka: Zůstává tato moc bez jakéhokoli vztahu ke Kristu svému Králi? Vládne Kristus Král nade všemi lidmi, nad jednotlivci i státy?

Odpověď jest snadná: Kristus Pán jest Pánem a Králem všeho, jednotlivci i celek podléhají jeho vládě.

Vizme i tyto myšlenky.

Všichni lidé všech dob a všech věků mají ke Kristu svůj vztah a své povinnosti. Kristus jest všech nejen Tvůrcem, ale i Spasitelem, jenž všechny vykoupil, splniv zaslíbení daná

patriarchům: V semeni tvém požehnána budou všechna pokolení země (1. Mojž. 22, 18; 26, 4; Gal. 3, 8).

Jemu patří všichni. Proto poručil i apoštolům, aby šli a kázali evangellum všem národům (Mat. 28, 19).

Proto nařizuje všem: „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno (pozemské) bude vám přidáno“ (Luk. 12, 31) a utěšuje je: „Neboj se malícké stádce, neboť se zalíbilo Otci vašemu dáti vám království“ (v. 32).

Kristus panuje nade všemi. Vládne v srdcích spravedlivých zde na zemi. Trůní v nich s milostí posvěcující a s láskou svoji. „S Kristem ukřižován jsem; žiji pak nikoli já více, nýbrž žije ve mne Kristus“, tak líčí tuto vládu sv. Pavel (Gal. 2, 20).

Trůní mezi svatými na nebesích. Sv. Jan ve Zjevení (7, 9—12) popisuje obrazně veliký zástup, jehož spočítati nikdo nemohl, jak stojí před trůnem a před Beránkem t. j. v oblažujícím spojení s Bohem a Vykupitelem ve své oslavě a blaženosti.

Kraluje i hříšníkům, dává jim víru a naději, základ to ospravedlnění, a ochoten jsa je posvětliti; panuje nad nimi jako budoucí jejich soudce: „Aniž pak Otec soudí koho; ale veškeren soud dal Synu“ (Jan 5, 22). „Všichni my zajiště ukázati se musíme před soudnou stolicí Kristovou, aby přijal jedenkaždý na těle vlastním, jakož činil, buďto dobré nebo zlé“ (2. Kor. 5, 10).

Ano kraluje i nad bludaři a pohany, připraven jsa všem dáti potřebné milosti a pomoci, by se mohli zachrániti a spasiti. Ke všem mluví slovy knihy Zjevení: „Hle, stojím u dveří a tluku; jestliže kdo uslyší hlas můj a dveře otevře, vejdu k němu“ (Zjev. 3, 20).

Panuje i nad dušemi v očištění, jeho milosrdenství dovolávají se věřící v modlitbách za ně a jeho zásluhy přivlastňují jim při nejsv. oběti.

Ano i zavržení jsou nuceni uznati jeho vládu nad sebou aspoň jako soudce spravedlivého: „kteří neznají Boha a neposlušají evangelia Pána našeho Ježíše Krista; a ti budou potrestáni záhubou věčnou, odloučení od tváře Páně a od slávy moci jeho!“ (2. Thesal. 1, 8—9).

Kraluje i nad anděly. Andělé jsou jemu poddáni rovněž i jako Vykupitel. Vždyť vtělení Syna Božího pozvedá přirozenost lidskou nad andělské kůry a napravuje, co hřích sváděním padlých andělů zavinil. A tak vidíme účast andělů na dílu vykupitelském od narození až do nanebevstoupení Páně.

Kraluje Kristus Pán nade všemi a tím zároveň dostává se mu i oslavy za jeho veliké ponížení a to až k smrti kříže, jak dí sv. Pavel: „Ponížil sebe samého, stav se poslušným až k smrti a to smrti kříže. Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, kteréž jest nade všechno jméno, aby ve jménu Ježíše pokleklo veškeré koleno, nebesťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ke slávě Boha Otce“ (Filip. 2, 8—11).

b) 15. Lidé sdružují se v rodiny, národy a státy, a i tento veřejný život podléhá vládě Krista Krále, svého původce, zachovatele a dobrodince.

Člověk již od přirozenosti své jest společenským. Jeho povaha vyžaduje, aby k zachování pokolení lidského vedl život rodinný, jeho prospěch nutí jej, aby spolčoval se s druhými v jednu obec, v jeden národ, v jeden stát. Na těchto přirozených základech zřízená společnost snaží se společné zájmy hájiti, ve prospěch všech pracovat, aby každý jedinec ve všech svých schopnostech se vyvinul a uplatnil.

Proto musí každá společnost, každý stát spočívat na přirozených Bohem Tvůrcem stanovených požadavcích svých členů, musí je znáti a plniti. A z jakého důvodu? Poněvadž toho přirozenost samotná žádá a v posledním důvodu dárce této přirozenosti — Bůh.

Odtud Bůh jest tvůrcem nejen života jednotlivců, ale i celé společnosti, a my jsme povinni své závazky plniti vůči společnosti, poněvadž toho Bůh žádá. Odtud i Kristus jsa Synem Božím jest Pánem a Králem každé společnosti.

16. Náboženství tvoří tedy poslední základ společnosti, národa i státu. Proto již slavný filosof řecký Plato doznával († 347 př. Kr.): Základ celé lidské společnosti převrací, kdo náboženství převrací (De leg. 1, 10),

a historik Plutarch, muž sešlý světem, v I. stol. po Kr. dí: Snáze jest město ve vzduchu postaviti, než stát bez kultu náboženství založiti. (Adv. Colot.)

Podobně mohli bychom projíti dějinami až do nové doby a našli bychom tak mnohá souhlasná svědectví. Lev XIII. o významu náboženství pro společnost dí: Autorita vládců svatostí jakousi se přiodívá větší než jest lidská a jí jest držena, by neodchýlila se od spravedlnosti nebo neprekročila míru v poroučení; poslušnost občanů jest provázena (vyšší) úctou a důstojností, poněvadž není to služba člověka člověku, ale poslušnost vůle Boha, vládu lidmi vykonávajícího. (Immortale Dei z 1./XI. 1885.)

Avšak již každý jednotlivec cítí těžký boj životní. Sv. apoštol národů líčí jej krátce: „Libuji si totiž v zákoně Božím podle člověka vnitřního, ale vidím jiný zákon v údech mých, který odporuje zákonu myslí mé a jímá mne zákonem hříchu, jenž jest v údech mých“ (Řím. 7, 17—23).

Stejně i celá společnost podobá se častokrátě žebráku, jenž šel z Jerusalema do Jericha a upadl mezi lotry, kteří ho nejen oloupili, nýbrž i zranili a odešli, polomrtvým ho nechavše (Luk. 10, 30). A tak nakloněna jsou již hříchem prvotním k zlému, ocitá se v rozkladu.

Kristus přišel na svět, aby zachránil lidstvo. Vykoupil je z vazeb hříchu, poučil je, obnovil a doplnil jim mravní řád Bohem daný, vysvětlil mravní zákon desatera, uvedl rodinu na původní nerozlučitelný svazek a posvětil je, sjednotil společnost posvěcuje i ji na život rodinný s příkazem lásky k bližnímu, jehož podklad tvoří láska k Bohu Otci. Tím stal se všech dobrodincem, Pánem. —

I dnes odpadem od náboženství ztratila společnost středislo, jež by ji sjednocovalo, moc, jež by ji ovládala. Odtud různost a nesvornost ve všech oborech, touha po moci a požitku, znesvěcení a podkopání rodiny, základu společnosti.

Různost v otázkách názoru světového. Má-li totiž svět tento stačiti člověku, ocitáme se v moři otázek, na něž odpovědi nenalézáme. Odkud to všechno? Odkud hmota, energie, jež celým světem hýbe? Kdo dal tu obrovskou

směsici zákonů fysických, jež tisíce let již obdivujeme, a čím další nalézáme, tím více jen žasneme? Kdo dal zákony mravní, na nichž spočívá celý život náš? Na tyto otázky zůstává nám svět odpověď dlužen.

Má-li nám země stačiti, pak musí býti nám cílem, jen co nám země dáti může, hmotný prospěch a požitek. Odtud za jediný cíl životní sledují mnozí honbu za prospěchem, kapitalism anebo požitkářství.

Mají-li tyto směry býti naším cílem, pak musí býti normou pro právo a spravedlnost, musí býti dobrem, jen co slouží kapitálu nebo prospěchu.

Důsledky těchto snah zažili jsme v letech minulých a vidíme je i dnes. Rozháranost na poli myšlení, filosofickém, mravním, sociálním a politickém. Individualism až do posledních důsledků rozkladu společnosti.

A proto třeba nám Krista Krále, jenž svojí naukou odpovídá na všechny otázky životní, sdružuje lidstvo kol Pána a Tvůrce, žádá pevný řád mravní za základ všeho života a vyvrcholuje jej v pojmu společnosti jako veliké rodiny, ovládané silou lásky k Bohu a k bližnímu!

Vedle této myšlenky sjednocující lidstvo pevně v jeden celek rodinný, třeba moci, která by dovedla spojit lidi, zničití jejich sobectví, osobní zájmy, jež jdou přes mrtvoly druhých, hlásajíce zásady silnějších, moci, jež by dovedla tlumití vášně vlastního požitku a prospěchu a jež by podřítila celého člověka i celou společnost vůli vyšší.

Třeba nám Krista Krále, jenž plným právem může lidstvu poroučeti. A tuto pomoc očekával prorok od Mesiáše: I bude připravena hora domu Hospodinova na vrchu hor, a bude vyzdvižena nad pahrbky, i pohnou se k ní všichni národové. A půjdou národové mnozí a řeknou: Pojďme a vstupme na horu Hospodinovu, a do domu Boha Jakubova, a učiti bude nás cestám svým, a budeme choditi po stezkách jeho... A souditi bude národy, a trestati lidi mnohé: i zkují meče své v radlice, a oštěpy své v srpy: nepozdvihneť národ proti národu meče, aniž se více cvičili budou v boji (Is. 2, 2—4).

Třeba nám Krista Krále, jenž lidstvu musí býti horou, kol níž všichni tak různí národové se sdružují, poslední

mezinárodní instancí, jež by svojí pravdou, svým právem všechny národy ovládala a spojovala!

A ještě něco chybí lidstvu. Oddálilo se od Krista a proto ztratilo ideu jednoty, obraz a vzor mravního života, ztratilo vůdčí osobnost. Nemají vůdce, jenž by postavil se v čelo a svým charakterem dovedl nadchnouti, uchvátiti a strhnouti národy, spojit je a v jednotě udržeti.

Třeba lidstvu Krista Krále, jeho osobnosti, jež majestát lidstvo uchvacuje a strhuje, jež moudrost myslí úžasem plní a přitahuje, jež svatost nejen oslňuje, ale zároveň srdce získává, jež láska a dobrota všechny láskou a dobrotou nadchnouti umí.

Třeba lidstvu jeho osobnosti, jež předem sama světem kráčí, všude dobře činí a uzdravuje (Skutk. ap. 10, 38) a pak je vyzývá: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem: a naleznete pokoj duším svým“ (Mat. 11, 29). „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne“ (Luk. 9, 23).

Třeba lidstvu jeho osobnosti, za níž zástupové se hrnou, jež opustili své síť, loď i otce své (Mat. 4, 22—3), padají k nohám jejím a vyznávají: Pán můj a Bůh můj! (Jan 20, 28).

Třeba lidstvu Krista Krále, jenž mu pravdou, cestou a životem!

Třeba lidstvu Krista Krále Boha!

Tak stojí před námi Kristus Král. Národové potřebují vlády Kristovy, aby mír Kristův v říši Kristově panoval.

A je-li, jak dí sv. Otec Pius XI. v první své encyklice, Kristus zdrojem dober opravdových jednotlivcům, rodinám, národům, pak třeba, aby to uznaly a vyznaly mocí světské, t. j. třeba uznati jeho království sociální.

17. Z toho pak zároveň jest patrné, jaký má býti poměr církve a státu. Nezávislost obou a svrchovanost není rozlukou ani nepřátelstvím mezi oběma. Časné blaho a pozemské věci musí sloužiti k dosažení věčného blaha, a naopak snaha po věčném cíli podporuje i časný blahobyt. Církev i stát proto mají navzájem se podporovati, si prospívat a tak člověku k dosažení časného i věčného blaha pomáhati.

Tento přátelský styk různě se projevuje.

Církev nabádá věřící, vede je k mravnímu životu, aby pro svědomí své poslouchali vládců, zachovávali zákony, plnili své závazky ke státu. Mimo to modlitbami, žehnáním nejsv. obětí a všemi nadpřirozenými prostředky podporuje život státu a jeho veřejné blaho, jak pěkně vysvětluje sv. Pavel k Timotheovi: „Napominám tě tedy předem, aby se konaly prosby, modlitby, přímly, děkování za všechny lidi, za krále i za všechny, kteří jsou v důstojenství“ (1. Tim. 2, 1—2).

A stát? Stát vědom si jest, že Kristus je Králem celého světa, dárce řádu přirozeného i nadpřirozeného, jenž duši jest všeho společenského pořádku a základem všech občanských ctností, neboť není mocností, leč od Boha, a kteréž jsou, od Boha zřízeny jsou (k Řím. 13, 1). Proto děkuje mu za svoji moc a snaží se ve všem jeho sv. vůli plniti: „Skrze mne králové kralují, a ustanovitelé zákona spravedlivé věci nařizují; skrze mne knížata panují a mocní usuzují spravedlnost“ (Přisl. 8, 15—6).

Proto podrobuje se ve vykonávání svých práv jeho sv. vůli a ve věcech, jež týkají se vůle Boží a svědomí lidského, radou nástupce Kristova se řídí.

Proto hledí, aby předpisy náboženské všude se zachovávaly, podporuje i po stránce hmotné život církve, chrání její práva k tomu, „abychom vedli život tichý a pokojný ve vši pobožnosti a počestnosti; neboť to jest dobré a příjemné před Bohem“ (v. 2—3).

A tak, jak sv. Petr Dam. dí, „Obojí hodnost navzájem si slouží k užtku, ježto totiž i kněžství se chrání obranou státu i vláda se podporuje svatostí úřadu kněžského“ (Epp. 1. 3, ep. 6).

Proto jen důsledně zavrhl Pius IX. v Syllabu p. 55 mínění: Církev od státu a stát od církve má býti rozloučen. (Denzinger, Ench. symb. n. 1755.)

A Lev XIII. ve svých proslulých encyklikách: *Immortale Dei*, *Libertas praestantissimum*, *Arcanum divinae sapientiae*, odsoudil „nebezpečné domněnky“ o důvodech pro rozluku církve od státu.

* * *

18. A tak tímto způsobem uplatňuje Kristus svoji vládu nade vším. Dnešní doba na tuto vládu zapomíná, jednot-

lívci i společnost, život soukromý i veřejný vzdalují se od svého náboženství, od svého Krista a Krále. Ano i lidé, kteří myslí, že jsou ještě dobrými křesťany, sprátelují se s myšlenkou zatlacení vlády Kristovy v záležitost čistě soukromou, v srdce lidské, a to i v něm ještě hodně hluboko!

Zde jest kořen všeho dnešního zla, jehož důsledky všude vidíme.

Zde též začátek, kde třeba nápravu zjednat. Svět musí poznati a uznati práva Krista Krále!

Právo vlastnictví všeho. Jemu patří všechno se vším co jest, jednotlivci, rodiny, národy i státy.

Právo zákonodárné nade vším. Jeho svatá vůle musí býti všude zachovávána a plněna. Jednotlivci, rodiny, národové mají ji znáti a plniti!

Kristus vykonává vládu nad duší lidskou přímo skrze církev svoji, přenechává pak záležitosti časné, pozemské, politické lidem, aby svojí společenskou formou, svým státním řízením si je spravovali. A na nich jest, aby při tom si uvědomili, že i oni jsou vlastnictvím Krista, svého Krále a proto jeho svatou vůli ve všem mají zachovávat i blahu lidstva sloužiti.

Kristus jest králem všech národů. Jeho vláda není vládou národní, žádnou národní církví, jež by uznávala práva jen toliko jednoho národa a omezovala se pouze na něj, starajíc se o prospěch a slávu pouze jeho, třeba i na úkor ostatních.

Jeho vláda není však také beznárodní, žádná moderní internacionála protikřesťanských proudů; neboť Kristus Pán učí nás slovy i příkladem svým lásce k rodině, obci, k vlasti, k národu, ke všem, s nimiž nás blíže pojí užší svazky příbuznosti, původu a řeči.

Jeho vláda jest všennárodní, sdružuje všechny národy v jeden celek, v jednu velikou rodinu, Ježíš tvůrcem, Vykupitelem, Pánem a Králem jest Kristus sám.

A v tom spočívá všeobecný, uніверzální význam jeho vlády pro lidstvo: každý národ má milovati sebe, ale též i v lásce žiti s druhými, hájiti svá vlastní práva, ale též nerušiti práv druhých, neboť všichni jsme údové jedné veliké říše, poddanými Krista Krále.

A tak Kristus posledním záchrancem mezinárodního života, posledním důvodem mezinárodních úmluv, poslední záštitou míru a pokoje mezi národy!

A proto tím více tyto veliké myšlenky lásky k vlasti, tužby po pokojném životu všech národů musí nás vést jen pod prapor Krista Krále.

A čím více svět na tuto jasnou pravdu víry zapomíná, na nás jest, abychom ji světu připomínali, otevřeně hlásali, v životě soukromém i veřejném hájili.

Každý z nás musí býti světcem Petrem, jenž vystupuje před nejvyšší radu a prohlašuje: „Není v nikom jiném spásy; neboť není jiného jména pod nebem dávaného lidem, v němž bychom měli spasení býti“ (Sk. ap. 4, 12).

III.

19. Tím zároveň splníme veliké své dílo křesťanské, býti hlasateli evangelia Kristova, šířiteli jeho království.

Kristus Pán naznačil podstatu své vlády, ukázal též vnější rozsah její a pak uložil apoštolům, aby království jeho hlásali a vládu ve skutek uvedli. Vizme i my tuto jejich práci!

Naposled se jim objevil v den nanebevstoupení svého. Přikázal jim, aby sečkali, až přijmou Ducha sv. a obdrží hojnost milosti a pomoci k úkolu svému: „Obdržíte sílu, když na vás sestoupí Duch svatý“ (Sk. ap. 1, 8). A pak nastoupí své poslání: „A budete mi svědky v Jerusalemě, a po všem Judsku i Samařsku až do končin země.“

Měli konati dílo Spasitelovo! Obroditi, očistiti a posvětili lidstvo. Pohané měli odřici tomu, co otcové jejich ctíli, zavrhnouti to, co jejich myslitelé za nejvyšší ideály považovali, a přijmouti v sebezáporu a přísné kázni vše, co jejich svět nenáviděl. Měli zřici se svých různých bohů a věrně vyznávali jediného, pravého — Boha ve třech osobách. Měli přijmouti novou víru, novou vědu, stavěti nové chrámy a v nich oltáře a na oltáři kříž, nejnižší nástroj utrpení a bolesti, s Bohočlověkem, ukřižovaným Kristem, pohoršení to židům, pohanům pak bláznovství (1 Kor. 1, 23).

A u paty toho kříže měli lidé ze všech národů, všech věků, ze všech stavů a oborů pokleknouti a svého Krista

Boha Krále vyznati. A to mezi nimi především veliké a vznešené duše, jež dovedou všechno v obět přinést, všeho se zřící a všechno snesli pro svého Krista Krále!

Tak jim určil Pán a předpověděl: „A já, až povýšen budu od země, všechno potáhnu k sobě“ (Jan. 12, 32).

Pod ochranou tohoto našeho Krista Krále sledujme nyní království Jeho jak v srdci jednotlivců, tak ve vnějším rozvoji církve a vizme, jak se slova jeho plní!

1.

a) 20. Kristus Král skrze své apoštoly kráčí světem. Stojí v každé době, na různém místě, stojí na hranicích zemí i národů, stojí u bran měst i výsek, u vchodů nádherných paláců i prosté chýšky, u srdce každého z nás a volá: „Hle, stojím u dveří a tluku“ (Zjev. 3, 20).

A lidé otevírají mu, vítají jej: „Vítej milý Jesu Kriste, Králi!“

Kamkoli vstoupí, tam šíří svoji vládu, slává se Králem rozumu, vůle i srdce!

Kristus Králem rozumu. Vystupme do výše nebes, pohlédneme zrakem orla přes vrstvy vod do všech dílů světa, jaký obraz tu spatříme!

Mezi příbytky měst i venkovských chýšek rozseto na miliony chrámů, věží, jež jak prstem ukazují vzhůru k sídlu svého Krista Krále.

Vstupme dovnitř. Kolik oltářů, kolik svatostánků — a v nich neviditelný a závojem Eucharistie skrytý Kristus Král!

Sledujme život uvnitř od časného rána až do pozdních chvil nočních, jaké to množství lidu, učených i neučených, jež kolena svá sklání před Kristem Králem. Hlavy se nachylují, ústa šepotají slova díků, proseb a oslavy, a všechny tyto vzdechy končí: pro Krista Pána našeho, jenž žije a kraluje na věky věků.

A seskupení kol svého Krista Krále přítomni jsou přesvaté jeho oběti. Když pak oživuje kazatelna, na stolici učitelské objevuje se kmet, otevírá evangelium a hlásá věřícím slova Krista Krále. Dokončil svou řeč. A lid odpovídá: Dejž nám to Pane ležší Kriste, a znamená se jeho znamením a přijímá jeho požehnání.

Než i mimo chrám. Vizte shromáždění, parlamenty a senáty, vzdělané i méně vzdělané, slyšte jejich rozum a seznáte, že co velikého, vznešeného, dobrého, co ideálem pravdy a krásy, vše to oduševněno pravdou Kristovou!

Ano, naslouchajte hlasu lidstva, slovům dítek, jinochů, mužů, kmetů, žen a dívek, hlasu učenců, umělců, knízať, i posledních žebráků: různé jsou to hlasy svojí podobou, nářečím i výrazem, avšak přece v jednom se shodují. Jest to hlas veliké rodiny, jež po celém světě po tisících letů rozum svůj obětuje a vyznává: Credo — Věřím v Boha Otce všemohoucího . . . a v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho!

b) 21. Kristus králem rozumu. Avšak netoliko si rozum podrobil, ale i vůli lidstva si získal.

Svoboda, toť píseň ptáčeť ve vzduchu, toť kouzlo, moc, jež člověka člověkem činí, toť dar Tvůrce vznešený, toť nezadajné právo, jehož nemůže se člověk zřici, aniž by se sebe zřekl.

A této svobody Kristus Králem jest. Dal této svobodě hranice. Obnovil a utužil přirozené cesty, povzněl a zdokonalil vůli. Dal člověku zákon, který celé nitro proniká, celý život provází, který však též plnou poslušnost vyžaduje. A čím ji získává? Ne vojsky, ne ozbrojenou mocí, ne zlatem, ne výmluvností, nýbrž dobrovolným rozhodnutím každého. Nenutí nikoho, vždyť dobrovolnou, rozumnou chce službu naši. Tak jen totiž, když můžeme hřešiti a nechceme, získáváme si zásluhy nebo odměny u Boha.

A dosáhl toho? Pohlédněte kolem! Kolik lidí plní jeho svatou vůli a když chybili, lítost v oku jejich ukazuje snahu, že příště se polepší! Kolik lidí slouží mu modlitbou, postem i almužnou? Než naleznete i mládence, jež více ještě činí a dobrovolně si volí, nevinný život že povedou a rady i zachovají, jež vyvoleným jen duším vyhrazeny jsou. —

Tolik lidí slouží mu vzdor všem bojům a úsilím . . ., všechno marno, jsou věrni mu až do smrti.

Tolik to duší od prvních dob až do dnešního dne, v jichž vůli Kristus vládne!

c) 22. Hybnou silou činnosti naší jest srdce. A Kristus Králem srdcí. Lidstvo miluje jej láskou, již rovno není.

Dávno již viditelně mezi námi není přítomen a přece v srdcích našich žije, jest milován a v lásce vzpomínán.

Když během roku o Velikém dni Krista Krále kněz ukazuje jeho kříž a o tomto kříži hlásá: „Ejhle dřevo kříže, na němž pněla spása světa“, vidíme po celá staletí, jak na kolena padá svět, srdce své mu otevírá se slzou lásky v oku líbá jeho svaté rány, jeho nohy, jeho ruce, jeho srdce a takto odpovídá na slova kněze, všechny při tom ještě vyzývá: Ano pojďme a klaňme se jemu! —

A když na oltář sestupuje při svaté Oběti se svého nebes trůnu, přicházejí ze všech stavů, ze všech národů jako tři králové poklonit se jemu.

A v okamžiku, kdy kněz u oltáře podává jim Spasitele a on vstupuje v srdce jejich, láska s láskou se pojí, a ústa šepotají: Ježíši, tobě jsem živ, tobě umírám, tvým jsem v životě i ve smrti!

Dítka obětuje mu svůj první: Otčenáš, rodiče odporoučejí mu své dítky, dělník mozoly rukou svých a stařeček poslední chvíli žití svého.

Je možná větší láska než tato, jež i mládí i život i smrt v obět přináší?

Ano kraluje nad námi celý život až do posledních chvil, kdy hlava spočine pod zeleným rovem a na zemi není jí více. Ano na zemi není jí více, ale království Kristova nad ní není konce. Neboť nad posledním tím odpočinkem zvedá se kříž, by celému světu hlásal, že zde odpočinul jeho bojovník, aby přešel v království jeho věčné!

2.

a) 23. Avšak nepanuje Kristus toliko v nitru člověka, ale i v širém světě, nemá trůn svůj toliko v srdci jednotlivců, ale i ve světě, ve společnosti jím zbudované, jím ovládané, jím i řízené, ve své církvi.

Nevládne pouze v životě soukromém, ale i veřejném, nesídlí pouze v skrytých katakombách, ale i na světovém zápasišti, netoliko na jednom místě, ale od východu až

k západu všude jeho říše, a všude vzdává se mu hold úcty, poslušnosti a lásky, ne pozemské, nýbrž té, která jemu Bohu a Králi přísluší!

Na jižním portálu Strasburského domu nalézají se dvě sochy veliké umělecké ceny. Jako ve spánku, ochromena ve své činnosti stojí tu jedna představující Synagogu. Vysoký praporec ležící klidně v ruce třikrát jest zlomen. Ze znavené pravice padá Písmo Zákona. Na očích páska, kterou jasné kdysi oko zasířeno. V ušlechtilé tváři zřítí lze bolest a ztracenou naději. K vysokým úkolům povolána, nepoznala čas navštívení svého. A dnes? V celé postavě její jako by vtesáno bylo: Čas přese mne přešel — nepoznala jsem vůli Boží.

Naproti ní druhá postava, symbol říše Kristovy, církve. Korunována diadémem královským, beze stopy pýchy, ale pevně, důstojně, vědoma sobě svěřené pravdy a síly stojí zde. Plna chuti k práci, ovanuta radostí z vítězství třímá levicí vysoký kříž a v pravici drží pevně a odhodlaně kalich milosti a utrpení. S jistou nadějí, se zářící láskou obrací se na polo k dohasínající Synagoze, ale zrak její pohlíží v dál na obrovský úkol svůj mezi národy veškerého světa. Svědkyní jsem života Ježíšova, tak čteš v jejím vznešeném, vše jímajícím pohledu, hlasatelkou jeho pravdy, dárkyní jeho milosti, vychovatelkou národů.

„Pluje církev opatřená kormidlem víry tichým letem na moři tohoto světa, majíc za kormidelníka Boha, za veslaře anděly, nesouc sbory všech svatých, se vztýčeným uprostřed spasným dřevem kříže, na němž zavěšeny plachty víry evangelia, jest vedena vánkem Ducha svatého ku přístavu ráje a k bezpečnému pokoji věčnému“ (Rom. 23 in Mat. 8 ve spis. přepisov. Chrysostomovi).

Během staletí co tu převratů hospodářských, sociálních a politických a království Kristovo trvá, ano roste a vysoko vyniká nad celou rozháraností dob jako maják klídu a velebnosti: neustupuje moci, překonává násilí, kráčí nad proudy světa. *)

*) Dr. Alois Hudal, Tat katholicismus. Štýrský Hradec, 1923, str. 88 n.

Neustupuje moci vnější. Ona se nesklání před trůny královskými, ani též před mocí republik.

Za staré doby císařů platilo: Co jest vládci milo, to jest zákonem. Vláda Kristova však nad to postavila božský zákon: Není lid k vůli vladaři, ale vladař k vůli lidu. A proto, šlape-li práva lidu a spravedlnost, neslouží-li jeho dobru, není více vladařem, ale tyranem. Vladař není svrchovaným pánem, i vladař jest vůli Boží podřízen a Bohu za své jednání zodpovědn.

Kdo chápe plný význam, velikost těchto myšlenek vlády křesťanské, pozná zásadní rozdíl mezi názorem císařského Říma a vlády Kristovy, pozná význam a hloubku odpovědi křesťanských: Za cesara se modlíme, ale cesaru se neklaníme!

A když stěhování národů hrnulo se přes Evropu, byla to vláda Kristova, jež se prohlásila za ochránkyni svobody národů, práva, spravedlnosti všech. Nedala se zstrašiti, nýbrž přinutila moc světskou k ústupu. Atila před Lvem Velikým, Odoaker před Severinem, kníže Gotů Totila, jenž před Benediktem s úctou se sklání, jsou ukázkou tohoto boje.

S toutéž statečností postavila se církev proti absolutismu císařů byzantských, když ti z přílišné lásky ke Kristu, chtěli rozhodovati i o svědomí, učení, životě, vládě v říši Kristově. Ukázalo se, že příliš přátelský stát může svobodě vlády Kristovy býti hroznějším než nepřátelský.

I na západě vidíme ozvuky tohoto boje. Francíi králové zasahovali do voleb biskupů, jednání synod, církevního majetku. Nedlouho na to boj o investituru biskupů prstenem a berlou za Innocence III., útoky na církevní neodvislost za Bonifáce VIII. byly chvíle, kdy bylo třeba se vši rozhodností obhájit práva Krista Krále.

Později opět monarchistické státy stol. XVII. a XVIII. ve svém absolutismu považovaly se za jedinou formu státní a osobovaly si práva i vládu Kristovu mistrovati. Ve Francii gallikanism, na Porýní febronianism a v Rakousku josefinism, jsou různá jména tohoto směru.

Byly to těžké doby kulturních bojů, jež musila církev podstoupiti, aby je vítězně pro Krista Krále skončila.

A tak i v budoucnosti: „Neskloní se na věky věků . . . Zakolísá církev, zakolísá-li základ; avšak jak zakolísá Kristus? . . . Kde jsou ti, kteří tvrdí, že zmizela se světa církev, když nemůže se ani naklonit?“ (Sv. Augustin In ps. 105 sermo 2 n. 5).

b) 24. Překonává násilí. Ježíš Kristus jest Králem, za nějž obětují lidé svoji krev. Čím mohli nepřátelé proti němu vystoupiti? Mluvití, dokazovati, vědou a srdcem bojovati ovšem nemožno, a proto vůbec nezbylo jim než chopili se násilí.

A výsledek? Svět slyší jméno Kristus, přijímá je, království Kristovo roste na východě i na západě, v senátě, v legiích, i na dvoře cesarů-pronásledovatelů má své činitele, příznivce, vyznavače.

Prchají a mizí se země do útrob jejích, než i zde jsou vyslíděni, vypátráni a pak všichni i se svými biskupy před soud a na popravu vedeni.

A jací jsou to hrdinové? Četné davy vyznavačů z každého stavu, věku, pokolení, jež mimo slovo Kristovo nemají jiné obrany. Za svého Krista Krále život dávají a když na smrt kráčí, vědí, že spěchají v jeho věčnou říši. A tak něco nadlidského v sobě mají, když ve chvíli nevýslovných utrpení opakují své Credo a svojí krví podepisují své jediné heslo: Pro Christo! Za Krista Krále!

Padly modly a na Kapitolu vztýčen kříž, na místě otroctví vášní — znamení lásky, v městě cesarů trůn a na něm zástupce Krista Krále! Země zrosena svatou krví, a v něm zaseté símě mučedníků slává se zdrojem, z něhož vyrůstá nový zástup křesťanů, čili jak dí Tertullián: Více nás jest, kolikráte jsme od vás sčítáni (měření); semenem jest krev křesťanů (Apol. 50).

Vytrvalost křesťanů osvědčila se po všechna staletí, osvědčuje se i podnes, kdy odpad od Krista a jeho církve u mnohých ani za nic nečestného se nepokládá, ať pronásledování zuří na východě v Armenii, Číně, Japonsku, nebo na západě v Americe, v Mexiku, nebo i u nás v Evropě, Francii, nebo někde i jinde. —

Veliký jest boj veden proti nám. Splňuje se na nás slovo Krista vládce: „Budete v nenávisti u všech pro

jméno mé" (Mat. 10, 22). Na cestách, na ulicích, v divadlech, na tribunách, na kathedrách, ve schůzích a především v tisku vypovězen boj proti nám.

Než Bohu díky, pomalu chápeme své postavení a svoji povinnost. Nejsme církví trpící, ale Kristem stanovenou církví bojující! A proto chápeme se i my pozitivní práce! Hájití a šířiti království Kristovo, všude je vznešenou dnes povinností naši!

Povstáváme k pozitivní práci, k útočnému boji. A červánky nového života se pomalu objevují. Tisk náš roste, zásady naše jasněji se rysují, vědomí katolíků otevřeněji vystupuje a ohled, úctu i u nepřátel si vzbuzuje.

A tak jen mužně vpřed! Za Kristem Králem!

Dějiny nám ukazují, jak království Kristovo neochvějně trvá uprostřed vln, které během staletí vždy s novou silou se proti němu valí, jako maják vysílá světlo mezi rozbouraný život, aby jím trosečníci cestu k bezpečnému přístavu míru a pokoje našli.

c) 25. Kristus vládcem nad duchem času. Vše v nás i mimo nás se mění, myšlenky, národy i říše, cily, snahy i tužby jejich, mezi kolébkou a hrobem jediného člověka kolik již změn!

A nade všemi těmi proudy světa kráčí vládce Kristus Král!

Bezprostředně již před svojí smrtí, uprostřed svých věrných pohliží do budoucna, vidí všechny tyto směry, a proto ve své velekněžské modlitbě za jednotu ve svém království Otce svého žádá, prose: „aby všichni jedno byli“ (Jan 17, 11 n.). A sv. apoštol základ této jednoty v království Kristově prohlašuje slovy: „jeden jest Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který jest nade všemi a skrze všechny a ve všech nás“ (Efes. 4, 5).

Během staletí mnoho-li tu povstalo hnutí, sekt, bludů, bojů proti této jednotě. A mnohé z nich uchvátily a rozvrátily i značnou část království Kristova. A dnes kde jsou? Samy se rozpadly.

Ve století XI. přišla církev řecká a prohlásila: „Chceme patriarchu a žádného papeže, viditelnou hlavu církve“. A proto se odtrhla. Ve století XVI. protestanté nechťeli

biskupy ani kněze, ale pouze pastory a nad nimi knížata světská. A odpadli. Nové sekty v Anglii nechťely ani faráře, ale pouhé kazatele, a dnes někde mají i ženy v čele.

V revolučním hnutí stol. XVI. zavržena autorita učitelského úřadu Kristova; ať si každý věří bibli za vedení Ducha svatého. Ve stol. XVII. rozum již každého rozhoduje si nad vírou a biblí, a ve stol. XVIII. jsou to již jen pozemské zájmy mrtvé hmoty, jež stávají se normou života, — a náboženství odkazováno jest na subjektivní citění.

A tak bychom mohli probrati všechny odpady až do toho posledního, jenž si za svůj znak vzal prázdný kalich. Prázdný, neboť nemají víry, nemají svěcení a svátostí. Kalich — pouhé jméno, za nímž se již nic neskrývá než pouhý odpor vůči království Krista Krále.

Uprostřed všech těchto změn stojí tu jen jedna instituce pevně a nezměnitelně — vláda Kristova. Vědoma si svého poslání se sv. apoštolem hlásá celému světu: „Jeden jest Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který jest nade všemi a skrze všechny a ve všech nás“ (Efes. 4, 5).

A opakuje slova mučedníka sv. Cypriána († r. 258) z jeho spisu O jednotě církve katolické: „Této jednoty kdo nemá, nemá zákona Božího, nemá víry Otce a Syna, nemá života a spásy.“

A její příslušníci? Kolik jich jest ve všech zemích šířého světa, všichni vyznávají jednu a tutéž víru, kterou vyznávali jejich otcové, jejich předkové až do nejzazších dob prvních let křesťanských. Všichni pevně se drží lodičky Kristovy, na níž Kristus vládne, týž včera, dnes i na věky.

A jestliže někteří stržení proudem času stali se mu nevěrnými, tisíce a miliony tím horlivěji mu slouží, noví přívrženci se k němu druží a všichni jako jedněmi ústy uznávají jeho vládu — unam, sanctam, catholicam et apostolicam, jednu, svatou, katolickou a apoštolskou!

Tak tu stojí Kristus Král v obraze dějin. Předpověděn byl, přišel a kraloval slovem i skutkem. Odešel a zůstal mezi námi. Žije mezi námi, vláda jeho trvá a království jeho není konce.

Je středem dějin světových, jež dělí se na doby stínu, přípravy na něho a dobu jeho vlády, dobu jeho lásky a osvěty, kde vládne kříž a pod ním milosrdenství, cívilisace, pokrok.

* * *

26. A my? Myšlenky mé zalétají v minulost. Jest první den Svatodušní. Království Kristem Králem zřízené předstupuje před svět.

Petr s jedenácti povstává, mluví o Kristu, o jeho vládě a končí: „Na jisto tedy věz veškeren dům israelský, že Bůh jej učinil i Pánem i Vykupitelem — toho totiž Ježíše, kterého jste vy ukřižovali.“ Uslyševše to byli protknuti v srdci a řekli k Petrovi a k ostatním apoštolům: Co máme činiti, muži bratři? Petr pak pravil k nim: „Čiňte pokání a pokřtěn buď jedenkaždý ve jménu Ježíše Krista“ (Sk. ap. 2, 37—8). I připojilo se jich v ten den asi tři tisíce duší (v. 41).

A my? Poznali jsme, že Kristus Králem našim. Viděli jsme jeho vládu, trojí pásku — víry, milosti a autority apoštolské s Petrem v čele —, jež sdružuje království jeho na zemi. Viděli jsme, že všechno podrobena vládě jeho, že všeho Pánem a všech Vykupitelem Kristus ukřižovaný.

Co máme činiti? Co jiného než přičiniti se o rozšíření království jeho a, kde se již nalézá, snažili se o jeho oživení, prohloubení, upevnění a povznesení!

Čím? Modlitbou a prací!

Přijď království Tvé! Aby Bůh v nás vírou, nadějí a láskou panoval. Přijď království Tvé! Aby království Boží všude se šířilo a upevňovalo.

A když při práci své ocitneme se v těžkém boji, vzpomínejme na dějiny.

Kolikráte lodička Petrova bývá zmitána vlnami, uprostřed povstává Pán a řka: Co se bojíte, molověrní, prikazuje moři a větrům, a nastává utišení veliké.

Kolikráte myslí již nepřítelé, že ještě poslední útok a lodička se sřítí, než tu Pán dí: Koho hledáte? A na jejich přiznání: „Ježíše Nazaretského“ odpovídá: Já jsem to (Jan 18, 5—6). A jak bleskem sražení padají na zem, a všechny jejich plány řítí se v nížeč.

A tak jen vpřed! Adiutorium nostrum in nomine Domini. Pomoc naše ve jménu Páně!

Modleme se a pracujme ve jménu Páně!

A i ten svět pozná vládu Kristovu. V jejím zraku uží pohled Páně, z jejích úst uslyší slovo Boží a z jejích rukou přijme milost Krista Krále.

Pod jeho vládou zhojí své rány u trůnu milosrdenství, posílí se u trůnu lásky a nastoupí cestu ke trůnu věčnosti:

Tim vládá Krista Pána v plném světle světa bude zářiti, a i ten svět dozná: „Viděli jsme slávu jeho, slávu to jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy“ (Jan 1, 14).

III.

PŘED TRŮNEM KRISTOVÝM.

„Králi věků, nesmrtelnému, neviditelnému, jedinému Bohu budiž čest a sláva na věky věků. Amen.“ (I. Tim. 1, 17.)

Úvod: Pozemské vlády hynou, království Kristovo trvá na věky. — Kristus Král na trůně a před ním jeho lid připraven, aby obnovil své zasvěcení svému Králi: Tvými jsme. Tvými býti chceme! (1.)

Uvažme, co pravíme těmito slovy:

I. Tvými jsme!

II. Tvými býti chceme!

I. *Tvými jsme:* 1. Jsme jeho majetkem, 2. což uznáváme z plna srdce (2.).

1. Jsme jeho majetkem, neboť jest naším

a) Tvůrcem (3.),

b) Vykupitelem (4.),

c) dobrodincem (5.).

2. Toto vědomí vzbuzuje v nás pocity:

a) lásky (6.),

b) vděčnosti (7.),

c) touhy zadosti učiniti za celý svět (8.).

A proto: Tvými jsme (9.).

II. *Tvámi býti chceme*: 1. Chceme, by Kristův trůn vládl v lidsvu, — 2. a to bude i naším úkolem (10.).

1. Trůn Kristův má vládnouti:

- a) v srdcích (11.),
- b) v rodinách (12.),
- c) ve státech (13.).

2. Oč se přičiníme:

- a) modlitbou (14.),
- b) prací (15.),
- c) obětmi (16.).

Závěr: Obnova věrnosti (17.).

„Králi věků, nesmrtelnému, neviditelnému, jedinému Bohu budiž čest a sláva na věky věků. Amen.“ (I. Tm. 1, 17.)

1. Dějiny vypravují o vzniku a zániku mnohých říší, ano byly vlády, o nichž ani dějiny stopy nemají. — Avšak mluvíme-li jen o přítomnosti, pokud svět stojí, snad nezažil takových rozvatů vlád, jaké jsme my spatřili.

Trůny se hýbaly a sřítily. Žezla vládcům vypadla z rukou, koruny s hlav ocitly se v prachu nicoly zemské.

A přece uprostřed tohoto věření jeden trůn jak skála pevný, jedno žezlo v plné vládě, jedna koruna stkví se v záři: „Kristus dnes i zítra, týž na věky“ (Žid. 13, 8). Na něm se splňují slova Božího posla: „bude kralovati na věky, a království jeho nebude konce“ (Luk. 1, 32—3).

Stal se mu sice mnohý nevěrným, zaprodal, zradil a zapřel svého Krista Krále, zpronevěřil se jeho říši, církvi, — mohlo se tak státi, vždyť Bůh dal svobodu člověku a nechce žádných otroků. Ale o své říši pronesl: „na skále — Petru — vzdělám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou“ (Mat. 16, 18). A tak tu dnes stojí před zrakem naším. Jeho říši není a nebude konce. Nebe i země pomínou, ale slova jeho nepominou.

Tak stojí i před zrakem naším v této posvátné chvíli! Jak mohutný, dojemný a velkolepý to obraz jeho vlády! Vizte, plesejte a radujte se! Tam na oltáři slavnostně

přioděném, v záři světél, nádheře květin na trůnu svém Kristus, a zde před ním ten jeho dobrý a věrný lid!

Shromáždili jsme se v této posvátné chvíli, abychom pozvedli zrak svůj vzhůru k svému Kristu, Bohu, Králi v Eucharistii pod bělostnou způsobou chleba přítomnému, jak sám prohlásil: *Totoť jest tělo mé, totoť jest krev má.*

Sešli jsme se, abychom na kolenou před majestátem velebnosti jeho, zasvětili se mu a obnovili svoji věrnost řkouce: *Tvámi jsme, o Pane, Tvými býti chceme!*

Nuže uvažme v této tak veliké pro nás chvíli, co slova tato znamenají! *)

A Ty, Kriste Králi, přijmi slova naše jako nepatrný hold královské Tvé hodnosti věnovaný, žehnej jim a učiň, by se staly zdrojem Tvé věčné vlády nad námi zde na zemi a jednou v nebesích!

I.

2. *Zasvětití se Kristu Králi znamená věnovati se mu, uznati, že mu zcela náležíme a prohlásiti, že mu též zcela chceme patřiti, že všechny naše myšlenky, řeči i skutky od té chvíle jemu přináležejí, jeho jsou.*

Poprvé jsme tak učinili ve svatém křtu. Slib tento opakovali jsme pak při přijímání sv. svátostí. A abychom naň nezapomenuli, obnovujeme jej častěji v životě, jako právě v této posvátné chvíli činíme.

Vzpomínám všech těchto slavnostních okamžiků i nyní, kdy prohlašujeme: *Tvámi jsme, Tvými býti chceme, kdy takřka vyzýváme Krista Krále, by znovu sestoupil s výšin nebes, plně dle svého práva nás opanoval, trůn svůj si v nás zřídil!*

Tvámi jsme! Nemůžeme mu dáti, co by mu již nepří náleželo. Odkud toto jeho právo?

A co vede nás, že toto jeho právo slovy: *„Tvámi jsme“* tak radostně uznáváme a vyznáváme?

1.

a) 3. *Jeho jsme.* Odkud to? Kristus naším Tvůrcem, Vykupitelem, Dobrodincem.

*) Hartz, *Rast am Herzen Jesu*. Mergentheim, 1924, str. 153 n.

Jsmo tvorové a Kristus, jsa Bohem, jest i naším Tvůrcem. „Prosím tě, synu“, povzbuzuje matka Machabejská sedmého syna svého k utrpení, „abys pohleděl na nebe i na zemi, a na všechny věci, kteréž v nich jsou: a poznal, že z ničeho Bůh učinil je i lidské pokolení“ (2. Mach. 7, 28). Ano, pohlédněte vzhůru, všechno to učinila ruka Tvůrce, všechno to jest jeho majetkem! Pohlédni na sebe a ťaž se se sv. Pavlem: „Co máš, abys toho nebyl dostal?“ (1. Kor. 4, 7).

A pak doznáš právo Tvůrce na sebe! Ano Pane, Tvými jsme, Tys naším Králem!

b) 4. Kristus si nás vykoupil. Pohlédni k němu a vzpomínej, proč Syn Boží s nebe sestoupil a stal se člověkem, a srdce ti odpoví: Pro tebe! Sečti hodiny a kroky 33 let, uvaž, co vše vykonal, ťaž se, pro koho, a seznáš, že pro tvoji duši. Přemýšlej, proč tolik trpěl, až tam, kde pni jako Beránek Boží, jenž život svůj dává za tebe, a vzpomeneš, aby tebe s Bohem smířil a duši tvoji zachránil. Ano, sv. Pavel dovozuje: „Koupení jste za cenu velikou“ (1. Kor. 6, 20) a proto „nejste svoji“ (v. 19). Či tedy jsme? Tvými, o Kriste, Králi, Vykupiteli!

c) 5. Kristus naším dobrodincem. Nesčíslná jsou dobrodíní jeho. Vše, co nám příroda skýtá, jest z rukou jeho. „Oči všech doufají v tebe, Hospodine“, di žalmista Páně, „a ty dáváš jim pokrm v čas příhodný. Otevíráš ruku svou a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním“ (Ž. 144, 15—6). Ano: „Dobrotivý jest Hospodin ke všechněm a slitování jeho na všechny tvory“ (v. 9). A když jsme chybili a shromažďovali si hněv „ke dni hněvu a zjevení spravedlivého soudu Božího, jenž odplatí každému podle skutků jeho“ (Řím. 2, 5—6), bylo to jen milosrdenství Boží, že jsme nezhylni. Nový nadpřirozený život dal nám a udržuje v nás. Vzpomeň jen, jak velkým dobrodincem Kristus, jenž navštěvuje hladové, aby je sytil tělem svým, jenž odívá nahé rouchem milosti posvěcující, jenž pocesťným na této pouli životní připravuje věčně příbytky, jenž osvobozuje uvězněné z vazeb hříchů, jenž navštěvuje nemocné i v poslední chatrči, by byl jejich útěchou a i poslední posilou! Nemá proto plné právo na to, že jeho jsme?

2.

a) 6. Ano, jsou to právní tituly, jež mu dávají neomezené právo na nás, bez výhrady a bez výjímky. Než přece dovoluje, bychom sami dobrovolně se mu věnovali. Rozum dal nám, vůli a srdce, tři schopnosti, jež tvoří výlučně člověka. A tak přiměřeně člověku i Kristus Král nám ponechává, bychom rozumem svoji závislost poznali, vůli jí plnili a to se srdcem radostným, plným totiž lásky, vděčnosti nejen za sebe, ale i za ostatní.

Sv. Jan, miláček Páně, uvažuje o poměru Boha k nám, praví krátce: „Bůh jest láska“ (1. list 4, 16). Z pouhé lásky přišel Syn Boží na zemi. Láskou byl celý jeho život, láskou jeho první a největší přikázání, láskou jeho smrti. Ano ještě tenkrát, kdy lidé kuli plány proti jeho životu, kdy nenávisť a zášť sbíjela dřevo kříže, jeho láska vrcholí ve slibu: Nezanechám vás sirotků, přijdu zase k vám (Jan 14, 18). „Já s vámi jsem po všechny dny až do konce světa“ (Mat. 28, 20). Sv. Jan veden touto myšlenkou opakuje: „Bůh jest láska“, a dodává: „a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu, a Bůh v něm“ (v. 16).

A tím vlastně vykládá miláček Páně vnitřní důvody příkazu Kristova: Milovatí budeš Pána, Boha svého, z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši mysli své a ze vši síly své. (Mar. 12, 30). Na této lásce naší závisí všechno. Mohl bys mluvit lidskými i andělskými jazyky, bez lásky nemá to před Bohem ceny. Ano kdybys všechna tajemství a všechnu vědu znal, ničím před Bohem nejsi. Ano sv. apoštol tě ujišťuje, že kdybys všechn svůj statek rozdal, před Bohem nic ti to neprospívá (1. Kor. 13, 1).

Láska nás tedy poutatí musí s Kristem Králem. Z lásky musí vycházeti všechna hnutí srdce, všechna slova úst, všechny činy rukou. Ať se děje cokoliv, ať slunečno nebo bouřливо, ať životní cesty sebe více se protínají, lásky třeba, jež nás pojí s Kristem Králem.

Pečujeme tedy o tuto lásku, základ žití našeho! A nastanou-li těžké chvíle, kdy by mohla ochabnouti, pohlédněme vzhůru k svému Kristu Králi, jenž zdrojem a dárce lásky jest, rezechřejme svoji lásku na jeho svatém srdci, a tato láska pak tím vřejeji se ozve: Tvými jsme, o Pane!

b) 7. S city lásky souvisí city vděčnosti. V lásce své zve Kristus všechny: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a jste oblíženi, a já vás občerstvím“ (Mat. 11, 28). Není to pouhý hlas otce nebo matky, jenž nás volá, není to pouhý kníže boháč, jenž nás u sebe vítá a hostí, nýbrž náš Kristus, náš Pán. Ten, jenž splnil tužbu starce Simeona a v jeho náručí spočinul (Luk. 2, 29), jenž unaven přijímá ještě dítky a žehná jim (Mar. 10, 13), jenž za noci bdí u Nikodéma, by jej poučil (Jan 3, 2).

Všechny nás k sobě zve: hříchy světa oblížené, bojem života upracované, v křížích trpící. Všechny chce občerstviti. Jeho pomoc zahání smutek z duše, odevzdaností plní srdce a činí z nich hrdiny.

O pamatuj na svého Pána, jak i k tobě slovy proroka Isaiáše dí: „Zda-liž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým...? a byť ona se zapomenula, já však nezapomenu se nad tebou“ (Is. 49, 15).

Staletí zde na zemi sídlí, by s každým putoval, stále otevírá poklady svých milostí, by jimi cesty naše provázal. Samé to důkazy, že jsme předmětem jeho péče, že jsme jeho.

Nuže pohlédni častěji na svého Krista Krále tam na trůnu na oltáři a slyš hlas kněze tam pod jeho trůnem při nejsvětější oběti z hloubi duše volajícího: Vere dignum et iustum est, aequum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, v pravdě hodno a spravedlivo jest, slušno a spasitelné, abychom tobě vždycky a všude díky vzdávali.

Buď vděčným svému Kristu Králi! Buď vděčným, kdykoli se modlíš, vděčným, když do chrámu tě zve, vděčným, že pro tebe zde sídlí.

A tak jen s pocity lásky a trvalé vděčnosti dosvědčme mu: Ano, Tvými jsme, o Pane!

c) 8. A nejen za sebe, nýbrž i za celý svět! Vždyť tak dobře to miní Kristus Král s celým světem, a přece tak mnozí místo lásky a vděčnosti odměňují jej urážkami a rouháním.

Tak tomu bylo vždycky a jest tomu bohužel i dnes. Uzdravuje člověka třicet osm let nemocného, a vytýkájí mu

místo díků, že tak učinil v sobotu (Jan 5, 16). Vymítá zlé duchy, a obviňuje je, že tak pomocí satana činí (Mat. 12, 24). Křísí Lazara, a velerada rozhoduje jej usmrtili (Jan 11, 53). Slavně prohlašuje své božství, a židé chápají kamení, aby házeli na něho (Jan 8, 59).

A tak tomu jest stále. Ve svatostánku mezi námi sídlí, a jak mnoho bolesti a utrpení mu lidé stále připravují! Evangelisté sice mlčí, ale srdce naše dobře cítí.

Vzpomínejme! Mezi lidmi na světě pro ně jest přítomen. A kolik lidí se mu zpronevěřilo, v pýše své a domnělé nevěře kráčí pohrdlivě kolem! Zločinná ruka znesvěcuje svatyně, vykrádá i svatostánky, pohazuje Nejvyšší Eucharistii, aby zmocnila se posvátných nádob. A kolik tu duší Jidášských, jež svatokrádežně přijali svého Pána a prodali jej za pozemský mamon a požitek hříchu! Ano nic není tak svaté, co by člověk nemohl strhnouti v bahno potupy. Bolno a trudno kol srdce.

Bolno a trudno ještě více při vzpomínce, jak po převratu u nás se zacházelo a jednalo v našich chrámech a s chrámy, a že to byly také české ruce, jež se poskvrnily, že to byli zrádci i z našich řad kněžských, jež se na svém Kristu Pánu provinili!

Než myslíme spíše na sebe. Kolikrát kráčíme bez povšimnutí kol svatostánku, jak nedbale klekáme, netečně se chováme, — vše to jsou trny na koruně Krista Krále.

A nejen my! Kolik zemí, kolik chrámů na širém světě! A myslíme-li na minulost a jdeme-li do budoucnosti, zdá se mi, jak bych slyšel Krista Krále mluviti slovy žalmisty: „Před obličejem tvým jsou všichni, kteří sužují mne; pohánění očekávalo srdce mé a bídu. A očekával jsem, kdo by se spolu pormoutil, a nebylo nikoho: a kdo by potěšil a nenalezl jsem nížádného“ (Žalm 68, 21). Nuže: Lide můj! Co jsem ti učinil anebo čím jsem tě zarmoutil, že jsi mi toto připravil?

Tím vším dojatí nemůžeme než na usmířenou tím hlasitěji volati: Pane: Tvými jsme!

Usmíření znamená napravit, zadostiučiniti za urážky učiněné, náhradu dáti za spáchané bezpráví, pokání za hříchy. Zneuznávána jest královská důstojnost Kristova, a proto navraťme ji Kristu Králi! A čím více vzdálen od

něho svět kráčí kolem, bez pravé víry, bez čistých mravů, bez vnitřního míru a pokoje, tím více za svoji povinnost považujeme, neochvějně při svém Králi státi, jeho vládu uznávati a ji před celým světem veřejně a rozhodně vyznávat.

* * *

9. Tys, o Kriste Králi lásku svoji ukázals světu a k lásce zavázal jsi sobě celý svět. Proto u trůnu tvého z té hloubi lásky své k tobě za sebe a celý svět voláme: Tvými jsme!

Tys, o Kriste Králi svoji dobrotou obšťastnil jsi svět, a lidstvo za vše, co jest a čím jest, vděčí tobě; v této vděčnosti za sebe a za celý svět prohlašujeme: Tvými jsme!

A čím více jednotlivé duše, jednotlivé země i státy se od tebe oddalují, čím více se ti odcizují, tím rozhodněji my skláníme kolena svá před tvým královským majestátem, protestujeme proti tomuto nepřírozenému, hroznému postupu a za sebe i za všechny tyto odcizené slavnostně prohlašujeme: Tvými jsme, o Pane, tvými věrnými dětmi!

II.

10. Tvými býti chceme! Než slova: „Tvými jsme“, jež za sebe a za svět jsme právě pronesli, nebyla pouhou modlitbou, nýbrž zaslíbením. Slib určuje vůli k danému cíli, zavazuje ke splnění daného slibu. Dal nám Bůh jazyk, abychom slib pronesli, dal však nám též paže, bychom i sliby vykonali. A tento úmysl potvrzují slova zaslíbení: Tvými chceme býti!

Tam na dálném východě roku patnáctého panování císaře Tiberia, světec Jan připravoval cesty Pánu: Čiňte pokání! Neboť přiblížilo se království nebeské! (Mat. 3, 2). Jeho roucho z látky srsti velbloudí zaráželo, jeho povaha pokání a sebezáporem ucelená ohromovala. Překvapení dotazovali se příchozí: Kdy přijde království Boží? A Jan odpovídal: „Uprostřed vás stojí, jehož vy neznáte, jest to ten, jenž po mně přijíti má, jenž přede mnou jest, jemuž nejsem hoden rozvázatí řeménky u obuvi jeho“ (Jan 1, 27).

Dnešní doba podobá se v mnohém tehdejší. Tento svět měl lidem stačiti. A proto mysleli, že lidstvo budoucího

věku bude světem techniků, objevitelů a vynálezců, kteří bez vyšších ideálů křesťanství budou moci žít. A dnes? Ideálů se zřekli, a lidská, pozemská kultura jich neuspokojuje. I když tělo nasyceno, duch hladoví, touže po vnitřním míru a spokojenosti.

A přece přiblížilo se i nám království Boží! Pohanský svět, když poprvé slyšel o Kristu Králi, unešen Božskou velikostí a hloubkou jeho myšlenek, plně je přijal, království jeho všude, v nitru srdce, v rodinách, ve veřejném životě zařídil.

I dnešnímu lidstvu se království Kristovo hlásá, totéž zřízení vyššího původu bez příměsí lidských, nadpřirozenou mocí Krista Krále postavené. A na nás dnes jest, abychom vládu jeho šířili a tento svět v poslušnost uvedli.

K tomu cíli jako jeho lid stojíme zde před ním slibující: Tvými býtí chceme!

Zamysleme se nad tímto velkým úkolem: 1. Kde všude trůn jeho má státi? 2. Jak k tomu cíli máme i my spolupracovati?

1.

a) 11. Kde má Kristus vládnouti? Všude! V každém z nás! V našem nitru, rozumu, vůli i citu, v myšlení, jednání, slovech i skutcích, v životě soukromém i veřejném, zkrátka všude, v srdci, rodině i státu!

Naše srdce, zdroj veškerého života, patří Kristu Králi, a proto v něm na prvním místě trůn Kristův musí býtí zřízen.

Odvracejí se lidé od Krále svého v srdci svém: „Nechceme, aby tento panoval nad námi“ (Luk. 19, 14). Ruší trůn Boží v srdci svém, zřizují místo něho vládu pozemskosti, otroctví hříchu. A výsledek? Marnotratný syn opustil otce a odešel do ciziny. „Odešel do krajiny daleké a tam promarnil statek svůj, živ jsa prostopášně.“ Utratil všechno, co mu otec věnoval, trpěl nedostatek, ano neměl ani lusek, jichž se dostávalo dobytčeti. Nechtěl-li zehynouti, nezbylo mu, než uznati svoji chybu, zvrhnouti vládu hříchu, vrátiti se zpět a podříditi se plně vůli svého

otce: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem hoden sloužit synem tvým. Učiň mne jako jednoho ze svých služebníků“ (Luk. 15, 18—9). Ano, v zájmu našem již třeba, aby Kristus v nás panoval.

Avšak opět jiní rádi by aspoň částečně světu patřili a vládu nad srdcem svým mezi Krista a svět rozdělili. Kolísají na obě strany, slibují polepšení a opětně klesají. A přece málem se začíná a velkým se končí, čili jak dí kniha Starého zákona: „Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne“ (Eccli 19, 1). Stává se hříčkou vášní, jež ničí klid duše jeho. I Kain obětoval, ale srdce jeho bylo rozdvojeno, neláskou a záští proti bratru svému (1. Mojž. 4). Gedeon od Boha poslán, aby vysvobodil lid, ale i jeho nitro rozdvojeno, připravilo mu pád (Soudců 6—8). I Jidáš stýkal se s Pánem. A odkud to, že tak bídně zhyнул, a Pán nad ním prohlásil: Běda člověku tomu, lépe by jemu bylo, aby se byl nenarodil? Vášen lakoty dřímala v srdci jeho. A proto pryč ze srdce s všelikou polovičatostí! Na hoře Karmel za modlářství Achabova rozhodně prohlašuje Eliáš: „I dokavadž kulhati budete na obě strany? Jestliže Hospodin Bohem, následujtež ho samého“ (3. Král. 8, 21). Není přípustno naříkati nad zlobou doby, a sám jí hovětí, ukazovati na zkaženost jiných a na vlastní nedbati! Ano, nelze ani lhostejně se na vše dívatí. Vždyť kniha Zjevení dí: „Poněvadž jsi vlašný a nejsi ani horký, ani studený, vyvrhnu tě z úst svých“ (Zjev. 3, 16).

Ano, Kristus jediný musí nám kralovati. Srdce naše musí býti pevností, nad níž vlaje jedině prapor Kristův! Království Boží musí býti v nás (Luk. 17, 21). Z něho tam vanoucí má dech míru a pokoje, síla k vítěznému boji v životě, zač žalmista tak vroucně žádá: „Ostříhej mne jako zřítelnici oka. Pod stínem křídel svých ochraň mne“ (Ž. 16, 8). —

Kristus Král vyzývá tě: „Dej mi, synu, srdce své: a oči tvé ať ostříhají cest mých“ (Přísloví 23, 26). Nuže co odpovíš mu jiného než: „Mistře, budu tě následovati, kamkoli půjdeš“ (Mat. 8, 19)? Ano, Tvým býti chci! Pak i doznáš se žalmistou: „Mně přidržeti se Boha dobré jest“ (Ž. 72, 28).

b) 12. Kde má Kristus vládnouti? V rodinách. Rodina jest zdrojem veškerého života, podmínkou budoucnosti lidstva, výrazem důstojnosti člověka, první pěstitelkou duchovního rozvoje a kultury lidstva. Není proto divu, že Kristus s tak velikým důrazem staví pevné základy šťastné rodiny.

Očišťuje rodinu ode všech nedostatků vášni ovládaného života židovského a pohanského, uvádí ji na původní, jednotné a trvalé spojení muže a ženy, povyšuje svazek manželský na posvátný stav svátostný, poskytuje manželům hojnost milosti svátostné k plnění tak velkých povinností manželských. „Ten, který stvořil člověka“, tak ustanovuje, „na počátku mužem a ženou je učinil a řekl: Proto opustí člověk otce svého i matku svou a přidrží se manželky své, a budou dva v těle jednom. Nejsou tedy více již dva, nýbrž jedno tělo. Nuže, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj“ (Mat. 19, 4—6). Tak opět zřídil základ rodiny v jediném a nerozlučitelném manželství, tak stal se opět Králem krbu rodinného.

Dnes však, bohužel, rodiny se často oddalují od svých povinností zákonem přirozeným i nadpřirozeným uložených. A hrozné toho důsledky začínají se jevit. Rozháranost manželů, útlék před povinnostmi rodinnými, úbytek porodů. Rodiče od sebe utíkají a ubohé dítky jsou jak sirotci bez otce nebo bez matky, bez lásky a péče a často i bez výchovy. A národ? Nestačí spolu zápoliti se sousedy v dobrých mravech a pevné kázni, nevzrůstá v stejném poměru s nimi, pomalu ale jistě ubývá, mravně chátrá a blíží se jistému rozkladu. Kletba to za hříchy rodičů v dětech a potomstvu!

A proto všechno na záchranu rodin! Rodina musí se opětně státi záštitou lásky a věrnosti, zdrojem pořádku a kázně, sídlem oddanosti a obětavosti, ochranou zdraví a plodnosti. Rodina proto musí státi na jedině možném, zákonem přirozeným již požadovaném, v křesťanství pak Kristem Pánem potvrzeném a posvěceném stanovisku nerozlučitelného svazku manželského!

Kristus Král musí opět nejen na stěně přibýtku trůniti, ale v srdci rodiny vládnouti, svatá rodina v Nazaretu musí býti vzorem i obrazem rodin našich!

Otec i matka zcela Kristu oddaní musí věrně plnit, co Josue kdysi prohlásil: „Já a dům můj sloužiti budeme Hospodinu“ (24, 15).

c) 13. Kde ještě má Kristus vládnouti? V celé společnosti lidské, v národech, ve státech. Co je moderní stát? Obrovské těleso, kde tisíce rukou pracuje, velestroj s tisíci stroji, podivuhodný mechanism. Zemědělství, obchod, průmysl, řemesla, věda, umění, péče sociální, všechna tichá práce tvoří tak rozmanitý život státní. A přece všechny tyto ruce mají vylčený jeden cíl: „Co platno člověku, kdyby celý svět získal a na duši škodu trpěl“ (Mat. 16, 26). A proto třeba jim Krista, vůdce a Krále, jenž by je vedl k nejvyššímu ideálu věčnosti, jenž by soustředil celou jejich činnost k poslednímu cíli!

Mocně a důsledně podává Kristus zásady, pro všechny otázky životní, jež hýbají světem, jakoby hvězdy na obloze nebeské rozséval. Až do konce věků jsou jeho slova jako světla na vysokém majáku, jež bouřemi a mraky ukazují cestu pod zorným úhlem věčnosti též k pravému pozemskému blahobytu. Neboť kde seménka jeho slov jsou zaseta, obnovují tvář země, osvobozují masy lidu od pout otročských, dávají jim svobodu a důstojnost lidskou, budí všude lásku a milosrdenství, mír a pokoj, umění, vědu, tvoří poklady pravé kultury. Rozkvět náboženství znamená pro společnost i stát rozkvět jeho životních hodnot, boj proti náboženství znamená pracovat na jejich rozkladu.

Zkusili to v minulých letech vládnouti bez Krista. Zaplatili však ve světové válce a leckde i po ní velkou zaudčenou. Bez Boha to nejde. Kde práva majestátu Božího s trůnu se svrhují, tam též i majestát zemské moci utrpěl. Kdo svého Krista prodává za třicet stříbrných, prodá i svého vládce za dvacet. Místo náboženství nastává anarchie, mizí úcta před autoritou, a anarchie křtí své děti ve jménu revoluce.

Jen kde víra, tam věrnost, kde věrnost a víra, tam nepostradatelný základ pro každou společnost, pro každý stát! A tak jen jeden může pomoci, jeden společnost naši, náš národ i stát zachrániti: Bůh, Kristus Král! Jemu patří první místo v každém státě, nejvyšší trůn ve

společnosti! „A bude účinek spravedlnosti pokoj, a užitek spravedlnosti odpočinutí, a bezpečnost až na věky. A sedět bude lid můj v kráse pokoje, a v stáncích doufání, a odpočinutí hojném“ (Is. 32, 17—8).

Ano, šťasten národ, „blahoslaveným jest lid, jehož Bohem jest Hospodin,“ dí Žalmista Páně (143, 15) a proto i my vřele vyznáváme: „Tvými býti chceme“. Kraluj v našem nitru, v našich rodinách a našem státě!

2.

a) 14. „Vy chcete svobodnými býti?“ Zvolal kdysi Montalembert na dav revolucionářů v Paříži, a zdvihl vysoko kříž, který rozvášněný dav na zemi pohodil, „což nevíte,“ mluvil dále, „že jen v tom můžete býti svobodni, jenž za naši svobodu zemřel?“ Porozuměl lid a hluboce dojat donesl kříž do Notrdamského chrámu. I my jsme vyznali, že nutno, by Kristus Král mezi námi panoval, v srdci, rodině i ve státu slibující: Tvými býti chceme! Nuže, splňme i činem náš slib, zřídme i my trůn Kristu Králi a vnesme jej v lidstvo! Čím? Jak? Modlitbou, prací a obětí, prostředky, jež v naší moci jsou. Učme se od Krista Krále. Jak budoval trůn svůj mezi lidstvem? Vidíme jej, jak na modlitbách trvá, až do únavy pracuje na rozšíření království svého, vše, ba docela i život svůj za ně obětuje. Jeho výzva „Pojď a následuj mne“ (Mat. 19, 21) platí také nám. I my trůn jeho šířiti máme modlitbou, prací a obětmi, prostředky, jež i námi po ruce jsou.

Modlitbou. „Beze mne nemůžete ničeho učiniti“ (Jan 15, 5), pravil Kristus a všechny povzbudil: „Proste a bude vám dáno“ (Luk. 11, 9). Marně bychom kuli plány, marně bychom horlili. Na Kristu si vyprosme, by ruku naši povzbudil, hrdiny si z nás vytvořil a je do služby své zcela postavil!

Zvláště při měsíční pobožnosti k Nejsv. Srdci Páně. Sám Spasitel si ji ustanovil, a jeho zástupce na zemi tolik si přeje, bychom při ní hodným sv. přijímáním Krista Pána uctili. Tu nám Kristus tak blízek jest, tu v pravdě srdce trůnem, na němž Kristus Král vládne.

Modlitbou společnou v rodině. Jaký to dojemný obraz, když po celé práci denní rodina společně pokleká před

trůnem svého Krista Krále, jemuž se zasvětila. Srdce mluví, ústa šepotají slova úcty, chvály, díky a proseb, skládají hold svému Králi a pak šťastní v míru a pokoji k odpočinku se ubírají. Šťastní rodiče, šťastní snad více ještě děti! Šťasten domov, nad nímž anděl pokoje se vznáší, a v němž plní se zaslíbení Páně: „Kde dva nebo tři shromáždění jsou ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“ (Mat. 18, 20).

Sv. Otec Kristu Králi ustanovuje zvláštní svátek v poslední neděli v říjnu. V ten den volají hlasy zvonů všechny věřící, všechny nás, abychom přišli, přemýšleli, uvažovali a poklonili se svému Králi. Kněz u oltáře v prae-faci velebí Kristovo království, v hymnech svých modlíleb církevních obdivuje úkol Krista Krále. A když nastane vhodná doba, staví trůn na oltář, ozdobuje květinami, ozařuje světly, a uprostřed na trůn klade monstranci s Kristem Králem v nejsv. Svátosti přítomným. „Pojďme, klanějme se jemu!“ vyzývá celý svět. Ano pojďme, a ve vřelé modlitbě obnovme slib svůj: Tvými býti chceme!

b) 15. Prací. „Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane,“ vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského“ (Mat. 7, 21), prohlásil náš Král! Naše modlitba nesmí zůstatí pouhým slovem, třeba ji skutky osvědčiti. Ne prázdná slova ve chvíli radostné nálady před trůnem Božím, nýbrž hrdinné skutky žádá Pán! Slib: „Tvými býti chceme“ nutno v činy uvéstí! Veliké, až do nebes sahající věci slibujeme, nebe se zemí spojití pod vládou Kristovou. Veliké věci máme tedy vykonati.

Zachovejme srdce své Kristu Králi! V srdci čistém jen sídlí Pán! Proto pryč od hřichu! Nesmí se splniti u Krále našeho, nač stěžuje si prorok: „Užasněte nebesa nad tím, a brány jeho zkormuňte se . . . Nebo dvoje zlé učinil lid můj. Mne opustili studnici vody živé a kopali sobě cisterny rozpukané“ (Jer. 2, 12-3). A je-li snad přece kdo z nás dnes poután hřichem, vymíť jej v této chvíli z nitra svého! V boj s vášněmi! Ven s pýchou, žádostivostí očí, těla, lakotou, smyslností, a jak se všechny jmenují! A až nastane nejtěžší boj, naším heslem buď: Ať raději padnu já, nežli bych trůn svého Krista Krále v mém srdci kácel!

Křesťanskou rodinu poznáváme v pátek, v neděli a v době Velikonoční. V pátek: Ustanovené posty zachovávat! Z poslušnosti k církvi Kristově aspoň v těch několika přikázaných dnech zachovejme těch několik dnes tak usnadněných předpisů postních! V neděli! Církev nás zavazuje v neděle a svátky celou mši svaťou pobožně slyšeti. Nuže s celou rodinou, odpočiňme si, zotavme se a posvěcujme se u našeho Krista Krále! A v době velikonoční vyznali se ze svých chyb a spojili se se svým Kristem Bohem! Všechno to pro nás, na záchranu vlády Bohočlověka v nás.

V životě veřejném jako soukromém, doma i venku věrně státi při svém Kristu! Blaho společnosti spočívá na pevných základech pravdy, spravedlnosti a lásky. Poslední, plnou pravdou jest Kristus. Skytá ucelený, pevný a jediný životní názor, ukazuje nám původ a cíl všeho, počátek a konec, jakož i jasnou cestu, jež nás k cíli vede. Spravedlnost žádá od nás Spasitel, jenž jedenkrát jako král a soudce přijde, zasedne na soudnou stolicí, by soudil živé i mrtvé! A kdo jiný jest dokonalým obrazem pravé lásky, než náš Kristus, jenž napřed příkladem kráčí, všechno z lásky k nám pro nás obětuje a pak stejnou lásku od lidu svého požaduje?

Nuže, budujte říši Kristovu, aby i v životě veřejném nad naší vlastí vládly prapory věrných charakterních vojáků, jichž heslem jest pravda, spravedlnost a láska!

c) 16. O b ě t í. Oběti se žádají od každého. Vzpomeňme si jen, mnoho-li a jak velkých obětí přinesl a stále přináší pro nás Pán zde před námi přítomný! Ve dne v noci jest zde nejen na jednom místě, ale na všech, kde je náš kněz, od těch majestátních chrámů zlatem, mramorem, malbami vyzdobených až do těch prostých chýší z prken a bláta zřízených, rákosím a palmovými listy pokrytých!

I od nás se žádají oběti. Oběti ve vlastním nitru, oběti sebezáporu a odřeknutí se pro Krista, jenž trůní ve svědomí našem, aby vlada jeho byla zachována. Oběti v životě rodinném přinášené nejen sobě navzájem, ale především dětem, a to z lásky ke Kristu.

Oběti ve veřejném životě, jež přinést musíme svému Králi, oběti ku podpoře dobrého tisku, k šíření víry, k získání dorostu kněžského, oběti ve svém povolání, pro svoji víru, pro svoji poctivost, spravedlivé snahy, oběti lásky a milosrdenství!

17. Nuže budujme království Kristovo! „Neboť nikoli posluchači zákona jsou spravedliví u Boha, nýbrž činitelé zákona budou uznáni za spravedlivé“ (Řím. 2, 13). A proto: Tvými býti chceme jen v tomto významu, nejen ve slovech, nýbrž i v modlitbě, práci i oběti!

Toť v této chvíli obsah dnešního našeho zasvěcení, obnovy naší věrnosti!

* * *

Tvými býti chceme! Trůn Tvůj chceme stavěti v srdcích, rodinách i státech, o to se chceme přičinit modlitbou, prací a obětmi! Toť slib náš, jež v této chvíli skládáme k trůnu Tvému, o Kriste Králi! Toť naše věrnost, toť naše víra, jež „hory přenáší“ (1. Kor. 13, 2), jež mučednictví podstupuje, a „svět přemáhá“ (1. Jan 5, 4), všechno k trůnu Tvému snáší, neboť „Tvými jsme, Tvými býti chceme!“

D O S L O V .

„Tys král slávy, Kriste.“

(Chvalozpěv sv. Ambrože.)

Královův rozkaz: Buď věrným až do smrti (1).
Přijímáme jej, slibující: Tvými jsme, Tvými býti
chceme! (2.)

Tys král slávy, Kriste.

(Chvalozpěv sv. Ambrože.)

1. A závěrem obraz. Znaven poutník cestou života usedá na lesní samotě. Cítí, že pout jeho končí, síly jeho chabnou, chvíle odchodu nastává. Vše pozemské jej opouští, sám odchází, kdo jej provodí? A co zrak jeho pátravě hledí kolem, objevuje se před ním v bílé

postavě Kristus Král. Klade poutníku ruku na zemdlenou hlavu, a ústa jeho šepotají: „Buď věrný až do smrti, a dám ti korunu života“ (Zjev. 2, 10). Klesající oko čerpá sílu, srdce se rozechřívá, v tváři radost, v oku nadšení, a na ústech blažený úsměv..., poslední vzdech, a... není ho více. Zůstal věrným až do smrti svému Kristu Králi, a Pán dal mu korunu života!

Nikdy v žádné zemi, v žádné době nebylo ani jediného, jenž by v poslední chvíli života litoval, že svému Kristu věrným byl! Sta milionů však litovalo, že mu věrněji nesloužilo! A bezpočetní dali se raději nejkrutším způsobem mučiti, trápiti a drásati, než by se svému Kristu Králi stali nevěrnými! Jak veliký, mocný a vznešený to Král, jenž v nejvážnějším a nejtěžším okamžiku zůstává vládcem a v nejkrutčím boji života dává svým věrným klid a pokoj!

Ano, v Kristu žítí jest v Bohu žítí, s Kristem pracovali jest pro nejvyšší statky pozemské i nadpozemské pracovali, s Kristem umírali, ne, to není umírali, nýbrž počítí teprve trvale žítí a kralovati! „Mně živu býti“, dí sv. Pavel, „Kristus jest a umřítí zisk“ (Fil. 1, 21).

A touto myšlenkou veden jako věrný Kristův apoštol národů vyzývá i nás: Buď i ty „jako dobrý bojovník Krista Ježíše“ (2. Tim. 2, 3). —

Nuže v této chvíli viz tam na oltáři před námi Kristus Král, Kristus Vůdce, a my před ním jeho voje, jeho lid! Chrám náš v této chvíli slavnostní, toť tábor Kristův, v němž my, vojíní jeho, připraveni obnoviti slib a přísahu své věrnosti.

Šavel na cestě do Damašku obklíčen světlem s nebes, padá na zem a, když slyší hlas: „Já jsem Ježíš, jehož ty pronásleduješ“, chvěje se a žasna volá: „Pane, co chceš, abych učinil?“ A dle vůle Krista Krále stává se jeho předním bojovníkem, vůdcem, apoštolem národů!

Viz i ty na oltáři zde svého Boha Krista! Ke každému z nás i v této chvíli dí: Já jsem Ježíš, Tvůj Kristus Král! Což zbývá ti než padnouti před ním a vyznati: Pane, co chceš, abych činil? Nuže, slyš i jeho výzvu k tobě: Buď věrný mi až do smrti a dám tobě korunu života!

Sv. apoštol uvažuje tuto velikou milost, doznává: „Mne si zamiloval a sebe sama vydal za mne“, zcela se odevzdává Kristu a prohlašuje: „S Kristem ukřižován jsem; žiji pak nikoli více já, nýbrž žije ve mne Kristus“ (Gal. 2, 20).

Srdce Krista Krále stejně blye ještě dnes, stejně věrně pro nás, jako vždycky pro svůj lid! A proto „kdo nás odloučí od lásky Kristovy?“ A se sv. Pavlem též odpovídám, jak s ním jsem se tázal: „Jsem zajisté přesvědčen, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani mocnosti... ani které stvoření jiné nebude nás moci odloučiti od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši, Pánu našem“ (Řím. 8, 35—8).

2. V době bojů nastupují vojíni pod prapory své, a když nastane chvíle rozhodná, když třeba odvážných hrdinů, vyzývá vůdce: Dobrovolníci vpřed! I my dnes nalézáme se v těžkých dobách, kdy všechno kolísá, kdy lidstvo se dělí: buď pro lid nebo proti lidu, buď pro národ, nebo proti národu a státu, buď pro Krista nebo proti Kristu.

A proto, dobrovolníci vpřed! Dobrovolně jste si zvolili Krista Krále, zůstaňte mu povždy věrni! Kristus vždycky vašim Králem!

Plní důvěry v bouři života zrak svůj pozvedněte na tu pevnou skálu, na níž trůní Bohočlověk, náš Kristus, náš Král!

„Syn člověka nepřišel“, tak dí k nám se svého trůnu, „aby mu bylo slouženo, nýbrž aby sloužil a dal život svůj na vykoupení za mnohé“ (Mat. 20, 28). Následuj mne! (Luk. 9, 23). Služ i ty Bohu svému Králi!

Hlavy vzhůru k jeho trůnu, a slyšte jej! „Oheň (lásky) zanítit přišel jsem na svět, a co chci jiného, než aby se vznítily?“ (Luk. 12, 49). Pracujte jako dobří vojíni Ježíše Krista! Vnášejte tento oheň Boží lásky ve své nitro, vnesťe jej ve své rodiny, rozsévejte jej v život národa, celého státu!

Buďte dobří vojíni Ježíše Krista! Pracujte, ať čím dále tím více se splňuje, co psáno stojí na obelisku uprostřed náměstí Svatopetrského v Římě:

CHRISTUS VINCIT,
CHRISTUS REGNAT,
CHRISTUS IMPERAT;
CHRISTUS AB OMNI MALO
PLEBEM SUAM
DEFENDAT.

Ano, at i u nás, v našich rodinách, v našem národě, v celém světě, v životě veřejném i soukromém:

„Kristus vítězí, Kristus panuje, Kristus velí; kéž lid svůj ode všeho zlého chrání!“

A na vrcholku téhož obelisku ční prapor Kristův, znamení spásy, kříž, jenž odtud nad celým světem vlaje!

„Fulget crucis mysterium“, pěje církev. Září tajemství kříže!

Zazářilo na Kalvarii před římským setníkem, zastkvělo se nad dobou pohanskou, zářilo císaři Konstantinu, stkví se dnes nad lidstvem, zářiti bude nad národy i státy, pokud trvati budou, a až se shroulí, a lidstvo na zemi dokončí svůj běh životní, zastkví se v plném lesku nad celým světem, neboť „tehdaž ukáže se znamení člověka na nebi... a uzří Syna člověka přicházejícího v oblacích nebeských s mocí mnohou a velebností“ (Mat. 24, 30).

Pohlédneme i my, jeho dobří bojovníci, vzhůru k němu a v šťastném vědomí a blaženém pocitu, že to náš Kristus, náš Bůh a Král, v radostné předtuše toho, co nás čeká, poznáme plný význam slibu věrnosti, jež v těchto chvílích k trůnu jeho skládáme:

Tvámi Jsme, o Pane, Tvými býti chceme! Amen.

CHVALOZPĚV K CHVÁLÁM.

Prapory Kristus přeslavné
Do šíra vítěz rozvíjí;
Pokorně, lidé, přistupte
A Králi králů tleskejte.

On porážkami království,
Mocí ni strachem neujal.
Na břevnu zdvižen vysokém
Přitáhl všecko láskou svou.

Ó třikrát obec blažená,
Již řádně Kristus panuje,
Jež spěje plnit příkazy
Vydané světu od Boha.

Neplanou zbraně bezbožné,
Mír upevňuje smlouvy vždy,
I svornost též se zamlouvá,
Bezpečen stojí státní řád.

Sňatky se chrání věností,
V nevině mládež dospívá,
Počestny prahy zkvétají
Čtnostmi, jež sluší domovům.

Žádoucí nechť nám zazáří
To světlo, Králi nejsladší;
Tobě, až míru vzejde jas,
Ať poddaný se klaní svět.

Ježíši, tobě sláva buď,
Jenž světa žezla v moci máš,
S Otcem a Duchem milostným
Po věky všechny na věky.
Amen.

(Z officia přeložil *Fr. Kašpar.*)

ZÁSLIBNÁ MODLITBA.

Nejsladší Ježíši, Vykupiteli lidského pokolení, shlédni na nás, před oltářem tvým v nejvyšší pokoře klečící. Tvými jsme, tvými býti chceme; abychom však pevněji s tebou spojení byli, hle, každý z nás se dnes tvému nejsvětějšímu Srdci zaslibuje dobrovolně. — Tebe slce mnozí nikdy nepoznali; tebe, pohrdající příkázáními tvými, mnozí zavrhlí. Smiluj se nad těmi i oněmi, nejdobrotivější Ježíši; mocně přivíň k svatému Srdci svému všechny!

Kraluj, Pane, netoliko věřícím, kteří se od tebe nikdy neodchýlili, ale také marnotratným synům, kteří tebe opustili; učiň, by se tiito brzo navrátili do domu otcovského, aby nouzí a hladem nezahynuli. Kraluj těm které domněnky a bludy oklamaly, které nesvornost rozdvojila; přiveď je do přístavu pravdy a k jednotě víry, aby byl brzy jeden ovčinec a jeden pastýř. Kraluj všem těm, kteří jsou ještě drženi v temnotách modlářství a Islamu; neopomíjej je uvésti k světlu a do království svého.

Shlédni konečně okem milosrdenství na syny onoho národa, jenž jednoho dne byl přemilým: sestupiž také na ně jako zdroj vykoupení a života krev již kdysi nad nimi svolávaná.

Uděl, ó Pane, církvi své neporušenost a svobodu bezpečnou; uděl všem národům pokoj spořádaných poměrů; učiň, aby ze všech zemských končin zazníval hlas: Budiž chvála božskému Srdci, kterým jsme nabyli blaha, budiž jemu sláva a čest! Amen.*)

*) Slova proloženě tisknutá jsou připojena Piem XI., jenž si přál, aby v záslibné modlitbě Lva XIII. byla učiněna zmínka o mohamedánech a židech.

POUŽITÁ LITERATURA:

- Acta Apostolicae Sedis, Romae 1925.
 Messagero del s. Cuore, La festa di Gesù Cristo Re, Roma 1926.
 Éd. Hugon, La fête spéciale de Jésus Christ Roi, Paris 1926.
 Lenfant, La très sainte royauté du Coeur adorable, Paris 1915.
 Felix, La regalité di N. S. Gesù Cristo, Torino 1926.
 Crawley, Il regno sociale del sacro Cuore di Gesù, Padova 1925.
 Alessi, Gesù Cristo Re dei secoli, Giarre 1909.
 Meurers, Die Einsetzung des Festes Christi Königstag, Trier 1926.
 Roppel, Zur Frage der kathol. Politik, Stimmen der Zeit 1925.
 Roppel, Das soziale Königtum Christi, Stimmen der Zeit 1925.

OBSAH:

	Sr.
Kristus Král	5
Úvod	8
Chvalozpěv k Nešporám	21
Encyklika Quas primas	23
Osm myšlenek na základě encykliky Quas primas	44
Chvalozpěv k Jitřní	48
Úvahy o království Kristově:	
Úvod	50
I. Kristus Král: a) doklady	52
b) důvody	58
II. Vláda Krista Krále: a) zařízení	62
b) vlastnosti	72
c) dějiny	86
III. Před trůnem Kristovým, zasvěcení se poddaných:	
a) slovy vyznání	96
b) činy života	103
Doslov	111
Chvalozpěv k Chválám	115
Záslibná modlitba	117

KTERAK USKUTEČNÍME KRÁLOVSTVÍ JEŽÍŠE KRISTA V NAŠEM NÁRODĚ?

Nejlépe všeobecnou, důslednou, praktickou *Intronisací královského Srdce Ježíšova* v našich farnostech, v každé katolické rodině, v každé domácnosti, ve všech katolických spolcích a sdruženích, ve všech katolických ústavech.

K intronisaci a ke slavnostnímu zasvěcení se Srdci Páně v kostelích nebo na náměstích, používá se uměleckých soch Srdce Páně, pro zasvěcování rodin a spolků *hodí se obrazy Krista Krále s božským Srdcem*, jak je viděti na titulním obrázku, které jsou rozšířeny po celém katolickém světě.

Posvěcený obraz Srdce Ježíšova se zavěsí na čestné místo v rodině nebo ve spolkové místnosti, a *před ním vykoná se pak zasvěcení rodiny* nebo spolku Pánu Ježíši *jakožto Králi lásky*.

Zásvětné modlitby jsou schváleny papežem Piem X. a místními biskupy všech národů.

Zasvěcené rodiny a sdružení v jednotlivých farnostech mohou utvořit zbožné *bratrstvo Sociálního království nejsvětějšího Srdce Ježíšova*, které jest rovněž Svatou Stolicí schváleno a mezinárodně již zavedeno ve všech národech.

Poučení o intronisaci a o zasvěcení se Srdci Páně, pak zásvětné modlitby rodin, farností, sdružení zdarma; obrazy Krista Krále po 2 Kč nebo krásně kolorované po 20 Kč, malé obrázky s modlitbou po 10 h, písně po 10 h (mimo poštovního), a vůbec všechny informace o této úctě Krista Krále lásky v rodinách na požádání ochotně obstará a zašle

Národní Sekretariát Intronisace Srdce Páně
v Praze II., Trojická 20.